

**ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
ПРЕЗ 2025 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	2
1. Статистически данни	2
2. Кадрова обезпеченост на съда	7
3. Уеднаквяване на съдебната практика	8
4. Отправено преюдициално запитване	10
5. Ангажименти, свързани с препоръките в докладите за върховенството на правото и с Националния координационен механизъм за върховенство на правото	11
6. Честване на 145-ата годишнина от създаването на Върховния касационен съд	14
I. НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ	17
II. ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ	75
III. ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ	119
ПРИЛОЖЕНИЯ	151

Приложение № 1 – Статистически таблици
за дейността на ВКС през 2025 г.

Приложение № 2 – Информация относно движението през
2025 г. на делата за корупционни престъпления във ВКС

Приложение № 3 – Информация относно движението през
2025 г. на производствата, водени срещу журналисти и медии,
които са образувани, насрочени или разгледани във ВКС

Приложение № 4 – Получени през 2025 г. уведомления от
ръководителя на Наказателната колегия на ВКС по реда на
Глава тридесет и първа „а“ от НПК за разследване на
престъпления от общ характер, извършени от главния
прокурор или от негов заместник

ВЪВЕДЕНИЕ

Годишният доклад за дейността на Върховния касационен съд (ВКС) през 2025 г. е изготвен от административния ръководител на съда в съответствие с разпоредбата на чл. 114, ал. 1, т. 15 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) и е базиран на предоставените от заместниците на председателя на ВКС отчети за работата на Наказателната колегия, Гражданската колегия и Търговската колегия на съда.

Подробни и изчерпателни данни за дейността на трите колегии са представени в съответните части на годишния доклад. Въведението обобщава информацията за правораздавателната дейност на Върховния касационен съд през 2025 г. и за другите професионални ангажименти на върховните съдии.

1. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

Обобщената информация за несвършените в началото на периода дела, постъпленията през годината, свършените производства и останалите висящи дела във Върховния касационен съд през 2025 г. е представена в Справка 1, изготвена от Отдел „Информационни системи, комуникация и съдебна статистика“ (ИСКСС) на Върховния касационен съд.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Отдел "ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, КОМУНИКАЦИЯ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА"
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ 2025 г. СПРАВКА 1. Постъпления, завършени дела, висящи дела, допълнителни данни

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

ПОСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШЕНИ ДЕЛА, ВИСЯЩИ ДЕЛА, ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2025 - 31.12.2025 . Справка 1

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията и обектите са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда

НЕСВЪРШЕНИ ДЕЛА В НАЧАЛОТО НА ПЕРИОДА

1.1.1	Несвършени касационни дела в началото на периода	4004
1.1.2	Несвършени частни производства в началото на периода	598
1.1.4	Несвършени дела в началото на периода	4602

ДЕЛА ПОСТЪПИЛИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

1.2.1	Касационни дела постъпили през отчетния период	5512
1.2.2	Частни производства постъпили през отчетния период	3254
1.2.3.1	Протести	111
1.2.3.2	Възобновявания	80
1.2.3.3	Жалби	1466
1.2.3.4	Дела за подсъдност	509
1.2.4.1	Молби за отмяна	264
1.2.4.2	Спорове за подсъдност между общите и административните съдилища	45
1.2.4.3	Обжалване на решение на дисциплинарната комисия на Нотариалната камара	5
1.2.4.5	Прехвърлени търговски дела в ГК	0
1.2.7	Дела постъпили през отчетния период	8766
1.5.10	Постъпили преписки в регистратурата	10128
1.5.11	Прекратени преписки	1362

ВСИЧКО ДЕЛА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

1.2.8	Всичко за разглеждане касационни производства	9516
1.2.9	Всичко за разглеждане частни производства	3852
1.2.10	Всичко дела за разглеждане	13368

СВЪРШЕНИ ДЕЛА ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

1.3.1	Свършени касационни дела със съдебен акт по същество	1762
1.3.2	Свършени частни производства със съдебен акт по същество	2128
1.3.3	Свършени дела със съдебен акт по същество ОБЩО	3890
1.3.4	Дела разгледани по чл.288 ГПК (общо)	4861
1.3.5	Недопуснати до касационно обжалване дела	4640
1.3.6	Прекратени касационни дела	499
1.3.7	Прекратени частни производства	252
1.3.8	Прекратени дела ОБЩО	751
1.3.9	Свършени касационни дела	6131
1.3.10	Свършени частни производства	3150
1.3.11	Свършени дела ОБЩО	9281

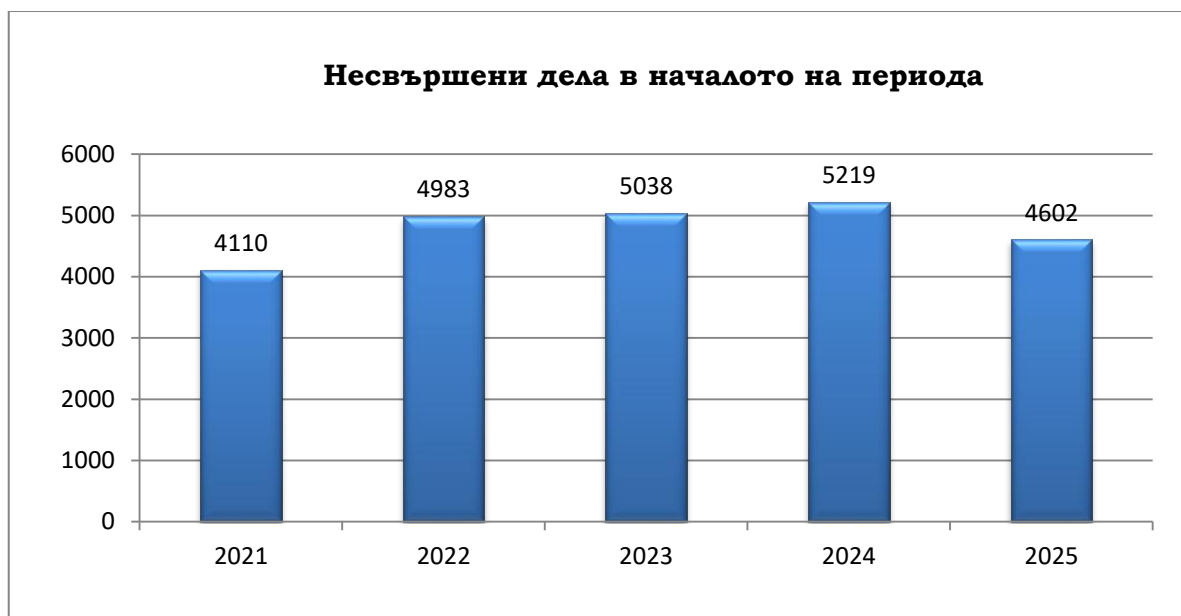
НЕСВЪРШЕНИ ДЕЛА В КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

1.4.1	Несвършени касационни дела в края на периода	3377
1.4.2	Несвършени частни производства	689
1.4.4	Несвършени дела	4066

Допълнителни данни

1.5.7	Съдебни актове – решения	1775
1.5.8	Съдебни актове – определения	10306
1.5.11	Съдебни актове - разпореждания	1533

През 2025 г. се запазва тенденцията за високо натоварване на съдиите от Върховния касационен съд, въпреки че се наблюдава известно намаление както на постъпленията, така и на общия брой на делата за разглеждане. Към 1 януари 2025 г. останалите несвършени от предходната година дела са 4602. Броят на тези дела е с 617 по-малко в сравнение с 2024 г., когато несвършените дела в началото на периода са 5219. През 2023 г. останалите от предходната година несвършени дела са 5038 броя, през 2022 г. те са 4983 броя, а през 2021 г. – 4110 броя.

Постъпилите през 2025 г. общо 8766 дела са с 200 броя по-малко в сравнение с постъпилите през 2024 г. 8966 дела. През 2023 г. тези дела са 8824 броя, през 2022 г. са 8790 броя, а през 2021 г. – 9099 броя.

Общият брой на делата за разглеждане през 2025 г. е 13 368. Отчита се намаление с 817 дела в сравнение с 2024 г., когато всички дела за разглеждане са 14 185 броя. През 2023 г. тези дела са 13 862 броя, през 2022 г. са 13 773 броя, а през 2021 г. са 13 209 броя.

Съдиите от Върховния касационен съд през изминалата 2025 г. са решили общо 9281. По този показател се отчита намаление с 279 дела в сравнение с 2024 г., когато общият брой на свършените дела е 9560. През 2023 г. решените дела са 8611 броя, през 2022 г. тези дела са 8678 броя, а през 2021 г. те са 8213 броя.

Останалите несвършени дела към 31 декември 2025 г. са 4066 броя, което свидетелства за по-голяма бързина на правораздаването във Върховния касационен съд, като се има предвид, че в края на 2024 г. несвършените дела са с 536 броя повече – тогава тези дела са 4602 броя. През 2023 г. те са 5219 броя, през 2022 г. са 5038 броя, а през 2021 г. – 4983 броя.

При разглеждането и анализирането на посочените данни следва да се има предвид, че за върховните съдии съществуват множество ангажименти, които не са свързани пряко с правораздаването и с упражняването на конституционното правомощие на съда за уеднаквяване на съдебната практика чрез тълкувателна дейност.

Съдиите от Върховния касационен съд имат редица други задължения, свързани с: участия в работни групи и междуинституционални формати; подготовка за изпращане на становища до Конституционния съд на Република България и такива в рамките на съгласувателни процедури; изготвяне на становища по законопроекти и участия в заседанията на комисиите на Народното събрание при тяхното обсъждане; членства в многобройни междуинституционални органи; анализиране на съдебната практика и подготвяне на отговори по въпросници от върховни съдилища от държави – членки на Европейския съюз (ЕС), постъпили във ВКС в рамките на членството му в Мрежата на председателите на върховните съдилища в ЕС, на въпросници, изпратени от Асоциацията на върховните съдилища в страните – франкофони, както и на такива, получени от органи на ЕС, на Съвета на Европа и други; участия в конкурсни комисии, в помощни атестационни комисии и в държавни изпитни сесии, както и в обучения като лектори, в семинари, конференции и дискусии като представители на Върховния касационен съд.

**Статистически данни за делата за разглеждане
във Върховния касационен съд и за свършените дела по години**

Година	2025	2024	2023	2022	2021
Несвършени дела към 1 януари	4602 бр.	5219 бр.	5038 бр.	4983 бр.	4110 бр.
От тях:					
- касационни дела	4004 бр.	4659 бр.	4541 бр.	4314 бр.	3496 бр.
- частни производства	598 бр.	560 бр.	497 бр.	669 бр.	614 бр.
Постъпили дела през годината	8766 бр.	8966 бр.	8824 бр.	8790 бр.	9099 бр.
От тях:					
- касационни дела	5512 бр.	5641 бр.	5835 бр.	5873 бр.	6288 бр.
- частни производства	3254 бр.	3325 бр.	2989 бр.	2917 бр.	2811 бр.
Общ брой на делата за разглеждане	13 368 бр.	14 185 бр.	13 862 бр.	13 773 бр.	13 209 бр.
От тях:					
- касационни производства	9516 бр.	10 300 бр.	10 376 бр.	10 187 бр.	9784 бр.
- частни производства	3852 бр.	3885 бр.	3486 бр.	3586 бр.	3425 бр.
Свършени дела през годината	9281 бр.	9560 бр.	8611 бр.	8678 бр.	8213 бр.
От тях:					
- касационни дела	6131 бр.	6291 бр.	5699 бр.	5606 бр.	5466 бр.
- частни производства	3150 бр.	3269 бр.	2912 бр.	3072 бр.	2747 бр.
Несвършени дела към 31 декември	4066 бр.	4602 бр.	5219 бр.	5038 бр.	4983 бр.
От тях:					
- касационни дела	3377 бр.	4004 бр.	4659 бр.	4541 бр.	4323 бр.
- частни производства	689 бр.	598 бр.	560 бр.	497 бр.	660 бр.

В обобщение може да бъде посочено, че статистическите данни за работата на Върховния касационен съд през 2025 г. показват, че постъплението на дела е с 200 броя по-малко в сравнение с предходната

година, респективно общият брой на делата за разглеждане също бележи намаление – с 817 дела в сравнение с 2024 г., а с 279 броя по-малко спрямо предходния отчетен период са решените през 2025 г. дела. Трябва да бъде отбелязана позитивната тенденция за намаляване на броя на неприключените дела към 31 декември, която се наблюдава през последните два отчетни периода. Останалите несвършени дела в края на 2025 г. са с 536 броя по-малко от неприключените дела в края на 2024 година.

2. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДА

В предходни доклади многократно е насочвано вниманието към проблема с кадровата обезпеченост на Върховния касационен съд. За изминалата 2025 г. може да се отчете подобрение на ситуацията в това отношение – към 31 декември при щат от 122 съдии от титуляри са заети 104 съдийски места (в посочения брой е включен и председателят на съда), а 15 са командированите магистрати, докато в края на 2024 г. едва 93 са титулярните съдии.

Наказателна колегия на ВКС: По щат съдиите в Наказателната колегия на Върховния касационен съд са 32. През 2025 г. няма кадрови промени в колегията.

Към 31.12.2025 г. отделенията в Наказателната колегия са в следния числен състав: Първо отделение – единадесет съдии; Второ отделение – десет съдии; Трето отделение – десет съдии, включително един командирован съдия.

Към края на отчетния период не е заета една щатна бройка.

Гражданска колегия на ВКС: В Гражданската колегия на Върховния касационен съд към 31.12.2025 г. правораздават 56 съдии, от които 5 командировани.

Един от съдиите е командирован в Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

В колегията са обособени четири отделения в два потока. В Първо отделение правораздават десет съдии, от които двама командировани и двама, встъпили през м. юли 2025 г. Във Второ отделение правораздават единадесет съдии, от които двама командировани и един съдия, встъпил през м. юли 2025 г. Общо за Първи поток са обособени шест съдебни състави, състоящи се от двадесет и един съдии. Незаето е едно място, освободено от пенсиониран съдия. В Трето отделение правораздават деветнадесет съдии, от които един командирован, четирима, встъпили през м. юли 2025 г., и двама, встъпили през м. декември 2025 г. В Четвърто отделение правораздават шестнадесет съдии, от които шестима, встъпили през м. юли 2025 г. Общо за Втори поток са обособени десет съдебни състави, състоящи се от тридесет и пет съдии.

Търговска колегия на ВКС: Към 31.12.2025 г. в Търговската колегия на Върховния касационен съд правораздават 30 съдии – 21 титуляри и 9 командировани, като в девет от общо десетте състава участва по един командирован съдия.

В Търговската колегия на Върховния касационен съд са обособени две отделения. Във всяко от тях правораздават по петнадесет съдии в общо десет съдебни състава – по пет състава във всяко от отделенията. При разпределението на съдиите по състави се следва установената от години практика в един постоянен състав да участва само по един командирован съдия.

За поредна година трябва да се отбележи, че все още липсва детайлна законова уредба за командироването на магистрати въпреки множеството предприети инициативи в тази насока и сформирани работни групи в Министерството на правосъдието. Промяната в Закона за съдебната власт в тази част обаче следва да се обвърже и с изменение на уредбата за провеждането на конкурсите за повишаване, тъй като прекалената им продължителност при действащата регламентация (включително и по отношение на процедурата по обжалване), както и непоследователното им планиране, по необходимост налагат продължително командироване, без което работата на Върховния касационен съд би била практически блокирана.

3. УЕДНАКВЯВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА

За поредна година е висока активността на Върховния касационен съд, насочена към уеднаквяване на съдебната практика в изпълнение на основната конституционна функция на съда по чл. 124 от Конституцията на Република България – да осигурява точното и еднакво приложение на законите по наказателните, гражданските и търговските дела, като по този начин се създава предвидимост на тълкуването на законодателството и правоприлагането по делата. Точно заради тълкувателната дейност е важно да продължи тенденцията за намаляване на натовареността на съдиите във ВКС, за да разполагат с достатъчно време за постановяването на тълкувателни решения.

За постигане на качествено и предсказуемо правосъдие през 2025 г. във Върховния касационен съд са образувани общо 10 тълкувателни дела:

- пред Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия е образувано 1 тълкувателно дело: Тълкувателно дело № 1/2025 г.;
- пред Общото събрание на съдиите от Гражданската колегия са образувани 4 тълкувателни дела: Тълкувателно дело № 1/2025 г., Тълкувателно дело № 2/2025 г., Тълкувателно дело № 3/2025 г. и Тълкувателно дело № 4/2025 г.;

- пред Общото събрание на съдиите от Гражданската и Търговската колегии са образувани 5 тълкувателни дела: Тълкувателно дело № 1/2025 г., Тълкувателно дело № 2/2025 г., Тълкувателно дело № 3/2025 г., Тълкувателно дело № 4/2025 г. и Тълкувателно дело № 5/2025 г.

През 2025 г. пред Общото събрание съдиите от Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е образувано Тълкувателно дело № 1/2025 г.

Във Върховния касационен съд през 2025 г. са постановени общо 6 тълкувателни решения и 1 определение за прекратяване на производството:

- от Общото събрание на Наказателната колегия е постановено 1 тълкувателно решение: Тълкувателно решение № 2/2024 от 13.05.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2024 г., постановено е и Определение № 2/2023 г. от 16.10.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2023 г. за прекратяване на производството поради отменена от Конституционния съд разпоредба;

- от Общото събрание на Гражданската колегия са постановени 4 тълкувателни решения: Тълкувателно решение № 2/2022 г. от 20.01.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2022 г., Тълкувателно решение № 2/2023 г. от 21.01.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2023 г., Тълкувателно решение № 4/2023 г. от 16.06.2025 г. по Тълкувателно дело № 4/2023 г. и Тълкувателно решение № 2/2024 г. от 06.11.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2024 г.;

- от Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии е постановено 1 тълкувателно решение: Тълкувателно решение № 2/2025 г. от 11.06.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2025 г.

През 2025 г. от Общото събрание на съдиите от Наказателна колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е постановено Тълкувателно постановление № 2 от 08.10.2025 г. по Тълкувателно дело № 5/2023 г. по описа на ВАС, както и Определение № 1 от 16.06.2025 г. по Тълкувателно дело № 3/2023 г. по описа на ВАС за отклоняване на искането за приемане на тълкувателно постановление поради законодателно изменение.

От Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е постановено Определение № 1/2025 г. от 21.11.2025 г. по Тълкувателно дело № 1/2025 г., с което е отклонено искането за приемане на съвместно тълкувателно постановление.

Изчерпателна информация за образуваните през отчетната година тълкувателни дела и за постановените през годината тълкувателни решения е представена в съответните части на настоящия доклад, отразяващи работата на трите колегии.

4. ОТПРАВЕНО ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ

През 2025 г. от Върховния касационен съд е отправено едно преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз.

Дело № С-135/2025 г. е образувано по преюдициално запитване, отправено на 12 февруари 2025 г. от съдебния състав по наказателно дело 1107/2024 г. на I н. о. на Върховния касационен съд. Поставени са следните преюдициални въпроси:

1. Съвместима ли е национална правна уредба – чл. 423, ал. 1, изречение второ от Наказателно-процесуалния кодекс, която изключва възобновяване на наказателно дело и отрича право на нов съдебен процес на задочно осъдено лице, когато то се е укрило, след като лично му е било предявено обвинението в досъдебното производство и поради укриването му съдът не е могъл да го уведоми за датата и мястото на съдебния процес, както и да го уведоми за последиците от неговото неявяване пред съда, а именно, че делото може да бъде разгледано и решено в негово отсъствие, с нормативните изисквания на общностното право, установени в чл. 9 и чл. 8, параграф 4 от Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невиновност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство?

2. При положителен отговор на първия въпрос, съобразно принципите на равностойност и ефективност, може ли националната юрисдикция да приеме, че задочно осъденият няма право на нов съдебен процес, когато:

2.1. Съдът е положил всички разумни усилия, за да го информира за съдебния процес, но макар официално уведомен, че е обвинен в извършването на престъпление и поради това знае, че срещу него ще се води съдебен процес, умишлено е направил така, за да избегне официалното получаване на информацията относно датата и мястото на съдебния процес, като се е укрил от адреса, на който се е задължил да изпълнява взетата спрямо него мярка за неотклонение подписка в досъдебното производство;

2.2. Съставеният на основание чл. 246 НПК обвинителен акт и документът, посочващ датата и мястото на насрочения съдебен процес, са били изпратени и действително доставени на адреса, който осъденият е съобщил на органите на досъдебното производство след предявяване на първоначалното обвинение по чл. 219 от НПК, като обвинението по обвинителния акт съответства на деянието, предмет на обвинението в досъдебното производство и неговата правна квалификация;

2.3. Осъденият е бил защитаван от назначен от държавата адвокат в хода на цялото съдебно производство, проведено в негово отсъствие?

В Решение от 20 май 2025 г. на Съда на Европейския съюз е прието, че членове 8 и 9 от Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невиновност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат – в съответствие с национална правна уредба относно

обвиняемите, които са се укрили – да бъде отречено правото на нов съдебен процес на задочно осъдено лице, отправило искане за тази цел, когато

- първо, компетентните органи са положили усилия, за да уведомят това лице за датата и мястото на съдебния процес, въпреки че то се е укрило в нарушение на мярка за неотклонение, която му е била наложена, след като му е било предявено първоначалното обвинение,

- второ, обвинителният акт и документ, посочващ датата и мястото на този съдебен процес, са били изпратени и действително доставени на адреса, който лицето е съобщило на тези органи след предявяване на първоначалното обвинение, чието съдържание съответства, що се отнася до деянията, предмет на обвинение, и правната им квалификация, на съдържанието на обвинителния акт, и

- трето, посоченото лице е било защитавано от служебно назначен адвокат в хода на цялото съдебно производство, проведено в негово отсъствие,

при условие че, от една страна, посочените органи са използвали всички средства, до които разумно са могли да прибегнат, за да установят местонахождението на задочно осъденото лице преди съдебния процес, и от друга страна, това лице или е било уведомено своевременно за последиците от неявяване, или недвусмислено е упълномощило служебно определения му адвокат да го представлява пред съда в негово отсъствие.

5. АНГАЖИМЕНТИ, СВЪРЗАНИ С ПРЕПОРЪКИТЕ В ДОКЛАДИТЕ ЗА ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ПРАВОТО И С НАЦИОНАЛНИЯ КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЪРХОВЕНСТВО НА ПРАВОТО

През 2025 г. Върховният касационен съд продължава да бъде ангажиран с изпълнение на част от препоръките в докладите на Европейската комисия за върховенството на правото. Задължения за съда са регламентирани и в Постановление № 240/24.09.2019 г. на Министерския съвет за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане. След изменение и допълнение на това постановление (ДВ, бр. 62 от 2022 г.) председателят на Върховния касационен съд е член на Съвета за прилагане на Националния координационен механизъм за върховенство на правото.

И през отчетната година ВКС изпълнява ангажимента си да гарантира проследяването на делата с предмет корупционно поведение и практики при ясно открояване на производствата с подсъдимите лица, заемащи висши публични длъжности (т. нар. дела за корупция на високо ниво), на производствата, свързани с организирана престъпност, както и на тези срещу журналисти и медии. В съответствие с посочени задължения и през 2025 г. се изпълнява [Заповед № 777/18.10.2022 г.](#) на председателя на ВКС (изменена със [Заповед № 109/14.02.2024 г.](#) и [Заповед № 773/01.09.2025 г.](#)), с която е наредено въвеждане на Единен каталог на престъпленията, свързани с корупционно поведение и практики, по който да се води статистика във ВКС,

както и създаване на Електронен регистър на производствата, водени срещу журналисти и медии, разгледани от Върховния касационен съд. Наредено е веднъж на тримесечие в сайта на ВКС да се публикуват списъци на предстоящите за разглеждане дела за корупционно поведение и практики, организирана престъпност и производства, водени срещу журналисти и медии, и незабавно публикуване на постановените съдебни актове по тези дела. Председателите на апелативните съдилища в страната също веднъж на тримесечие изпращат на ВКС за публикуване в сайта на съда таблици с обобщена информация за съответния съдебен район относно образуваните производства с предмет корупционно поведение и практики, организирана престъпност и дела, водени срещу журналисти и медии, както и информация за постановените съдебни актове по тях. Таблиците съдържат данни за лицата, срещу които се води съответното производство, тяхното качество, правна квалификация на деянието по наказателните производства, съответно релевантен текст/текстове по граждански и търговски производства и крайния резултат.

В сайта на ВКС, раздел „Съдебна практика“, се намират секциите [„Дела за корупционни престъпления“](#), [„Дела за организирана престъпност“](#) и [„Регистър на делата срещу журналисти и медии“](#), в които всяко тримесечие се публикуват актуализирани списъци на образуваните дела от наблюдавания тип както във ВКС, така и в съдилищата по апелативни райони. Публикуват се и постановените съдебни актове на състави на Върховния касационен съд по тези производства след тяхното обявяване.

В секцията „Дела за корупционни престъпления“ (подсекция „Решения по дела за корупционни престъпления“) е налична [обобщена информация относно движението през 2025 г. на делата за корупционни престъпления](#) във Върховния касационен съд (Приложение № 2 към настоящия доклад). Тези производства са общо 36 броя и са образувани както през 2025 г., така и през предходни години, като 7 от тях са срещу лица, заемащи висши публични длъжности.

Образуваните във ВКС през 2025 г. дела с предмет корупционно поведение и практики са 25 броя. От тях 3 са срещу лица, заемащи висши публични длъжности – общински съветник, кмет и директор на регионална дирекция „Автомобилна администрация“.

Решенията във ВКС през отчетната година дела за корупционни престъпления (включително производства, образувани през предходни години) са общо 18 броя. От тях 5 са срещу лица, заемащи висши публични длъжности – общински съветник, двама кметове, прокурор, директор на разузнавателна служба.

Секцията „Регистър на делата срещу журналисти и медии“ е създадена в изпълнение на задълженията на ВКС, регламентирани в постановлението на Министерския съвет за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане. Основната цел е да бъдат проследявани съдебните дела (включително стратегически съдебни производства срещу участието на обществеността, наричани SLAPP дела или дела „шамари“) и присъдите/решенията срещу журналисти.

Следва да се отбележи, че липсата на изрична правна уредба, която да дава възможност делата срещу журналисти, медии и общественици да се разглеждат в особено исково производство, прави изключително трудно отграничаването на SLAPP делата от гражданските производства, по които е установено, че публикации съдържат неверни, обидни или клеветнически твърдения, тъй като и в двата случая основанийето, на което претенциите са предявени, е едно и също (чл. 45 и чл. 49 от Закона за задълженията и договорите). Извод за характера на производствата на този етап може да бъде направен само въз основа на анализ на постановените съдебни актове.

През 2025 г. със заповед на министъра на правосъдието е създадена работна група със задача в срок до 19 декември 2025 г. да изготви предложения за промени в националното законодателство с цел привеждането му в съответствие с Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни иски или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“). От работната група, в чийто състав участват и представители на ВКС, е изготвено становище с конкретни предложения за създаване на нова глава в ГПК, съдържаща правила за отхвърляне на очевидно неоснователни иски, както и за иски, насочени единствено към затрудняване или възпрепятстване дейността на лицата, действащи в публичен интерес.

От публикуваната информация в секцията „Регистър на делата срещу журналисти и медии“ в сайта на ВКС е видно, че [през 2025 г. пред ВКС са образувани](#) общо 22 дела от наблюдавания тип (Приложение № 3 към настоящия доклад): 21 граждански производства срещу журналисти и медии по подадени касационни жалби срещу решения на въззивните съдилища; 1 наказателно дело по искане за възобновяване на производството срещу осъден журналист, подадено от главния прокурор въз основа на решение на Европейския съд по правата на човека, с което е констатирано нарушение на чл. 6 и чл. 10 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. С решението на ВКС производството е възобновено, отменени са въззивното решение и първоинстанционната присъда, като е прекратено наказателното производство по повдигнатото с тъжба обвинение за клевета срещу журналиста.

В постановените през 2025 г. актове в производства по граждански дела, насочени срещу журналисти и представители на обществеността, ВКС продължава вече установената тенденция да се придържа към правилото, че свободата на словото по чл. 39, ал. 1 и чл. 41, ал. 1 от Конституцията (КРБ) трябва да бъде упражнявана при съблюдаване на необходимия баланс с правото на достойнство и добро име на личността, закрепено в чл. 32, ал. 1 от КРБ, при което е необходимо да се прецени доколко изявленията, направени в публичното пространство, са в рамките на законосъобразното упражняване на свободата на словото, т. е. дали могат да бъдат квалифицирани като обида и клевета; дали те съдържат неверни твърдения и внушения, или само предават мнението на лицето, което прави изявлението. Само ако така установените граници бъдат преминати и се установи, че изнесените факти

са позорни и неверни, може да бъде ангажирана отговорността на журналистите за причинени вреди. Но ако оценките са в рамките на свободата на словото по чл. 39, ал. 1 от КРБ, предпоставки за ангажиране отговорността на журналисти и медии не са налице и исковете следва да бъдат отхвърляни. Най-важният критерий при преценката дали с дадено изказване се надхвърлят пределите на допустимата критика спрямо публична личност е доколко излагането на конкретни факти, мнение и критика е обществено значимо и необходимо или се използва целенасочено за накърняване правата и доброто име на дадено лице. Когато чрез журналистически репортаж се упражнява гарантираното в Конституцията право да се търси, получава и разпространява информация, искът срещу медията/журналиста следва да бъде отхвърлян. По отношение на начина, по който може да се осъществи поправянето на причинената от публикация вреда, през 2025 г. от ВКС е възприето правилото, че поправянето на вредите може да е както чрез плащане на парично обезщетение, така и чрез премахване от сайта на електронно издание на статията, съдържаща обидни и клеветнически твърдения. Последователно ВКС се придържа и към правилото, че журналистите не са длъжни да разкриват своя източник на информация и това тяхно право изрично е регламентирано в чл. 15, ал. 2 от Закона за радиото и телевизията. В съдебния процес по чл. 45 и чл. 49 от ЗЗД е достатъчно да се докаже, че такъв източник съществува и че журналистът е извършил добросъвестна проверка за достоверност на информацията.

В раздел „Съдебна практика“ в сайта на ВКС, секция [„Уведомления за разследване на главния прокурор или на негов заместник“](#), се поддържа също актуална информация за постъпилите сигнали до ръководителя на Наказателната колегия на ВКС по реда на Глава тридесет и първа „а“ от НПК за разследване на престъпления от общ характер, извършени от главния прокурор или от негов заместник.

През 2025 г. по подадени уведомления по реда на Глава тридесет и първа „а“ от НПК са образувани общо 18 преписки. С разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия 8 преписки са изпратени на и. ф. прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от заместник на главния прокурор, а 10 преписки са изпратени на Софийската градска прокуратура за произнасяне по общия ред (Приложение № 4 към настоящия доклад).

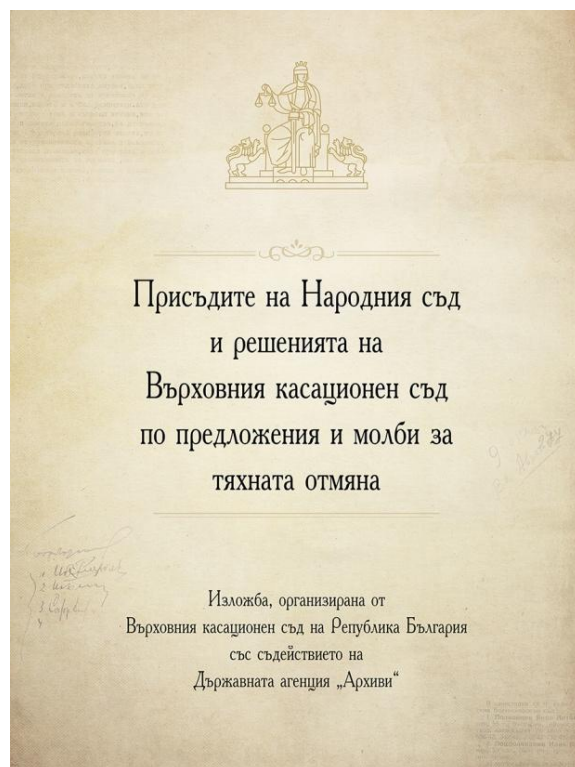
6. ЧЕСТВАНЕ НА 145-АТА ГОДИШНИНА ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

През 2025 г. се навършиха 145 години от основаването на Върховния касационен съд, създаден по силата на първия ни съдоустройствен закон от 25 май 1880 г., за да бъде един от основните стълбове на българската държавност – най-висшата съдебна институция. Същевременно през 2025 г. година се навършиха и 80 години от постановяването и изпълнението на първите присъди на Народния съд.

За отбелязването на двете годишнини на 21 ноември 2025 г. от ВКС е организирана конференцията „Присъдите на Народния съд и решенията на Върховния касационен съд по предложения и молби за тяхната отмяна“. От проф. Мартин Иванов от Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ е представен доклад на тема „Съдиите на Царска България. От подсъдими в Народния съд до „бивши хора“ в НРБ“. От съдията в Конституционния съд на Република България г-н Красимир Влахов е изнесен доклад на тема „Правосъдието на Народния съд и защитата срещу него“.

По повод честването на 145-ата годишнина от създаването на съда към върховните съдии са отправени приветствия лично от г-жа Павлина Панова – председател на Конституционния съд на Република България, и проф. Даниел Вълчев – декан на Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Приветствие от Българския патриарх и Софийски митрополит Негово светейшество † Даниил е представено от Негово Преосвещенство Мелнишкия епископ Герасим – главен секретар на Светия синод на Българската православна църква – Българска патриаршия. По време на форума са излъчени и видео обръщения към съдиите от ВКС от г-н Кун Ленартс – председател на Съда на Европейския съюз, г-жа Марияна Кънчева – съдия в Общия съд на Европейския съюз, и г-н Александър Корнезов – съдия в Съда на Европейския съюз.

Като продължение на конференцията през м. декември 2025 г. в Съдебната палата в гр. София е разположена временната изложба „Присъдите на Народния съд и решенията на Върховния касационен съд по предложения и молби за тяхната отмяна“, организирана от ВКС със съдействието на Държавната агенция „Архиви“. В експозицията са представени, от една страна, документи от делата на няколко състава на Народния съд и снимки от съдебните заседания, а от друга страна, постановени след десетилетия решения на Върховния съд/Върховния касационен съд в производства за преглед по реда на надзора на присъдите на Народния съд.

Специално внимание е отделено на малко познатата сред обществото присъда на Девети състав на Народния съд в София. Подсъдими в този процес са съдии и прокурори от различни съдилища в страната.

Девети състав на Народния съд в София - II

Присъда за отмяна на присъдата на Девети състав на Народния съд в София (съди и прокурори от различни съдилища в страната, служители от Отделение „А“ на Държавна сигурност, разузнавателно-охранително-структурноизпълнителната), 29 април 1945 г.

Списък от съдебните заседания на Девети състав на Народния съд в София, 2 април 1945 г. Арт. Кара Савал.

Централен архивен фонд

Дела, образувани пред Върховния касационен съд за преглед по реда на надзора на присъдата на Девети състав на Народния съд в София - III

Наказателно дело № 208/1999 г. на Трето наказателно отделение на ВКС

Протокол от съдебно заседание по наказателно дело № 208/1999 г.

Решение по наказателно дело № 208/1999 г.

Предложение от главен прокурор за отмяна на присъдата на Девети състав на Народния съд в София

Архив на ВКС

В изложбата са показани документи и от делото на Шести състав на Народния съд в София, по което подсъдимите са „лица, провеждали прохитлеристка печатна и устна пропаганда в средствата за масова информация (печат, радио, кино), в литературата, учебните заведения, читалищата и библиотеките...“. Процеси срещу журналисти са водени и пред съдебни състави на Народния съд в страната, като в изложбата е включено решение на Върховния съд за отмяна на присъдата по такова дело.

Документи от известното на обществото дело на Първи състав на Народния съд в София срещу регентите, царските съветници и министрите от кабинетите на Богдан Филов, Добри Божилов, Иван Багрянов и Константин Муравиев също са представени в експозицията. Отделено е място и на решението на Върховния съд за отмяна на присъдата на Първи състав на Народния съд в София.

В изложбата е отразена и противоречивата практика на съставите на Върховния съд/Върховния касационен съд по въпроса относно компетентността на касационната инстанция да извършва преглед по реда на надзора на присъдите на Народния съд.

През 2026 г. Върховният касационен съд ще представи експозицията в различни съдебни палати в страната.

I. НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ

Статистически данни за делата за разглеждане през 2025 г. в Наказателната колегия на Върховния касационен съд и за свършените дела през годината

Несвършени дела към 1 януари 2025 г. От тях: - касационни дела - частни производства	182 бр. 164 бр. 18 бр.
Постъпили дела през 2025 г. От тях: - касационни дела - частни производства	1143 бр. 604 бр. 539 бр.
Общ брой на делата за разглеждане през 2025 г. От тях: - касационни производства - частни производства	1325 бр. 768 бр. 557 бр.
Свършени дела през 2025 г. От тях: - свършени касационни дела - свършени частни производства	1125 бр. 593 бр. 532 бр.
Несвършени дела към 31 декември 2025 г. От тях: - касационни дела - частни производства	201 бр. 175 бр. 26 бр.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Отдел "ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, КОМУНИКАЦИЯ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА"
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ 2025 г. СПРАВКА 1. Постъпления, завършени дела, висящи дела, допълнителни данни

1 / 4

НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ НА ВКС ПОСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШЕНИ ДЕЛА, ВИСЯЩИ ДЕЛА, ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2025 - 31.12.2025 . Справка 1.1

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията и обектите са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда

Началник отдел ИСКСС:

Административен секретар:

Несвършени дела в началото на периода

1.1.1	Несвършени касационни дела в началото на периода	164
1.1.2	Несвършени частни производства в началото на периода	18
1.1.4	Несвършени дела в началото на периода	182

Дела постъпили през отчетния период

1.2.1	Касационни дела постъпили през отчетния период	604
1.2.2	Частни производства постъпили през отчетния период	539
1.2.3.1	Протести	111
1.2.3.2	Възобновявания	80
1.2.3.3	Жалби	482
1.2.3.4	Дела за подсъдност	509
1.2.7	Дела постъпили през отчетния период	1143
1.5.10	Постъпили преписки в регистратурата	1379
1.5.11	Прекратени преписки от постъпилите по 1.5.10	236

Всичко дела за разглеждане през отчетния период

1.2.8	Всичко за разглеждане касационни производства	768
1.2.9	Всичко за разглеждане частни производства	557
1.2.10	Всичко дела за разглеждане	1325

Свършени дела през отчетния период

1.3.1	Свършени касационни дела със съдебен акт по същество	581
1.3.2	Свършени частни производства със съдебен акт по същество	531
1.3.3	Свършени дела със съдебен акт по същество ОБЩО	1112
1.3.6	Прекратени касационни дела	12
1.3.7	Прекратени частни производства	1
1.3.8	Прекратени дела ОБЩО	13
1.3.9	Свършени касационни дела	593
1.3.10	Свършени частни производства	532
1.3.11	Свършени дела ОБЩО	1125

Несвършени дела в края на отчетния период

1.4.1	Несвършени касационни дела в края на периода	175
1.4.2	Несвършени частни производства	26
1.4.4	Несвършени дела	201

1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

По щат съдиите в Наказателната колегия на Върховния касационен съд (НК на ВКС) са 32, включително заместник-председателят на ВКС и ръководител на НК.

През 2025 г. няма кадрови промени в Наказателната колегия

Към 31.12.2025 г. отделенията в НК са в числен състав, както следва:

- I н. о. – единадесет съдии, включително председателят на отделението;
- II н. о. – десет съдии, включително председателят на отделението;
- III н. о. – десет съдии, включително председателят на отделението и командированият съдия Владимир Астарджиев.

Към края на отчетния период не е заета една щатна бройка.

2. ПОСТЪПЛЕНИЯ

а) Организация по образуване и насрочване на делата

През 2025 г. при образуването на делата продължава последователно да се следва редът за осъществяване на предварителен контрол за формална допустимост, наложен като трайна практика от предходни периоди и регламентиран в чл. 40 от Правилника за администрацията на Върховния касационен съд. Първоначалната проверка на предпоставките за формална допустимост на производствата пред ВКС е възложена на съдебните помощници в НК, на чийто доклад делата се разпределят на случаен принцип. След проучване на съдържанието на сезиращите процесуални документи и материалите по делата съдебните помощници докладват на съответния председател на отделение. С негово разпореждане се образува касационно производство/производство по възобновяване или частно производство или се постановява отказ за образуване на касационно производство/производство по възобновяване или частно производство, като делата се връщат на съответните съдилища за отстраняване на констатираните пропуски, отказва се образуване на производство (поради неговата принципна недопустимост) или се изпращат на компетентния съд.

Постъпилите дела се докладват за образуване на председателите на отделения и на зам.-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия. На ръководителя на колегията задължително се докладват дела в определени хипотези например при спор за подсъдност между ВКС и ВАС и между общ и административен съд, когато делото е от предметната компетентност на НК (Раздел IV от Правилата за образуване, случайно разпределение и насрочване на делата във Върховния касационен съд).

Освен разпорежданията за образуване и за отказ от зам.-председателя на ВКС и от председателите на отделения се постановяват и други разпореждания – например за отсрочване, както и организационни разпореждания. Това сочи на специфична допълнителна натовареност на

зам.-председателя на ВКС и ръководител на НК, както и на председателите на отделения.

От общо постъпили през 2025 г. с входящ номер дела – 1379 броя, по 236 са постановени разпореждания за отказ от образуване. Образуваните дела са 1143 броя.

Съдебните секретари на НК продължават да водят въведения от 01.01.2017 г. отделен регистър на постановените разпореждания за отказ по постъпващите за образуване в колегията дела и преписки, изготвяни от заместник-председателя на ВКС и ръководител на НК и от председателите на отделения.

И през 2025 г., в съответствие с чл. 9 от ЗСВ, в НК се спазва стриктно изискването за електронно разпределение на делата на принципа на случайния подбор.

Случайното разпределение на делата се извършва в ЕИСС. Принципът на случайно разпределение на делата се прилага в съчетание с въвеждането в софтуерния продукт на ЕИСС на показателите за фактическа и правна сложност на делата, като делата се разпределят съобразно групи фактическа и правна сложност. Техните коефициенти се определят от председателите на отделения при образуването на делата съгласно утвърдени критерии. Това позволява съчетаването на принципа на случайния подбор с равномерно разпределение и отчитане на сложността на производството. Тук е необходимо да се отбележи, че на практика равномерност на разпределението на делата на съдиите докладчици, както и на сходната им натовареност с количество дела, не се постига пълноценно чрез програмите на използваните софтуерни продукти. Това е така, понеже статистическите данни сочат на отклонения в бройката на разпределени касационни дела (например разлика от 2 – 3 касационни дела между съдии, чието постъпление не е било коригирано на някои от основанията в Правилата за натовареността на съдиите от Върховния касационен съд, приети от Пленума на ВКС на 14.07.2022 г., допълнени с решения на Пленума на ВКС от 12.10.2022 г., 28.06.2023 г. и 09.02.2024 г. на основание чл. 111, ал. 2, т. 5 от Закона за съдебната власт), както и непълноценно отчитане на участие в разпределението на ръководителя на НК и на председателите на отделенията с намален процент на натовареност.

Съдебните състави в трите наказателни отделения се формират на случаен принцип по компютърен път за период от 6 месеца съобразно Раздел 3, т. 2 от Правилата за образуване, случайно разпределение и насрочване на делата във Върховния касационен съд (Правилата) чрез съответната функционалност в ЕИСС.

Правилата за образуване, случайно разпределение и насрочване на делата във Върховния касационен съд са публикувани в сайта на съда, секция „Нормативна уредба“ – „Вътрешни правила на ВКС“.

Образуваните касационни дела и дела за възобновяване след определяне на докладчици и обработване в служба „Наказателни съдопроизводства“ се насрочват в открито съдебно заседание от председателите на отделения. В открито съдебно заседание се насрочват и производствата по искания по мерки за неотклонение, свързани със

задържане, по дела на производство пред ВКС и дела по касационни протести и жалби по реда на чл. 340, ал. 3 от НПК.

Делата по частни производства се насрочват и разглеждат в закрито заседание.

Насрочването на делата през 2025 г. е извършвано при спазване на изискванията на Раздел 3, т. 19 от Правилата за най-близката дата, на която заседава съответният докладчик, като се съобразяват броят и сложността на делата.

В утвърдените през 2022 г. Правила са регламентирани случаите на заместване на съдия от съдебния състав съобразно различните хипотези, както и начинът на процедиране (т. 10 – 12). Тези правила са неизменно спазвани през отчетния период, като при всеки случай такива промени са извършвани с разпореждане на ръководителя на НК или на председател на отделение. Тук е необходимо да бъде отбелязано, че заместването на съдия във формиран за съответна дата съдебен състав на някое от предвидените основания или при направен самоотвод на съдия и определяне на нов на негово място винаги се осъществява въз основа на разпореждане.

От 2016 г. се поддържа Електронен регистър на отводите на съдиите, постановени на основание чл. 29, ал. 2 от НПК. През 2025 г. в Наказателната колегия на Върховния касационен съд са постановени 12 броя отводи на съдии по възложени за разглеждане пред ВКС дела. Шест от направените индивидуални отводи са на основание произнасяне по мярка за неотклонение в производството. Двама съдии са се самоотвели от разглеждане на дело, защото са били членове на съдебния състав, чийто отвод е бил поискан от същия жалбоподател по друго дело с негово участие. Един съдия – по причина, че се е самоотвел от разглеждане на предходно наказателно производство срещу молителката в касационната инстанция. Един съдия – по причина, че в качеството си на заместник на главния прокурор се е произнасял по искания на подсъдимия по реда на ЗДОИ и решенията по тези искания са били предмет на неговото недоволство. Един съдия се е отвел с протоколно определение поради изразени от един от жалбоподателите по делото и неговия пълномощник съмнения в безпристрастността му. Един отвод на съдия е направен, защото част от съображенията в жалбата на страната по делото са касаели определение, което е било предмет на проверка по друго дело, като съдията е председателствала съдебния състав, постановил акт, с който е приета процесуална недопустимост на жалбата срещу този акт и след това произнасяне жалбоподателят е направил искане по чл. 312 от НПК, както и искане за отвод на съдебния състав, и е било изразено съмнение в безпристрастността на състава.

Регистърът на отводите на съдиите е публикуван в сайта на ВКС, раздел „Съдебна практика“.

б) Разрешения за използване на специални разузнавателни средства по чл. 174, ал. 6 от НПК от зам.-председателя на ВКС, ръководещ Наказателната колегия

През 2025 г. не са образувани частни дела, свързани с даване на разрешение за използване на специални разузнавателни средства от заместник-председателя на ВКС, ръководещ Наказателната колегия.

в) Брой на образуваните дела и средна натовареност на съдиите от Наказателната колегия

НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ НА ВКС
ИНДИВИДУАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА МАГИСТРАТИТЕ -
ПОСТЪПЛЕНИЯ И НАТОВАРВАНЕ

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА 2025 г. СПРАВКА 6.2

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда.

№р.	Магистрат	Разпределени дела общо - като докладчик (6.4 + 6.5)								Брой месеци с получено разпределение	Средномесечна натовареност (брой дела)
		Разпределени касационни дела 6.4	Разпределени частни производства 6.5	Разпределени дела със ст. 6.6.1 6.6.1	Разпределени дела със ст. 6.6.2 6.6.2	Разпределени дела със ст. 6.6.3 6.6.3	Разпределени дела със ст. 6.6.4 6.6.4	Разпределени дела със ст. 6.6.5 6.6.5	6.6		
1	Галина Захарова								0	0	
2	Лада Паунова	2				2			2	1	
3	Мина Топузова	1				1			1	1	
4	Антоанета Данова	19				10	9		19	1,9	
5	Бисер Троянов	19			1	9	9		19	2,4	
6	Ружена Керанова	22	19	17	3	11	9	1	41	3,4	
7	Билияна Чочева	21	19	17	3	10	9	1	40	3,3	
8	Блага Иванова	22	19	16	3	12	9	1	41	3,7	
9	Теодора Стамболова	22	19	18	5	8	9	1	41	3,4	
10	Румен Петров	22	21	21		13	7	2	43	3,6	
11	Спас Иванчев	23	20	18	3	13	8	1	43	3,6	
12	Петя Шишкова	21	19	18	3	10	6	3	40	3,3	
13	Мая Цонева	23	20	16	3	13	6	4	43	3,6	
14	Валя Рушанова	21	19	17	4	10	7	2	40	3,3	
15	Милена Панева	22	18	16	3	11	8	2	40	3,3	
16	Христина Михова	21	20	19	2	11	8	1	41	3,7	
17	Красимир Шекерджиев	21	21	18	5	11	8		42	3,5	
18	Красимира Медарова	21	19	18	1	11	9	1	40	3,3	
19	Невена Грозева	22	20	16	7	10	7	2	42	3,8	
20	Надежда Трифонова	20	20	18	2	12	7	1	40	3,6	
21	Петя Колева	4	19	17	2	3		1	23	2,3	
22	Деница Вълкова	22	18	17	3	10	10		40	3,6	
23	Даниел Луков	22	20	15	7	11	5	4	42	3,8	
24	Весислава Иванова	21	19	15	5	11	9		40	3,3	
25	Бонка Янкова	4	19	18	1	3	1		23	2,3	
26	Светла Букова	22	19	18	2	11	10		41	3,4	
27	Виолета Магдалинчева	23	20	19	1	13	10		43	3,6	
28	Калин Калпакчиев	22	19	18	2	12	8	1	41	3,4	
29	Николай Джурковски	21	20	19		13	6	3	41	3,4	
30	Пламен Дацов	24	21	17	5	12	11		45	3,8	
31	Иван Стойчев	21	19	18	3	10	9		40	3,3	
32	Владимир Астарджиев	20	20	18	3	11	8		40	3,6	
33	Елена Каракашева	13	13	13	1	7	5		26	3,3	
ОБЩО ЗА КОЛЕГИЯТА		604	539	485	83	315	227	32	1143		

През отчетния период в Наказателната колегия на ВКС са образувани общо 1143 дела, от които 604 са касационни дела – по Глава двадесет и трета „Касационно производство“ и Глава тридесет и трета „Възобновяване на наказателни дела“ от НПК, а 539 броя са частни производства.

Съотношението с предходни години е онагледено в следващата таблица:

Година	Образувани дела
2025	1143
2024	1131
2023	1190

Съгласно статистическите данни, предоставени от Отдел „Информационни системи, комуникация и съдебна статистика“ при ВКС, през отчетния период са разгледани общо 1325 дела. В сравнение с предходната 2024 г., когато са разгледани 1425 дела, е налице понижение по този показател, като разликата е точно 100 дела.

Средномесечната натовареност на съдиите в колегията през отчетния период е 3,4 дела (касационни дела и касационни частни производства), по които са били докладчици и са изготвяли окончателен съдебен акт. При изчисляването на тази величина са взети предвид стойностите по Справка 6.2, колона 6.29, но само коефициентите на съдиите с 12 месеца получено разпределение, като е изключен един съдия, чиято натовареност е намалена поради извънредна служебна ангажираност – член е на Аналитичното звено.

Средномесечната действителна натовареност на съдиите в колегията през отчетния период е приблизително 3,2 дела (касационни дела и касационни частни производства), по които са били докладчици и са изготвяли окончателен съдебен акт. При това изчисление са взети предвид показателите по колона 6.29 на всички съдии в колегията, независимо от намаляването на натовареността и от броя месеци с получено разпределение, стига този брой да не е равен на 0.

Посочените данни очертават леко намаляване на месечното натоварване на съдиите спрямо 2024 г. – 3,6 дела (изчислението е направено, като са изключени членовете на Аналитичното звено), и спрямо месечното натоварване за 2023 г. – около 3,8 дела (изчислението е направено, без да се изключват членовете на Аналитичното звено). Данните за предходни години са изчислени съгласно Справка 6.2 – к. 6.29, спрямо броя на съдиите с пълни 12 месеца получено разпределение.

Видно от Справка 6.2 – к. 6.6, от съдиите с пълни 12 месеца получено разпределение най-много дела през годината (45 броя) е получил един съдия, по 43 броя са получили четирима съдии, по 42 броя – един съдия, и по 41 броя – петима съдии.

При анализа на Справка 6.2 – к. 6.6, к. 6.28 и к. 6.29, се констатира завишена средномесечна натовареност при съдии от Наказателната колегия на ВКС, извън съдиите с пълни 12 месеца получено разпределение:

- двама съдии със средномесечна натовареност с 3,8 броя дела (при отчетени 11 месеца с получено разпределение), като от общо разпределени 42 броя дела 9 дела са с един от най-високите коефициенти за сложност – със сложност „4 – 5“;

- двама съдии със средномесечна натовареност с 3,7 броя дела (при отчетени 11 месеца с получено разпределение), като от общо разпределени 41 броя дела, 10 дела, съответно 9 дела, са с един от най-високите коефициенти за сложност – със сложност „4 – 5“;

- трима съдии със средномесечна натовареност с 3,6 броя дела (при отчетени 11 месеца с получено разпределение), като от общо разпределени 40 броя дела двама съдии – с 8 дела, и един съдия – с 10 дела, с един от най-високите коефициенти за сложност – със сложност „4 – 5“.

Тези констатации сочат, че системата за случайно разпределение в ЕИСС не обезпечава пълноценно равномерно разпределение на делата между съдиите.

През 2025 г. продължава отчитането на правната и фактическа сложност на делата с оглед оценката на реалната натовареност на съдиите от Наказателната колегия при осъществяването на правораздавателната им дейност. По отношение на тяхната фактическа сложност с решение на Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия (ОСНК) от средата на м. май 2013 г. са приети шест критерия, които се вземат предвид при определянето на фактическата сложност на делата и се прилагат, считано от 03.06.2013 г.

Правната и фактическата сложност на делото са основни компоненти на критерия „сложност на делото“. Те се прилагат успоредно със стриктното спазване на принципа за случайното разпределение на делата, изведен в разпоредбата на чл. 9 от ЗСВ. Системата на правната и фактическата сложност показва положителен резултат при преценката за натовареността на магистратите, като до известна степен способства за регулирането на равномерността при натоварването на съдиите. Определянето на коефициентите се извършва от председателите на отделения при образуването на делото (в определени хипотези и от ръководителя на Наказателната колегия), по предложение на съответния съдебен помощник, съобразено с приетите правила за сформирването им. И двата коефициента са прогнозни и подлежат на промяна (с разпореждане на ръководителя на колегията) по искане на съответния съдия докладчик в случаите, когато при проучване на делото констатира, че същото разкрива по-висока или по-ниска от определените фактическа или правна сложност.

През 2025 г. не е имало случаи на коригиране на определените при образуването коефициенти. Стриктното прилагане на коефициентите като критерии за определяне на тежестта на делата е от значение за правилното отчитане на натовареността на всеки магистрат.

И през отчетната 2025 г. всички дела са докладвани за образуване на тримата председатели на отделения: на I н. о. – съдия Мина Топузова; на II н. о. – съдия Бисер Троянов; на III н. о. – съдия Антоанета Данова, както и на съдия Лада Паунова в качеството ѝ на зам.-председател на ВКС и ръководител на Наказателната колегия.

Освен по постъпващи дела зам.-председателят на ВКС и ръководител на Наказателната колегия се произнася и по постъпили преписки и документи (доклад на зам.-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия). По тези преписки са постановени 31 разпореждания

за отказ от образуване на производство. По по-голяма част от преписките се изготвят писмени отговори.

През 2025 г., както и в предходните отчетни периоди, случаите на спорни въпроси, свързани с образуването на делата и формалната допустимост на жалби, протести и искания за възобновяване, се отнасят на вниманието на ръководителя на Наказателната колегия и се решават след консултации между него и председателите на отделения. В този съвещателен формат се решават и въпроси по уеднаквяване на практиката при образуване на делата.

Сравнението на постъпленията в периода 2023 – 2025 г., илюстрирано в горната таблица, сочи, че през отчетния период е налице намаляване на постъпленията – увеличаване на постъпленията в сравнение с 2024 г. и намаляване спрямо 2023 г., но то не е значително. Изводът е, че тенденцията на постъпленията бележи относителна устойчивост.

Следва да се подчертае, че не се допускат компромиси при предварителната проверка за формална допустимост на постъпващите касационни протести и жалби. При тази съдебна дейност предварително се селектират недопустимите и нередовни жалби/протести/искания за възобновяване, вместо впоследствие да се оставят без разглеждане или образуваните касационни производства да се прекратяват.

Наред с очертаната тенденция за устойчивост се наблюдава и ходът на тенденцията по отношение на постъпващите и образувани дела с висока фактическа и правна сложност („4“ и „5“), защото тя също е показателна за натовареността. Сравнението по този показател (постъплението на делата с фактическа и правна сложност „4“ и „5“) на 2025 г. спрямо 2023 г. сочи на увеличаване на дяла на делата с висока сложност с около 2,7%, а спрямо 2024 г. – с около 1,7%: за отчетния период от постъпили 604 касационни дела общо 259 броя дела са с висока фактическа и правна сложност (от тях: 227 броя, класифицирани с коефициент на сложност „4“, и 32 броя – с коефициент на сложност „5“). Данните в процентно отношение са изчислени, като е взето предвид отношението на сбора на постъпилите дела с коефициент „4“ и „5“ към общия брой касационни дела за съответния период, без да бъдат взети предвид частните производства, и това процентно отношение е сравнено със съответното за 2023 и 2024 година. Посочените данни обуславят извод, че обсъжданият показател бележи тенденция на трайна устойчивост. В такъв аспект се установява, че дейността по решаване на делата значително е усложнена както от фактическа, така особено от правна страна и предполага значително по-голям ресурс за проучване, докладване и постановяване на съдебен акт.

г) Видове образувани дела

В Справка 3.1 се съдържат статистическите данни за периода 01.01.2025 – 31.12.2025 г., изготвени от Отдел ИСКСС на ВКС. В нея в сравнителен аспект са отразени и съответните статистически данни за 2024 г. и 2023 г. През отчетния период постъпленията на делата са регистрирани според тяхната правна квалификация, независимо от характера на

производството – касационно (по Глава двадесет и трета от НПК) или по възобновяване на наказателни дела (по Глава тридесет и трета от НПК).

Според вида на престъплението, за което е постановен съдебен акт, както и през предходните години преобладават общоопасните престъпления (Глава единадесета от НК) – общо 227 бр. дела през 2025 г., при общо 205 бр. дела през 2024 г. и общо 211 бр. дела през 2023 г. От тях, както и през предходните отчетни периоди, най-многобройни са престъпленията по транспорта – 144 броя (при 143 броя за 2024 г. и 142 бр. за 2023 г.).

На второ място, както и през 2024 г., са делата за престъпления против личността (Глава втора от НК) – общо 141 бр. дела през 2025 г., при общо 131 бр. през 2024 г. и 143 бр. през 2023 г., следвани от делата за престъпления против собствеността (Глава пета от НК) – 72 бр. през 2025 г., 73 бр. през 2024 г. и 70 бр. през 2023 г.

Видно е от статистическите данни, че най-голям дял имат делата с предмет престъпления по транспорта. Тази категория дела се отличава с фактическа и правна сложност и разглеждането им има чувствителен обществен отзвук.

За отчетния период в Наказателната колегия на ВКС са постъпили 482 броя касационни жалби и 111 броя касационни протести.

През 2025 г. от общия брой свършени производства по касационни жалби и протести от апелативните съдилища в Република България – 399 броя (този брой е получен, като от общия брой свършени дела, постъпили от апелативните съдилища, е изваден броят на делата за подсъдност – 1 брой, и делата за възобновяване – 3 броя), по 44 дела са отменени въззивните актове и делата са върнати за ново разглеждане на апелативните съдилища. По 2 броя дела са отменени въззивният и първоинстанционният акт и делата са върнати за ново разглеждане на първоинстанционните съдилища. По 1 брой дело е отменен въззивният съдебен акт и подсъдимият е оправдан. По 14 броя дела е изменена присъдата, като е преквалифицирано извършеното деяние. По 41 броя дела ВКС е изменил присъдата, като е намалил наложеното наказание. По 1 брой дело е изменен въззивният акт в частта относно гражданския иск. Едно дело е завършило с прилагане на чл. 66 от НК. Пет дела са завършили с „ново решение“. По 269 броя дела въззивният акт е оставен в сила. Шест дела са завършили с резултат „прекратени“. По 2 броя дела резултатът е „без разглеждане“, а по 13 броя дела е отбелязан резултат „други“.

През 2025 г. от общия брой свършени касационни дела от окръжните съдилища в Република България – 138 броя, по 31 дела са отменени въззивните актове и делата са върнати за ново разглеждане на окръжните съдилища. По 1 брой дело е изменена присъдата, като е преквалифицирано извършеното деяние. По 2 броя дела ВКС е изменил присъдата, като е намалил наложеното наказание. По 1 брой дело въззивният акт е изменен в гражданската част. По 1 брой дело въззивният и първоинстанционният акт са отменени и делото е върнато на първа инстанция. По 1 брой дело е отменен въззивният съдебен акт и подсъдимият е оправдан. Три дела са приключили с резултат „ново решение“. По 80 броя дела въззивният акт е оставен в сила.

Шест дела са завършили с резултат „прекратено“, по 3 броя дела резултатът е „без разглеждане“, а по 9 броя дела е отбелязан резултат „други“.

Видно от статистическите данни, през 2025 г. общо 35 дела по Глава тридесет и трета от НПК са разгледани по искане на прокуратурата. От всички отправени искания (18 броя) по Глава тридесет и трета от НПК от главния прокурор са уважени 14 броя, 3 са оставени без уважение, а 1 е оставено без разглеждане. От всички искания на съответния компетентен прокурор да инициира производство по възобновяване на основание чл. 422, ал. 1, т. 1 – 3 от НПК (общо 17 броя) 13 са уважени, а 4 са оставени без уважение.

По искане на задочно осъден на основание чл. 423, ал. 1 от НПК са разгледани 27 дела по Глава тридесет и трета от НПК, като същият брой искания са разгледани през 2024 г. По искане на осъден на основание чл. 422, ал. 1, т. 4 – 6 от НПК са образувани 26 дела – с 8 броя по-малко спрямо предходния отчетен период (34 броя). През настоящия отчетен период се наблюдава относителен ръст на броя на уважените искания за възобновяване от задочно осъден в сравнение с броя на постъпилите такива, но при исканията, депозирани от осъден на основания, различни от това по чл. 423, ал. 1 от НПК, за разлика от предходни периоди се наблюдава понижаване на броя на уважените. В процентно изражение отношението между броя на уважените искания на задочно осъден към броя на постъпилите такива е приблизително 63%, за сравнение – в предходния отчетен период това процентно съотношение е приблизително 30% (29,6%). Съотношението на уважените искания от осъден към общия брой на постъпилите такива е приблизително 27%, докато през 2024 г. същото е приблизително 44%. Констатира се минимално намаляване на уважените искания за възобновяване, подадени от осъдени лица. От общо 26 броя искания от осъден на основание чл. 422, ал. 1, т. 4 – 6 от НПК 7 броя са уважени, 16 броя са оставени без уважение, а по 3 дела производството е прекратено. От общо 27 броя искания от задочно осъден на основание чл. 423, ал. 1 от НПК 17 броя са уважени, а 10 броя са оставени без уважение.

В справка 4Б на Отдел ИСКСС на ВКС се съдържат статистически данни относно исканията за възобновяване, направени от главния прокурор или друг прокурор, разпределени по съдилища и резултат. В справка 4В на Отдел ИСКСС на ВКС се съдържат статистически данни относно исканията за възобновяване, направени от осъдения или задочно осъдения, разпределени по съдилища и резултат.

Направеното подробно разглеждане на резултатите от разглежданите дела за възобновяване е необходимо, понеже се отнася до извънреден способ за проверка на влезли в сила съдебни актове.

Тук е мястото да се отбележи, че по искания за възобновяване на наказателни дела, направени от и. ф. главен прокурор след 21.07.2025 г., се постановява отказ за образуване на дело на основание чл. 173, ал. 15 от ЗСВ. Основанието за това е разбирането, че действието на посочената норма е такова, че с изтичането на предвидения в нея срок определеният за изпълняващ функциите не може да продължи да ги изпълнява. Обсъжданата разпоредба има т. нар. несъщинско обратно действие или действие върху

заварени правоотношения, действие занапред, като се запазва юридическият факт, реализиран преди нейното влизане в сила. С тази разпоредба не се преуреждат уредени от закона положения, а тя е приложима по отношение на фактите за в бъдеще.

През 2025 г. в Наказателната колегия на ВКС са образувани 4 дела на основание чл. 422, ал. 1, т. 4 от НПК, като 2 от тях – н.д. № 35/2025 г. по описа на I н. о. и н.д. № 71/2025 г. по описа на II н. о., са решени през същата година, а 2 от тях – н.д. № 628/2025 г. по описа на III н. о. и н.д. № 1065/2025 г. по описа на II н. о., са обявени за решаване през 2025 г., но по тях не е постановен съдебен акт към 31.12.2025 г.

Наказателно дело № 35/2025 г. по описа на I н. о.: С решение на Европейския съд по правата на човека от 28.11.2023 г. по делото „Крачунова срещу България“ (жалба № 18269/18), станало окончателно на 28.02.2024 г., е постановено, че е налице нарушение на член 4 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. Отбелязано е, че с оглед естеството на нарушението възобновяването на националното производство и повторното разглеждане на делото по принцип би представлявало подходящо средство за отстраняване на имуществените последици от нарушението.

Производството по н.д. № 35/2025 г. по описа на I н. о. е образувано по искане на главния прокурор.

С Решение № 100/27.02.2025 г. по н.д. № 35/2025 г. на ВКС, I н. о., в.н.о.х.д. № 3947/2017 г. по описа на Софийския градски съд е възобновено, постановеното по същото дело Решение № 1328/05.12.2017 г. е отменено в частта, с която е потвърдена присъдата от 12.01.2017 г. по н.о.х.д. № 20274/2014 на СРС по отношение на отхвърления граждански иск на Д. Д. К. за причинени имуществени вреди от престъплението по чл. 159а, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, и делото е върнато за ново разглеждане в отменената му част от Софийския градски съд от стадия на съдебното заседание.

Съставът на ВКС е преценил искането на главния прокурор за възобновяване за основателно, като е приел, че решението на ЕСПЧ има съществено значение за делото, тъй като касае извършената от националните съдилища преценка за неоснователност на приетия за съвместно разглеждане граждански иск от К. срещу подсъдимия за присъждане на обезщетение за причинени ѝ от деянието имуществени вреди.

Наказателно дело № 71/2025 г. по описа на II н. о.: С решение от 04.06.2024 г. на Европейския съд по правата на човека по делото „Босев срещу България“ (жалба № 62199/19) е прието, че страната ни е допуснала нарушения на чл. 6, § 1 и на чл. 10 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. Според европейските съдии правото за справедлив процес на осъдения е накърнено, тъй като въззивният съдебен състав, в частност – неговият председател, не е бил безпристрастен при разглеждане на делото по обжалване на осъдителната първоинстанционна присъда, с която Р. Р. Б. е осъден за клевета.

Производството по н.д. № 71/2025 г. по описа на II н. о. е образувано по искане на главния прокурор.

Върховният касационен съд е приел, че решението по делото „Босев срещу България“ има съществено значение за приключилото наказателно производство от частен характер по обвинение за клевета, което задължава висшата инстанция да възобнови наказателното дело и да го изпрати на въззивната инстанция за повторното му разглеждане от законен съд. С Решение № 121/10.03.2025 г. на ВКС, II н. о., е възобновено наказателното производство, отменено е Решение № 461/21.05.2019 г. по в.н.ч.х.д. № 4669/2018 г. по описа на Софийския градски съд, НО, I въззивен наказателен състав, присъда от 19.10.2017 г. по н.ч.х.д. № 11975/2015 г. по описа на Софийския районен съд, НО, 114 състав, и е прекратено наказателното производство по повдигнатото с тѣжба (вх. № 55022/15.07.2015 г.) от тѣжителя С. Т. М. обвинение за клевета срещу Р. Р. Б. поради настѣпилата давност.

През 2025 г. са решени 2 дела, образувани през 2024 г. на основание чл. 422, ал. 1, т. 4 от НПК – н.д. № 486/2024 г. по описа на II н. о. и н.д. № 823/2024 г. по описа на II н.о. Исканията за възобновяване, въз основа на които са образувани тези производства, не са основани на решение на Европейския съд по правата на човека, с което е установено нарушение на Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, което има съществено значение за делото, а на Решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 16 ноември 2023 г., дело VG, C-427/22, касаещо съставомерността престѣплението по чл. 252, ал. 1 от НК. Производства са образувани на основание чл. 422, ал. 1, т. 4 от НПК поради липса на изрично основание за възобновяване в НПК, като в самите искания са развити доводи за тяхната допустимост. Въпросът за допустимостта на тези искания е разгледан в постановените решения по тези дела. Във връзка с това следва да бъде предмет на професионален дебат проблемът дали решенията на СЕС могат да бъдат основание за възобновяване и при какви условия.

За четиринадесета поредна година Наказателната колегия на ВКС прилага чл. 354, ал. 5 от НПК (нова – ДВ, бр. 93 от 2011 г.). Когато върховната съдебна инстанция разглежда за трети път производството, са налице две възможности. Едната от тях е в това производство третата инстанция да извърши само касационна проверка на атакувания съдебен акт (чл. 354, ал. 5, изр. 1 от НПК). Другата възможност е, когато се констатират пороци в дейността на въззивния съд, които съгласно чл. 354, ал. 3 от НПК по принцип биха довели до връщане на делото за ново разглеждане на този съд, касационният съдебен състав да встъпи в правомощията на въззивната инстанция и да ги отстрани сам (чл. 354, ал. 5, изр. 2 от НПК).

През 2025 г. в Наказателната колегия са образувани общо 8 дела, подлежащи на разглеждане по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК – 2 дела по описа на I н. о. (к.н.д. № 109/2025 г. и к.н.д. № 126/2025 г.), 1 дело по описа на II н. о. (к.н.д. № 1136/2025 г.), 5 дела по описа на III н. о. (к.н.д. № 102/2025 г., к.н.д. № 143/2025 г., к.н.д. № 530/2025 г., к.н.д. № 681/2025 г. и к.н.д. № 728/2025 г.). Тези данни (както и данните през 2024 г.) сочат на отклонение в тенденцията за увеличение на общия брой образувани производства по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК, наблюдавана през 2023 г. (18 дела), 2022 г. (13 дела) и 2021 г. (13 дела). Тенденцията при обсъжданите производства сочеше на

значително увеличаване на техния брой, което се разглеждаше като недобър атестат за качеството на подлежащите на контрол съдебни актове. Сочеше също така и на несъобразяване от долните инстанции със задължителните указания на касационната инстанция по смисъла на чл. 355, ал. 1 от НПК. Констатираният спад с повече от 50% на образуваните такива дела в сравнение с 2023 г. следва да се разглежда като добра оценка за работата на инстанционните съдилища. Данните за голям брой производства по чл. 354, ал. 5 от НПК бяха откроявани като проблем, но статистиката за изминалата година и за 2024 г. сочи, че е започнало неговото преодоляване.

По критерий въззивни съдилища, чиито актове се атакуват по касационен ред, посочените дела, образувани през 2025 г. по чл. 354, ал. 5 от НПК, се разпределят, както следва: по 2 дела от Апелативен съд – Велико Търново, Военно-апелативния съд и Апелативен съд – Варна и по 1 от Апелативен съд – София и Апелативен съд – Пловдив.

Пет от образуваните през 2025 г. дела (к.н.д. № 102/2025 г., к.н.д. № 109/2025 г., к.н.д. № 126/2025 г., к.н.д. № 143/2025 г. и к.н.д. № 681/2025 г.) са решени през 2025 г., 1 дело е образувано през м. юни 2025 г. и е обявено за решаване на 16.10.2025 г. (к.н.д. № 530/2025 г.), 1 дело е образувано през м. август 2025 г. и е обявено за решаване на 27.11.2025 г. (к.н.д. № 728/2025 г.) и 1 дело е образувано на 29.12.2025 г. и е насрочено за разглеждане на 21.01.2026 г. (к.н.д. № 1136/2025 г.).

През 2025 г. са постановени съдебни актове по същество по 4 дела в хипотезата на чл. 354, ал. 5 от НПК, образувани през предходни отчетни периоди – к.н.д. № 590/2023 г. по описа на Второ н. о., к.н.д. № 756/2023 г. по описа на Трето н. о., к.н.д. № 923/2024 г. по описа на Трето н. о. и к.н.д. № 1131/2024 г. по описа на Трето н. о.

През 2025 г. на основание чл. 422, ал. 1, т. 5 вр. чл. 354, ал. 5 от НПК е образувано 1 дело – к.н.д. № 815/2025 г. по описа на Второ н. о., което съобразно разпоредбата на чл. 28, ал. 4, пр. последно от НПК се разглежда от ВКС в състав от петима съдии, е образувано през м. септември 2025 г. и обявено за решаване на 31.10.2025 г.

По образуваното през предходен отчетен период к.н.д. № 978/2024 г. по описа на Трето н. о., образувано на основание чл. 422, ал. 1, т. 5 вр. чл. 354, ал. 5 от НПК, което също съобразно разпоредбата на чл. 28, ал. 4, пр. последно от НПК се разглежда от ВКС в състав от петима съдии, е обявено за решаване през м. декември 2024 г. и е решено през м. февруари 2025 г.

3. ПРОВЕДЕНИ ЗАСЕДАНИЯ И ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА

а) Проведени открити съдебни заседания

От постъпилите (образувани) през 2025 г. общо 1143 дела 604 броя, образувани по реда на Глава двадесет и трета и Глава тридесет и трета от НПК, са разгледани в открито съдебно заседание.

В началото на отчетния период са останали несвършени 182 дела, а в края му – 201 дела (касационни, по възобновяване и частни производства). Като „несвършени“ са отчетени дела, насрочени за разглеждане в открито

съдебно заседание след 01.01.2026 г. или обявени за решаване в открито/закрито заседание през 2025 г., по които към 01.01.2026 г. не е обявен резултат. При сравнение с данните от предходния отчетен период е видно, че в началото на 2024 г. е имало значително по-голям брой незавършени дела (294 бр.), докато в началото на настоящия отчетен този брой е с повече от 100 дела по-малък, а именно 182.

Общият брой на отлаганията на делата през 2025 г. е 151 бр. – по-висок от този за 2024 г. (138 бр.), но по-нисък от 2023 г. (188 бр.).

Причините за отлаганията на делата през 2025 г., общо за трите наказателни отделения, се обособяват в следните групи:

- подобно на ситуацията през предходните две отчетни години, водещо място заемат отлаганията на заседания по дела поради неявяване на защитник по уважителни причини – общо 57 случая;

- както и през предходните две отчетни години, така и през настоящия отчетен период, следват причините, дължащи се на неявяване на подсъдим/осъден, частен обвинител, граждански ищец или преводач по уважителни причини – общо 26 случая;

- отлагания на делата по отправено искане на подсъдимия/осъдения за ангажиране на защитник или за определяне на служебен такъв – общо 16 случая;

- отлагания на делата поради нередовно призоваване – общо 14 случая;

- отлагане по искане на защитата за запознаване с делото или друг служебен ангажимент – общо 12 случая;

- съдебни заседания по дела са отлагани за събиране на нови доказателства в производства по чл. 354, ал. 5 от НПК в хипотезите на провеждане на съдебно следствие – общо 9 случая;

- отлагания поради неизпълнена съдебна поръчка – общо 7 случая;

- неявяване на защитник, без да са посочени причини за това – общо 4 случая;

- поради данни за починала страна – общо 3 случая;

- констатирани са единични случаи на отлагане поради неконвоиране от затвора на подсъдими/осъдени, неявяване на подсъдим без посочена уважителна причина и отвод на съдия.

Преобладаващият брой причини, свързани с неявяване или с искания на страни, дават основание за извод, че организацията и подготовката на съдебните заседания е на високо професионално ниво.

б) Свършени дела

През 2025 г. съдиите от Наказателната колегия са разгледали 1325 дела, от които 768 дела по касационни производства и по възобновяване и 557 дела по частни производства. При сравнение с предходния отчетен период (2024 г.) се констатира известно намаляване в общия брой на разгледаните дела със 100 броя (общ брой дела за 2024 г. – 1425).

Общо свършените дела през отчетния период са 1125. Със съдебен акт по същество са приключили 1112 дела, като 581 от тях са производства по Глава двадесет и трета и по Глава тридесет и трета от НПК, а 531 – частни

производства. Общо свършените дела през предходния отчетен период са 1240 – по-голям брой като абсолютна стойност.

Общо прекратените касационни дела и дела по възобновяване през годината са 12 броя, а частните производства – 1 брой.

През изминалата 2025 г. в колегията не са образувани и разглеждани производства по реда на чл. 340, ал. 3 от НПК.

в) Срочност на изготвяне на касационните съдебни актове

Съгласно изготвената от Отдел ИСКСС на ВКС Справка 6.3 (по отношение на срока между образуването на делото и постановяването на съдебния акт) общо свършените касационни дела и дела за възобновяване за трите отделения в Наказателната колегия за периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. са 593 броя. От тези 593 дела 26 броя са свършени в срок до един месец (4,38%), 319 броя са свършени в срок до три месеца (53,79%) и 248 броя (41,82%) – за срок, по-дълъг от три месеца от образуването. В отчетния период са свършени общо 532 броя частни производства, от които 512 броя са свършени в срок до един месец (96,24%), 17 броя са свършени в срок до 3 месеца (3,20%) и 3 броя (0,56%) – за срок, по дълъг от три месеца от образуването. Тези показатели се отличават минимално от същите за предходния отчетен период, макар че разликата следва да бъде оценена в положителен аспект. Независимо че свършените касационни дела и дела за възобновяване в предходния отчетен период като абсолютен брой са повече, през 2025 г. са се увеличили както броят, така и процентното изражение на свършените в срок до три месеца такива дела в сравнение със свършените в срок, по-дълъг от три месеца, които са по-малко като абсолютна стойност и като процентно отношение в сравнение с предходната година. Данните за свършените частни производства през 2025 г., от своя страна, говорят за подобряване на показателя срочност на изготвяните по тях съдебни актове, който показател и през предходния отчетен период е отличен.

Изложените данни сочат, че повече от половината от касационните дела и делата за възобновяване – 53,79%, са насрочени, разгледани в съдебно заседание и по тях са постановени съдебни актове в срок до три месеца от образуване на делото. Тези данни навеждат на извод, че образуваните дела в Наказателната колегия на ВКС се насрочват и разглеждат не само своевременно, но и в много кратки срокове. Свършените в срок от един месец частни дела са 96,24%, което е много висок показател.

За сравнение, в предходния отчетен период общо свършените касационни дела и дела за възобновяване за трите отделения в Наказателната колегия за периода 01.01.2024 г. – 31.12.2024 г. са 682 броя. От тези 682 дела 31 броя са свършени в срок до един месец (4,55%), 295 броя са свършени в срок до три месеца (43,26%) и 356 броя (52,20%) – за срок, по-дълъг от три месеца от образуването. В отчетния период са свършени общо 558 броя частни производства, от които 511 броя са свършени в срок до един месец (91,58%), 41 броя са свършени в срок до три месеца (7,35%) и 6 броя (1,08%) – за срок, по дълъг от три месеца от образуването.

От общо 619 броя обявени за решаване дела, разгледани в открито заседание през 2025 г., в срок до един месец от обявяване за решаване са решени общо 336 дела, което е повече от половината от обявените за решаване дела; 141 дела са свършени в срок до два месеца от обявяване за решаване (приблизително 22,80%); 35 бр. (около 5,70%) са решени след тези срокове. За сравнение, данните за 2024 г. са: общо 602 броя обявени за решаване дела, разгледани в открито заседание през 2024 г., от които в срок до един месец от обявяване за решаване са решени общо 330 дела, което е по-малко от половината от обявените за решаване дела; 110 дела са свършени в срок до два месеца от обявяване за решаване (приблизително 18,30%); 79 бр. (около 13,10%) са решени след тези срокове.

При частните производства: от 536 броя свършени дела 515 броя (около 96,10%) са приключени в срок до един месец; до два месеца – 13 броя (приблизително 2,40%); решени след тези срокове – 8 броя.

Необявените към 31.12.2025 г. дела, които се разглеждат в открито съдебно заседание, са 106 броя, а необявените частните производства, които се разглеждат в закрито заседание, са 23 броя.

Наблюдаваната от предходни отчетни периоди тенденция съществена част от съдебните актове да се изготвят при съблюдаване на предвидените в закона инструктивни срокове се запазва и през 2025 г.

По отделни дела се констатира и по-голяма продължителност на периода за изготвяне на съдебните актове, които изключения обаче се допускат изолирано по дела с висока фактическа и правна сложност, значителен по обем доказателствен материал, по които е обективно невъзможно изготвянето на съдебните актове да се извършва при спазването на инструктивните срокове по чл. 354, ал. 4 от НПК. Самостоятелен фактор е и многократно констатираната периодична неравномерна индивидуална натовареност на определени съдии при случайното разпределение на делата до периода на уравниване, особено при временна концентрация на висок брой дела с максимални коефициенти за фактическа и правна сложност за кратък период от време на доклад на едни и същи съдии.

г) Дела с обществен интерес, дела за корупционни престъпления, за организирана престъпност, срещу журналисти и меди, производства срещу магистрати

Както и в предходните години, през 2025 г. на сайта на ВКС, раздел „Пресофис“, се публикува списък на насрочените за разглеждане за съответния месец дела с обществен интерес. За всяко дело се посочват: датата на съдебното заседание и залата, в която ще бъде разгледано делото; определеният чрез случаен избор съдия докладчик; атакуваният съдебен акт на предходната инстанция и диспозитивът му; процесуалният документ, инициращ проверка от касационната инстанция – жалба, протест, искане за възобновяване; отправеното искане към касационната инстанция; подателите на съответните жалба, протест или искане. След постановяването на решение по дело с висок обществен интерес на сайта на ВКС се публикува прессъобщение, съдържащо и линк към съдебния акт.

През 2025 г. са образувани 26 броя дела с изключителна значимост и интерес, 23 от тях са разгледани и обявени за решаване и/или решени, като 3 дела са насрочени за разглеждане през 2026 г. От образуваните през отчетния период дела с висок обществен интерес: 2 са за корупционни престъпления, 1 дело е свързано с организирана престъпност, като същевременно същото е и корупционно, а 1 дело е за престъпление на журналист. През 2025 г. са постановени и решения по 11 дела, които са образувани през предходни години.

Със Заповед № 777/18.10.2022 г. на председателя на ВКС, издадена в съответствие с Постановление № 240/24.09.2019 г. на Министерския съвет за създаване на Национален координационен механизъм за върховенството на правото и на Съвет за неговото прилагане, с оглед задълженията на Върховния касационен съд по чл. 10, т. 5 от постановлението и въз основа на доклад с рег. № А-377/20.09.2022 г. на работната група, определена със Заповед № 616/28.06.2022 г. на председателя на ВКС, и на основание чл. 114, ал. 1, точки 1, 2 и 16 и ал. 5 от Закона за съдебната власт е наредено:

- въвеждането на Единен каталог на престъпленията, свързани с корупционно поведение и практики, по който да се води статистика във Върховния касационен съд – Приложение № 1, неразделна част от заповедта;

- създаването на Електронен регистър на производствата, водени срещу журналисти и медии, разгледани от ВКС;

- веднъж на тримесечие на страницата на ВКС в интернет да се публикуват списъци на предстоящите за разглеждане дела с предмет организирана престъпност – Приложение № 3, неразделна част от заповедта, производства, водени срещу журналисти и медии, както и такива с предмет корупционно поведение и практики. В последния случай, когато подсъдимият е сред лицата, заемащи висши публични длъжности – Приложение № 2, неразделна част от заповедта, това обстоятелство да се отбелязва по подходящ начин;

- незабавно след постановяването им на страницата на ВКС в интернет да се публикуват решенията, постановени в производства с предмет корупционно поведение и практики, организирана престъпност и тези, водени срещу журналисти и медии, при спазване на изискванията за защита на личните данни;

- веднъж на тримесечие да се информират чрез справки Висшият съдебен съвет и Министерството на правосъдието за постановените съдебни актове в производства с предмет корупционно поведение и практики, организирана престъпност и тези, водени срещу журналисти и медии;

- във връзка със задълженията на Върховния касационен съд по изпълнение на мерките да се изпрати копие от заповедта на председателите на апелативните съдилища в страната, които веднъж на тримесечие – до 3-то число на месеца, да изпращат на ВКС таблици с обобщена информация за съответния съдебен район относно образуваните производства с предмет корупционно поведение и практики, организирана престъпност и дела, водени срещу журналисти и медии, както и информация за постановените съдебни актове по тях. Таблиците следва да съдържат данни за лицата, срещу

които се води съответното производство, тяхното качество, правна квалификация на деянието по наказателните производства, съответно релевантен текст/текстове по граждански и търговски производства и крайния резултат.

В изпълнение на тази заповед на сайта на ВКС, раздел „Съдебна практика“, се намира секция „Дела за организирана престъпност“, където на тримесечие се публикуват актуалните списъци на образувани дела, свързани с организирана престъпност, а в секция „Дела за корупционни престъпления“ – актуалните списъци на делата, свързани с корупционни престъпления. След решаването и обявяването на делата във ВКС на сайта се публикуват и съдебните решения по тях.

Със Заповед № 109/14.02.2024 г. на председателя на ВКС на основание чл. 114, ал. 1, т. 1, 2 и 16 и ал. 5 от ЗСВ във връзка с чл. 6 от Закона за противодействие на корупцията (обн., ДВ, бр. 84/06.10.2023 г., в сила от 06.10.2023 г.) и § 3, т. 7 от ПЗР на този закон е изменена Заповед № 777/18.10.2022 г. на председателя на ВКС, като в т. 3 от нея и в Приложение № 2 изразът „чл. 6 от ЗПКОНПИ“ е заменен с „чл. 6 от Закона за противодействие на корупцията“.

Образувани във ВКС през 2025 г. дела с предмет корупционно поведение и практики (включени в приложения № 1 и № 2 към Заповед № 777/18.10.2022 г. на председателя на ВКС) са 25 броя. От тях 3 са срещу лица, заемащи висши публични длъжности – общински съветник, кмет и директор на регионална дирекция „Автомобилна администрация“.

Решените във ВКС през отчетната година дела за корупционни престъпления (включително производства, образувани през предходни години) са общо 18 броя. От тях 5 са срещу лица, заемащи висши публични длъжности – общински съветник, двама кметове, прокурор, директор на разузнавателна служба.

Делата за корупционни престъпления, чието движение през 2025 г. е проследено в Приложение № 2 към настоящия доклад – „Информация относно движението през 2025 г. на делата за корупционни престъпления във Върховния касационен съд“, са общо 36 броя и са образувани както през 2025 г., така и през предходни години, като 7 от тях са срещу лица, заемащи висши публични длъжности.

През 2025 г. са образувани 13 дела за организирана престъпност, като по 10 от тях са постановени решения, 1 от делата е обявено за решаване, а останалите 2 дела са насрочени през 2026 г. През отчетния период е постановено решение и по 1 дело, образувано през 2024 г., а к.н.д. № 955/2024 г. е обявено за решаване. По 3 дела, образувани през 2023 г., са постановени решения през отчетния период.

През 2025 г. има образувано 1 дело срещу журналист – за възобновяване. По к.н.д. № 71/2025 г. по описа на П н. о. е постановено решение през м. март 2025 г.

През отчетния период в Наказателната колегия на ВКС няма образувани дела срещу магистрати. През м. януари 2025 г. е постановено решение по к.н.д. № 804/2024 г. на I н. о., което е образувано през предходната 2024 г.

д) Електронен регистър на делата за трафик на хора

Във Върховния касационен съд се поддържа Електронен регистър на делата за трафик на хора, разгледани от тази инстанция, създаден със Заповед № 933/23.09.2021 г. на председателя на ВКС. Съгласно т. 2 от посочената заповед ежесечно в секцията [„Регистър на делата за трафик на хора“](#) в сайта на ВКС се публикува списък на предстоящите за разглеждане дела за трафик на хора, в това число и дела за организирана престъпност, свързана с трафик на хора. Съгласно т. 3 от заповедта незабавно след постановяването им в секцията „Регистър на делата за трафик на хора“ се публикуват решенията, постановени по дела за трафик на хора, включително и дела за организирана престъпност, свързана с трафик на хора, заедно с копия от проверените въззивни актове и копия от присъдите на първата инстанция, при спазване на изискванията за защита на личните данни. Тези съдебни актове са предмет на анализ. В сайта на ВКС Регистърът на делата за трафик на хора е поместен в раздел „Съдебна практика“.

Електронният регистър на делата за трафик на хора е разширен, като в него са включени и делата, разгледани от апелативните съдилища, въз основа на писмо с изх. № И-2285/29.12.2023 г. на ВКС до административните ръководители на тези съдилища. На официалните сайтове на апелативните съдилища се поддържат електронни регистри на образуваните пред тях дела за трафик на хора.

[През 2025 г. пред Върховния касационен съд са образувани 5 дела](#) с предмет обвинения за трафик на хора или за участие в организирана престъпна група, имаща за цел извършване на престъпления по чл. 159а и сл. от НК, както и за обвинения за вторични престъпления по чл. 159а и сл. от НК. През отчетния период са постановени решения по всички образувани дела с предмет трафик на хора или организирана престъпност, свързана с трафик на хора.

е) Регистър на делата за престъпления от омраза

„Престъпления от омраза“ са тези престъпления, които са извършени с дискриминационен елемент. Това обичайно е особеният мотив на извършителя, основан на предрассъдък към групата, към която жертвата принадлежи, или към която извършителят си мисли, че жертвата принадлежи. Тези престъпления засягат не само лицата, към които са насочени, но и техните общности и обществото като цяло.

Комисията за защита от дискриминация (КЗД), в качеството ѝ на национална точка за контакт на Република България на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ), оказва съдействие на Бюрото за демократични институции и права на човека (БДИПЧ) към ОССЕ при събирането и предоставянето на информация, свързана с попълване на годишен въпросник на ОССЕ, в изпълнение на Решение № 9/09 на Съвета на министрите на ОССЕ, прието на 2 декември 2009 г. в Атина, относно борбата срещу престъпленията от омраза.

По този повод ежегодно КЗД изисква от Върховния касационен съд в рамките на неговата компетентност информация за регистрираните случаи, образуваните наказателни производства или осъдителните присъди за престъпления от омраза, включително и за престъпления по чл. 116, ал. 1, т. 11 от НК, чл. 131, ал. 1, т. 12 от НК, по Раздел II „Престъпления против изповеданията“ – от чл. 162 до чл. 166 от НК, както и информация за хода на делата.

С Разпореждане № 42/13.09.2024 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия е създаден Регистър на делата за престъпления от омраза. Последните са изброени в списък, неразделна част от разпореждането.

През отчетния период във Върховния касационен съд няма образувани дела с предмет престъпление от омраза. През 2025 г. е постановено решението по к.н.д. № 1018/2024 г. на I н. о., което е образувано през предходната 2024 г.

ж) Публикуване на съдебните актове на сайта на ВКС

Постановените съдебни актове след обезличаването им се публикуват на интернет страницата на ВКС. Справка може да се извърши както по номер на дело/входящ номер, така и да се използват думи в анотация и думи в съдържание за търсене от потребителите.

През 2025 г. в Наказателната колегия се следва практиката, въведена от 06.11.2017 г. във връзка с измененията и допълненията на чл. 354 от НПК (обн., ДВ, бр. 63/04.08.2017 г., в сила от 05.11.2017 г.), заверен препис от окончателния съдебен акт, с който се потвърждава, изменя, налага ефективно наказание „лишаване от свобода“, незабавно след постановяването му да се изпраща на Отдел „Съдебен“ на Върховната касационна прокуратура (ВКП). Връчването на преписи от посочените съдебни актове се удостоверява със съпроводително писмо по образец (с дата, подписи и имената на съответните длъжностни лица от ВКС и ВКП, предали и приели преписите), което се прилага към копие на решението, съхранявано от съдебните секретари на Наказателната колегия.

Описаната процедура за изпращане на препис от съдебния акт на ВКП, уредена с Разпореждане № 77/03.11.2017 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на НК, и публикуването на решението на ВКС в сайта на съда едва след получаване на уведомление за привеждане в изпълнение на присъдата, до голяма степен е обезсмислена. Това е така, понеже страните, които имат регистрация в Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП) или предоставен достъп до делото в Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС), имат достъп до постановените съдебни актове от момента на тяхното обявяване в ЕИСС.

4. ДЕЙНОСТ ПО УЕДНАКВЯВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА. ПРОЗРАЧНОСТ НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО

През 2025 г. тълкувателната дейност на Наказателната колегия на Върховния касационен съд, както и съвместната тълкувателна дейност с колегиите на Върховния административен съд, продължава да е активна.

а) Постановени тълкувателни решения/постановления и определения

Тълкувателно дело № 2/2023 г. на ОСНК (докладчик – съдия Румен Петров)

С разпореждане от 15.02.2023 г. на основание чл. 128, ал. 1 от ЗСВ и Раздел II, чл. 9 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСНК на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 2/2023 г. по описа на ОСНК на ВКС по отправено искане от главния прокурор на Република България за приемане на тълкувателно решение по следния въпрос: „Разпоредбата на чл. 343г от НК относно предвиденото кумулативно наказание лишаване от право да се управлява МПС по чл. 37, ал. 1, т. 7 от НК приложима ли е в случаите на престъпление по чл. 343в, ал. 3, вр. ал. 1 от НК?“.

Със същото разпореждане за докладчик по делото е определен съдия Румен Петров.

С разпореждане от 17.02.2023 г. по Тълкувателно дело № 2/2023 г. на съдията докладчик е разпоредено делото да се докладва на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия за насрочването му за разглеждане в открито заседание и е предложено покани и копия от искането на главния прокурор ведно с предоставените материали да се изпратят до всички предложени с разпореждането органи, лица и институции, които могат да изразят становище по поставения за тълкуване въпрос в открито съдебно заседание или да изразят писмено становище в указан в поканата срок.

С разпореждане от 20.02.2023 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия Тълкувателно дело № 2/2023 г. по описа на ОСНК на ВКС е насрочено за разглеждане в открито заседание на 20.04.2023 г. Искането на главния прокурор, относимата съдебна практика, разпореждането за образуване, разпореждането на докладчика и разпореждането за насрочване на тълкувателното дело са публикувани на сайта на ВКС – раздел „Съдебна практика“, секция „Тълкувателни дела“. Проведено е открито заседание на 20.04.2023 г., както и закрито заседание на 15.06.2023 г.

В закрито заседание на 12.10.2023 г. е прието предложението на докладчика – съдия Румен Петров, да се изпрати сигнал до Народното събрание – Комисията по правни въпроси и Комисията по транспорта и съобщенията, и до министерствата на правосъдието и на вътрешните работи за констатираното с изготвения доклад дублиране на съставите на престъпление и административно нарушение.

Към края на отчетния период липсва реакция от страна на Народното

събрание.

След постановяване на Решение № 7/2025 г. на Конституционния съд на Република България (обн. ДВ, бр. 50 от 20 юни 2025 г.), с което на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България разпоредбата на чл. 343в, ал. 3 от Наказателния кодекс е обявена за противоконституционна, с разпореждане от 17.09.2025 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия Тълкувателно дело № 2/2023 г. по описа на ОСНК на ВКС е насрочено за разглеждане в закрито заседание на 02.10.2025 г. и е проведено закритото заседание.

Постановено е определение от 16.10.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2023 г., с което производството е прекратено поради обстоятелството, че искането на главния прокурор, по което е образувано тълкувателното дело, се отнася до тълкуване на въпрос, пряко свързан с отменена от Конституционния съд разпоредба, с оглед на което е отпадала необходимостта от тълкуването ѝ от Върховния касационен съд.

Тълкувателно дело № 2/2024 г. на ОСНК (докладчик – съдия Милена Панева)

С разпореждане от 16.05.2024 г. е образувано Тълкувателно дело № 2/2024 г. по описа на ОСНК на ВКС по отправено искане от председателя на Върховния касационен съд за приемане на тълкувателно решение по следния въпрос: „Когато съдът определя наказанието при условията на чл. 55 НК, следва ли да приложи разпоредбата на чл. 55, ал. 2 НК към глобата, ако тя е предвидена като допълнително наказание в кумулативната санкция заедно с лишаване от свобода или с пробация?“.

Със същото разпореждане за докладчик по делото е определена съдия Милена Панева.

С разпореждане на съдията докладчик от 11.06.2024 г. по Тълкувателно дело № 2/2024 г. на ОСНК на ВКС е разпоредено делото да се докладва на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия за насрочването му за разглеждане в открито заседание и е предложено покани и копия от искането на председателя на ВКС ведно с предоставените материали да се изпратят до всички предложени с разпореждането органи, лица и институции, които могат да изразят становище по поставения за тълкуване въпрос в открито съдебно заседание или да изразят писмено становище в указан в поканата срок.

С разпореждане от 11.06.2024 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия тълкувателното дело е насрочено за разглеждане в открито заседание на 26.09.2024 г. Искането на председателя на Върховния касационен съд, относимата съдебна практика, разпореждането за образуване, разпореждането на докладчика и разпореждането за насрочване на тълкувателното дело са публикувани на сайта на ВКС – раздел „Съдебна практика“, секция „Тълкувателни дела“. Проведено е открито заседание на 26.09.2024 г., както и закрити заседания на 05.12.2024 г., 06.02.2025 г., 13.03.2025 г. и 14.04.2025 г.

Постановено е Тълкувателно решение № 2 от 13.05.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2024 г. по описа на ОСНК на ВКС със следния диспозитив:

„Когато съдът определя по правилата на чл. 55 от НК кумулативна санкция, включваща наказанията лишаване от свобода и глоба със специален минимум, той може да определи размера на глобата в пределите, предвидени от закона за извършеното престъпление, може да не наложи глобата на основание чл. 55, ал. 3 от НК или да определи размера ѝ под най-ниския предел, като в този случай прилага ограничението по чл. 55, ал. 2 от НК. Когато съдът определя по реда на чл. 55 от НК кумулативна санкция, включваща пробация и глоба, той не следва да налага допълнителното наказание глоба. В този случай разпоредбата на чл. 55, ал. 2 от НК не намира приложение.“

Тълкувателно дело № 3/2023 г. на ОСНК на ВКС и ВАС (по описа на ВАС, докладчици – съдия Антоанета Данова от ВКС и съдия Христо Койчев от ВАС)

Тълкувателното дело за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е образувано на основание чл. 128, ал. 2 вр. чл. 124, ал. 2 от ЗСВ и т. 6.1 и т. 7.2 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни постановления от колегиите на съдиите от Върховния касационен съд и Върховния административен съд с разпореждане от 08.12.2023 г. на председателите на ВКС и ВАС по повод искане на председателя на ВКС и председателя на ВАС за съвместно тълкувателно постановление по следния въпрос: „Едно или две нарушения извършва по смисъла на чл. 18 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) данъчно задължено лице, което едновременно не подаде за един и същ данъчен период справка декларация по чл. 125, ал. 1 от Закона за данък добавена стойност (ЗДДС) и отчетни регистри по чл. 124 от ЗДДС?“.

Със същото разпореждане за докладчици са определени съдия Даниела Атанасова от Върховния касационен съд и съдия Христо Койчев от Върховния административен съд.

С разпореждане от 31.01.2024 г. на докладчиците по делото е постановено делото да се докладва на председателите на ВКС и ВАС за насрочване и разглеждане в открито съдебно заседание. С разпореждане от 10.06.2024 г. на председателя на ВКС и зам.-председател на ВАС Тълкувателно дело № 3/2023 г. по описа на Наказателната колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС е насрочено за 10.07.2024 г. Искането на председателите на ВКС и ВАС, разпореждането за образуване и разпореждането за насрочване на тълкувателното дело са публикувани на сайта на ВКС – раздел „Съдебна практика“, секция „Тълкувателни дела“.

На 10.07.2024 г. е проведено открито заседание на Общото събрание на Наказателната колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд.

С разпореждане от 09.10.2024 г. на докладчиците по Тълкувателно дело № 3/2023 г. е постановено делото да се докладва на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд за насрочване в закрито съдебно заседание.

На 20.11.2024 г. е постановено разпореждане по Тълкувателно дело № 3/2023 г. от председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, с което съдията докладчик от страна на ВКС е заменен. За нов докладчик от страна на ВКС е определена съдия Антоанета Данова.

С разпореждане от 18.02.2025 г. на докладчиците по Тълкувателно дело № 3/2023 г. по описа на Наказателната колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС е постановено делото да се докладва на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд за насрочване в закрито съдебно заседание. С разпореждане от 19.02.2025 г. на председателя на ВКС и председателя на ВАС тълкувателното дело е насрочено за 26.03.2025 г. за разглеждане в закрито заседание.

На 26.03.2025 г. е проведено закрито заседание по Тълкувателно дело № 3/2023 г. по описа на Наказателната колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС. Постановено е определение по тълкувателното дело със следния диспозитив:

„Отклонява искането на председателя на Върховния касационен съд и на председателя на Върховния административен съд за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Наказателна колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд по въпроса: „Едно или две нарушения извършва по смисъла на чл. 18 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) данъчно задължено лице, което едновременно не подаде за един и същ данъчен период справка декларация по чл. 125, ал. 1 от Закона за данък добавена стойност (ЗДДС) и отчетни регистри по чл. 124 от ЗДДС?“

Производството по тълкувателното дело е прекратено.

Тълкувателно дело № 5/2023 г. на ОСНК на ВКС и ВАС (по описа на ВАС, докладчици – съдия Христина Михова от ВКС и съдия Мирослава Георгиева от ВАС)

Тълкувателното дело за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е образувано на основание чл. 128, ал. 2 вр. чл. 124, ал. 2 от ЗСВ и т. 6.1 и т. 7.2 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни постановления от колегиите на съдиите от Върховния касационен съд и Върховния административен съд с разпореждане от 08.12.2023 г. на председателите на ВКС и ВАС по повод искане на председателя на ВКС и председателя на ВАС за съвместно тълкувателно постановление по следния въпрос: „Нарушение по чл. 53, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 26, ал. 2, т. 1, буква „а“ от Закона за пътищата или такова по чл. 177, ал. 3, т. 1 във връзка с чл. 139, ал. 1, т. 2 от Закона за движението по пътищата извършва водачът, който управлява извънгабаритно или тежко

пътно превозно средство по пътищата, отворени за обществено ползване, без да е налице разрешение за движението на това пътнo превозно средство?“.

Със същото разпореждане за докладчици са определени съдия Христина Михова от ВКС и съдия Мирослава Георгиева от ВАС.

С разпореждане от 27.05.2024 г. на докладчиците по делото е постановено делото да се докладва на председателите на ВКС и ВАС за насрочване и разглеждане в открито съдебно заседание. С разпореждане от 07.06.2024 г. на председателя на ВКС и зам.-председател на ВАС Тълкувателно дело № 5/2023 г. по описа на Наказателната колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС е насрочено за 10.07.2024 г. и е постановено покани за участие или предоставяне на становище да се изпратят на посочените в него органи, лица и институции.

На 10.07.2024 г. по тълкувателното дело е проведено открито съдебно заседание.

С разпореждане от 19.02.2025 г. на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд Тълкувателно дело № 5/2023 г. е насрочено за 26.03.2025 г. Проведени са закрити заседания на 26.03.2025 г. и на 10.07.2025 г.

На 08.10.2025 г. е постановено Тълкувателно постановление № 2 по Тълкувателно дело № 5/2023 г. по описа на Наказателната колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС със следния диспозитив:

„Водачът, който управлява извънгабаритно или тежко пътнo превозно средство по пътищата, отворени за обществено ползване, без да е налице разрешение за това, извършва нарушение по чл. 177, ал. 3, т. 1 във връзка с чл. 139, ал. 1, т. 2 от Закона за движение по пътищата, когато не е собственик на пътното превозно средство или лицензиран превозвач, осъществяващ превоз, съответно не е наредил превоза.“

б) Актуално състояние на образувани през предходни отчетни периоди тълкувателни дела по описа на ОСНК на ВКС и ВАС

Тълкувателно дело № 2/2023 г. по описа на ВАС (докладчици – съдия Пламен Дацов от ВКС и съдия Даниела Мавродиева от ВАС)

Тълкувателното дело за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е образувано на основание чл. 128, ал. 2 вр. чл. 124, ал. 2 от ЗСВ и т. 6.1 и т. 7.2 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни постановления от колегиите на съдиите от Върховния касационен съд и Върховния административен съд с разпореждане от 08.12.2023 г. на председателите на ВКС и ВАС по повод искане на председателя на ВКС и председателя на ВАС за съвместно тълкувателно постановление по следните въпроси:

„1. Каква е формата на изпълнителното деяние на нарушението по чл. 638, ал. 4 от Кодекса за застраховането?

2. Как се съотнася нормата на ал. 4 на чл. 638 от Кодекса за застраховането (КЗ) към ал. 1 на същия член? Налице ли са два отделни състава на различни административни нарушения или става въпрос за едно и също нарушение, като способите за установяване на едното от тях (това по чл. 638, ал. 4 от КЗ) са по-различни?

3. Когато няколко пъти с едно или различни технически средства е установено/заснето управление на моторно превозно средство (МПС), за което няма сключен и действащ застрахователен договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, дали се касае за едно и също нарушение, или са налице няколко отделни такива, чиито брой отговаря на броя на заснеманията, и съответно какъв следва да е периодът от време между отделните заснемания?“

Със същото разпореждане за докладчици са определени съдия Мина Топузова от Върховния касационен съд и съдия Даниела Мавродиева от Върховния административен съд.

С разпореждане от 03.06.2024 г. на докладчиците по делото е постановено делото да се докладва на председателите на ВКС и ВАС за насрочване и разглеждане в открито съдебно заседание. С разпореждане от 07.06.2024 г. на председателя на ВКС и зам.-председател на ВАС делото е насрочено за 10.07.2024 г. Искането на председателите на ВКС и ВАС, разпореждането за образуване и разпореждането за насрочване на Тълкувателно дело № 2/2023 г. са публикувани на сайта на ВКС – раздел „Съдебна практика“, секция „Тълкувателни дела“.

На 10.07.2024 г. е проведено открито заседание на Общото събрание на Наказателната колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд.

На 20.11.2024 г. от председателите на ВКС и ВАС е постановено разпореждане по Тълкувателно дело № 2/2023 г., с което съдията докладчик от страна на Върховния касационен съд е заменен. За нов докладчик от страна на ВКС е определен съдия Пламен Дацов.

С разпореждане от 16.06.2025 г. на председателя на ВКС и зам.-председател на ВАС делото е насрочено за 10.07.2025 г. Проведено е закрито заседание на 10.07.2025 г., на което поставените за обсъждане въпроси са подложени на гласуване.

Към края на отчетния период по образуваното тълкувателно дело няма постановено решение.

Тълкувателно дело № 4/2023 г. по описа на ВАС (докладчици – съдия Валя Рушанова от ВКС и съдия Мира Райчева от ВАС)

Тълкувателното дело за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е образувано на основание чл. 128, ал. 2 вр. чл. 124, ал. 2 от ЗСВ и т. 6.1 и т. 7.2 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни постановления от колегиите на съдиите от ВКС и ВАС с разпореждане от 08.12.2023 г. на председателите на Върховния касационен

съд и Върховния административен съд по повод искане на председателя на ВКС и председателя на ВАС за съвместно тълкувателно постановление по следния въпрос: „Налице ли е забрана по смисъла на чл. 39, ал. 4 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) за издаване на електронен фиш в случаите, когато закон предвижда наказание до 50 лева? В случай че е налице подобна забрана, приложима ли е последната при издаване на електронен фиш по чл. 189, ал. 4 от Закона за движението по пътищата (ЗДвП)?“.

Със същото разпореждане за докладчици са определени съдия Валя Рушанова от ВКС и съдия Бранимира Митушева от ВАС.

На 06.02.2024 г. е постановено разпореждане от председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд по Тълкувателно дело № 4/2023 г., с което съдията докладчик от страна на ВАС е заменен. За нов докладчик от страна на ВАС е определена съдия Мира Райчева.

На 27.05.2024 г. е постановено разпореждане на докладчиците по делото с предложение председателите на ВКС и ВАС да насрочат тълкувателното дело в закрито заседание за произнасяне по преформулиране на поставените за разглеждане въпроси.

С разпореждане от 07.06.2024 г. на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд делото е насрочено за разглеждане в закрито заседание на 10.07.2024 г.

С определение от 10.07.2024 г. въпросите по Тълкувателно дело № 4/2023 г. по описа на Наказателна колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС са преформулирани така: „Препятства ли разпоредбата на чл. 39, ал. 4 от ЗАНН издаване на електронен фиш в случаите, когато законът предвижда наказание до 50 лв.? В случай че разпоредбата на чл. 39, ал. 4 от ЗАНН препятства издаване на електронен фиш в тези случаи, това ограничение приложимо ли е при издаване на електронен фиш по чл. 189, ал. 4 от ЗДвП?“.

С разпореждане на докладчиците по делото от 18.02.2025 г. е постановено, че Наказателната колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС са сезирани с допустимо искане за постановяване на съвместно тълкувателно постановление по поставения от председателя на Върховния касационен съд и председателя на Върховния административен съд въпрос. Постановено е делото да се докладва на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд за насрочването му за разглеждане в открито заседание.

С разпореждане на председателите на ВКС и ВАС от 19.02.2025 г. Тълкувателно дело № 4/2023 г. е насрочено за разглеждане в открито заседание на 26.03.2025 г. Постановено е покани за участие и/или представяне на становище ведно с копия от искането и приложенията към него, от разпореждането за образуване и от разпореждането за насрочване на делото да се изпратят на посочените в него органи, лица и институции, както и разпореждането да бъде публикувано на интернет страниците на Върховния касационен съд и Върховния административен съд и в деловодните системи на двете съдилища.

На 26.03.2025 г. е проведено открито заседание по Тълкувателно дело № 4/2023 г. по описа на Наказателна колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд.

С разпореждане от 16.06.2025 г. на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд тълкувателното дело е насрочено за разглеждане в закрито заседание на 10.07.2025 г., което е проведено.

Към края на отчетния период по образуваното тълкувателно дело няма постановено решение.

в) Образувано тълкувателно дело

Тълкувателно дело № 1/2025 г. (докладчик – съдия Петя Колева)

С разпореждане от 17.06.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд е образувано Тълкувателно дело № 1/2025 г. по описа на ОСНК на ВКС по отправено искане от председателя на ВКС по следния въпрос: „Необходимо условие за одобряване на споразумението по реда на чл. 384, ал. 3 от НПК ли е съгласието на всички подсъдими и техните защитници, когато споразумението е постигнато с един или с няколко от тях при обвинение за съвместна престъпна дейност?“.

Със същото разпореждане за докладчик по делото е определена съдия Петя Колева.

С разпореждане от 19.06.2025 г. по Тълкувателно дело № 1/2025 г. на ОСНК на ВКС на съдията докладчик е разпоредено делото да се докладва на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия за насрочването му за разглеждане в открито заседание и е предложено покани и копия от искането на председателя на ВКС ведно с представените материали да се изпратят до всички предложени за участие в разпореждането органи, лица и институции, които могат да изразят становище по поставения за тълкуване въпрос в открито съдебно заседание или да изразят писмено становище в указан в поканата срок.

С разпореждане от 20.06.2025 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия на ВКС делото е насрочено за разглеждане в открито заседание на 02.10.2025 г. Проведени са закрити заседания на 13.11.2025 г. и 22.01.2026 г.

Към края на отчетния период по тълкувателното дело няма постановено решение.

По образуваните тълкувателни дела продължава да се прилага усъвършенстваната организация на откритите заседания. Поканите за изразяване на становище до лица и организации, както и до съдилищата в страната, се изпращат чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ). Влезлите в сила съдебни актове, в които се съдържа противоречива или неправилна съдебна практика, на които се основава искането, се публикуват на външния сайт, така че да са достъпни за поканените лица и за всички граждани.

г) Решения на ОСНК по поставени за обсъждане въпроси

Извън тълкувателната дейност Общото събрание на Наказателната колегия се занимава с обсъждане на въпроси, съставляващи проблем в съдебната практика, както и с въпроси, свързани с организацията на работата в колегията – промяна в натоварването на съдии, изключване от разпределение и др.

През отчетния период в рамките на проведени общи събрания са обсъдени дискуссионни въпроси, за да се постигне непротиворечива практика на съдебните състави в колегията.

Изготвени от Аналитичното звено становища също са били предмет на обсъждане от ОСНК – било чрез внасянето им в заседание на колегията, било чрез изпращането им на електронните пощи на съдиите.

Проведени са и общи събрания на Наказателната колегия в изпълнение на задълженията на колегията в процедурата по Глава тридесет и първа „а“ от НПК.

Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС се е произнесло по следните въпроси:

1. На свое заседание на 12.02.2025 г. ОСНК е обсъдило въпроси на производството по възобновяване на наказателни дела по чл. 423, ал. 1 от НПК във връзка с решенията на Съда на Европейския съюз по делата с номера С-569/20, С-400/23 и С-644/23. Членовете на колегията са се обединили около извод за запазване на досегашната практика при искане за възобновяване на задочно осъден.

2. На заседание на 29.05.2025 г. от ОСНК е разгледано и обсъдено решение на СЕС по дело С-135/23, което е образувано по преюдициално запитване, отправено от състав на Първо н. о. във връзка със задочното производство. След дебати са взети следните решения:

- да се изпрати писмо до Министерството на правосъдието, в което да се посочи, че са необходими законодателни промени във връзка с решенията на Съда на Европейския съюз, свързани със задочното производство;

- да се отправи предложение до Прокуратурата на Република България да съобрази информацията, която се предоставя на обвиняемия при привличането му на досъдебното производство, с Директива (ЕС) 2016/343 и с решенията на СЕС, свързани с чл. 423 от НПК, като се осъществи официална среща с нейни представители;

- да се изпрати писмо до всички съдилища в страната, в което да се обърне внимание на решението по дело № С-135/25 на Съда на Европейския съюз, в частност по отношение елементите на щателното издирване на привлечения към наказателна отговорност.

Решенията на ОСНК са изпълнени, като са изпратени писмата на посочените адресати.

3. В заседание от 19.06.2025 г. на ОСНК е разгледан проект за становище, изготвено от Аналитичното звено към НК на ВКС, по въпроси относно приложението на диференцираната процедура по Глава двадесет и осма от НПК. Въпросите са поставени от Софийския районен съд и Окръжен съд – Пазарджик. Взето е решение да се отправи предложение до

председателя на ВКС за изготвяне на искане за приемане на тълкувателно решение по въпросите, свързани с приложението на чл. 78а от НК.

4. На свое заседание на 18.09.2025 г. ОСНК на ВКС е обсъдило въпроса за допустимост на искане за възобновяване от главния прокурор с оглед разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ. Прието е, че правомощията на изпълняващите функции главен прокурор се прекратяват *ex lege* по силата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ, което означава, че ако ВКС след 21.07.2025 г. е сезиран с искане за възобновяване от изпълняващите функции главен прокурор, той е сезиран с невалидно искане и се постановява отказ за образуване на производство.

5. На заседание на 23.10.2025 г. на ОСНК на ВКС е прието становището, изготвено от Аналитичното звено към НК на ВКС, относно проект на Министерството на правосъдието – ЗИД на НК, предложен в резултат на Решение на Конституционния съд № 8/2025 г.

Необходимо е да се отбележи, че изготвените и изпратени становища по законопроекта – в съгласувателна процедура или по искане на Комисията по конституционни и правни въпроси на Народното събрание, и проекти на други нормативни актове, са изброени в раздел „Аналитично звено“.

В съответствие с решение на Общото събрание на Наказателната колегия от 21.02.2019 г. становища на ОСНК на ВКС по внесени законопроекта и други поискани от институции становища, изготвени от Аналитичното звено на колегията, се съгласуват от съдиите в НК и неprisъствено. Изпращат се на електронните пощи на съдиите и се предоставя срок за бележки. Те се публикуват и на вътрешния сайт на ВКС в раздел „Аналитично звено“. Със създаването на този раздел понастоящем е възможен достъп на всеки един потребител на сайта до сезиращите документи и до изготвеното становище.

5. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

а) Помощни атестационни комисии в Наказателната колегия

С изменения и допълнения на ЗСВ (обн. ДВ, бр. 11/07.02.2020 г.) в чл. 39а от ЗСВ е въведена регламентация при атестирането на съдиите да участват помощни атестационни комисии в съдилищата (ПАК). Във връзка с това председателят на ВКС е издал Заповед № 504/14.04.2022 г. на основание чл. 114, ал. 1, т. 2 от ЗСВ вр. чл. 39а от ЗСВ и в съответствие с решенията по т. 19 по Протокол № 16/19.05.2020 г. и по т. 27 по Протокол № 17/2.06.2020 г. на Съдийската колегия на ВСС, както и с оглед решенията по точки 49.1, 49.2 и 49.3 по Протокол № 12/22.03.2022 г. на Съдийската колегия на ВСС; Заповед № 882/28.11.2022 г. и Заповед № 433/02.08.2023 г. С тях е наредено определянето на ПАК на принципа на случайния подбор за всяко конкретно атестиране в състав, състоящ се от трима редовни и един резервен член съгласно чл. 39а от ЗСВ, като се използва предоставеният от ВСС софтуер, който се прилага във ВСС за избор на дисциплинарен състав. Указано е при определянето на ПАК да се съобразят следните изисквания: в състава на

ПАК да участват съдии, разглеждащи дела от материята, относима към работата на атестирувания магистрат; в избора за членове на ПАК да не участват командировани съдии, а само титуляри на съответната длъжност. Постановено е, с оглед гарантиране на прозрачността на процедурата, изборът на членовете на ПАК да се осъществява от назначени комисии за Гражданската, Търговската и Наказателната колегии на ВКС в състав заместник-председател на ВКС и ръководител на съответната колегия или заместващ го съдия; секретар на колегия или заместващ го служител; началник на Отдел ИСКСС или заместващ го служител.

През 2025 г. е постъпила атестационна преписка № 1/2025 г., вх. № В-1323/29.08.2025 г., за атестиране на съдия Маргаритка Шербанова от Апелативен съд – София. Докладчик е съдия Красимира Медарова. С решение на ПАК от 10.12.2025 г. е дадена оценка „много добра“ (98 т.).

Заведена е атестационна преписка № 2/2025 г., вх. № В-1424/24.09.2025 г., за атестиране на полк. Величка Иванова-Влашева, съдия във Военен съд – Пловдив, и попълване състава на ПАК към Военно-апелативния съд на основание чл. 53, ал. 6 вр. чл. 54, т. 3 от Наредба № 2/23.02.2017 г. на ВСС. За членове на ПАК към Военно-апелативния съд са определени на случаен принцип съдия Калин Калпакчиев и съдия Николай Джурковски.

Заведена е атестационна преписка № 3/2025 г., вх. № В-1424/24.09.2025 г., за атестиране на л-т Георги Йорданов, съдия във Военен съд – Сливен, и попълване състава на ПАК към Военно-апелативния съд на основание чл. 53, ал. 6 вр. чл. 54, т. 3 от Наредба № 2/23.02.2017 г. на ВСС. За членове на ПАК към Военно-апелативния съд са определени на случаен принцип съдия Румен Петров и съдия Виолета Магдалинчева.

Постъпила е и атестационна преписка № 4/2025 г., вх. № В-1686/30.10.2025 г., за атестиране на съдия Александър Желязков от Апелативен съд – София, заместник на административния ръководител – заместник на председателя. Докладчик по преписката е съдия Елена Каракашева. Преписката не е приключила към края на отчетния период.

б) Аналитично звено

Данните за предходните отчетни периоди, както и за настоящия, сочат на устойчива тенденция към увеличаване на дейностите, с които трябва да се ангажират съдиите, извън преките им задължения по разглеждане и решаване на делата и тълкувателната дейност. През изминалата година представители на Наказателната колегия на ВКС са поканени да участват в значителен брой работни групи. Законодателната дейност е много интензивна, в резултат на което са изготвени и изпратени множество становища по законопроекти. Участниците в Аналитичното звено през 2025 г. са част от много работни групи в Министерството на правосъдието за изготвяне на законопроекти. Отправяни са покани от парламентарната комисия по конституционни и правни въпроси за участие в работата ѝ. Всички тези множество ангажименти се поемат от членовете на Аналитичното звено, както и при необходимост от съдии, които са извън Аналитичното звено.

Изключително интензивната дейност по подготовка на законопроекти от Министерството на правосъдието, в която участват представителите на Аналитичното звено при НК, е видна от множеството приети закони за изменение и допълнение на НК и на НПК. През 2025 г. Наказателният кодекс е изменян девет пъти – ДВ, бр. 49/17.06.2025 г., бр. 50/20.06.2025 г., бр. 54/04.07.2025 г., бр. 60/25.07.2025 г., бр. 61/29.07.2025 г., бр. 64/05.08.2025 г., бр. 65/08.08.2025 г., бр. 87/17.10.2025 г. и бр. 115/30.12.2025 г. Измененията в НПК са три – ДВ, бр. 61/29.07.2025 г., бр. 65/08.08.2025 г. и бр. 97/14.11.2025 г., но са изключително съществени, като с тях се въвеждат нови процесуални институти.

Членовете на Аналитичното звено към НК на ВКС освен това извършват проучвания и изготвят становища по въпроси, с които колегията е сезирана от различни съдилища и институции, които се внасят на обсъждане в ОСНК. Тази дейност също изисква съществен ресурс и е много отговорна.

През отчетния период работата на Аналитичното звено към НК е изключително интензивна и обемна, като освен това членовете на звеното са включени активно в дейността на формираното със Заповед № 853/16.11.2022 г. на председателя на ВКС Аналитично звено на ВКС, включващо и съдии от другите две колегии на съда.

Със Заповед № 938/24.11.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд е определен следният персонален състав на съдиите от Наказателната колегия в Аналитичното звено за периода 24.11.2025 г. – 24.11.2026 г.: съдия Лада Паунова – зам.-председател на ВКС и ръководител на НК, съдия Мина Топузова – председател на Първо наказателно отделение, и съдия Петя Шишкова от Второ наказателно отделение.

През отчетната 2025 г. Аналитичното звено изготви значителен брой становища в областта на наказателното право и процес от името на ВКС/НК на ВКС, свързани с правомощията при прилагането на наказателното законодателство. Членовете на звеното, както и други съдии, участваха в различни работни формати.

в) Участия в междуведомствени работни групи, членства в комисии, съвети и други междуинституционални формати

Участия в работни групи и срещи

В Министерството на правосъдието (МП) е създадена работна група за обсъждане на необходимите законодателни изменения, произтичащи от препоръките в Доклада за фаза 4 за Република България на Работната група за борба с подкупването в международните сделки към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Представител на НК на ВКС в нея е била съдия Бонка Янкова.

В работна група за извършване на преглед на изготвен законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс в изпълнение на препоръки по MONEYVAL към МП са участвали съдия Лада Паунова и съдия Бонка Янкова.

В създадената в МП междуведомствена работна група, която да извърши преглед и анализ на законодателството и съдебната практика по

дела с измами с недвижими имоти и да изготви предложения за изменение и допълнение на Наказателния кодекс и други нормативни актове са участвали съдия Лада Паунова и съдия Петя Колева.

За участник в междуведомствена работна група за законодателни изменения в Закона за административните нарушения и наказания и в Закона за движението по пътищата с оглед регламентацията на единен фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание към МП е определен съдия Красимир Шекерджиев.

В работна група към МП за промени в Наказателния кодекс във връзка с нарушения при предоставянето на социални услуги е участвала съдия Лада Паунова.

За участници в работна група за законодателни изменения в областта на борбата с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни лица към МП са определени съдия Петя Колева и съдия Валя Рушанова.

В междуведомствена работна група за преглед на законодателството с цел осигуряване на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2024/3011 на Европейския парламент относно трансфера на производствата по наказателни дела към МП са участвали съдия Лада Паунова и съдия Бонка Янкова.

Съдия Бонка Янкова и съдия Лада Паунова са взели участие в работна група за законодателни изменения в ЕЗА.

В работна група към МП за изменения в НПК във връзка с фигурата на заподозряно лице участие е взела съдия Бонка Янкова.

Съдия Бонка Янкова също така е участвала в работна група към МП относно ЕЗ за предоставяне и запазване на електронни доказателства по Регламент (ЕС) 2023/1543 и Директива (ЕС) 2023/1544.

Съдите Лада Паунова и Петя Колева са участвали в междуведомствена работна група по защита на околната среда чрез наказателното право.

Съдиите Паунова и Колева също така са взели участие в работна група относно борбата с насилието над жени и домашното насилие – Директива (ЕС) 2024/1385.

Съдия Лада Паунова е участвала в работна среща във връзка с изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

За участници в работна група към МП за изменения в НК във връзка с лихварството са определени съдия Лада Паунова и съдия Петя Колева.

Съдия Красимир Шекерджиев е взел участие в заседание на 08.04.2025 г. на Временната комисия относно проблемите с безопасността на движението по пътищата на Народното събрание.

Съдия Лада Паунова е взела участие в заседание на Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание, проведено на 15.07.2025 г., за обсъждане на законопроекти за изменение и допълнение на Наказателния кодекс.

Съдия Лада Паунова е взела участие в заседание на Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание, проведено на 23.07.2025 г., за обсъждане на законопроекти за изменение и допълнение на Наказателния кодекс.

Съдия Лада Паунова и съдия Петя Колева са взели участие в заседания на Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание, проведени на 10.09.2025 г. и 24.09.2025 г.

Съдия Лада Паунова и съдия Бонка Янкова са взели участие в заседание на Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание, проведено на 05.11.2025 г.

Съдия Петя Колева е взела участие в кръгла маса, организирана от Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание, във връзка със Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (№ 51-554-01-169).

Съдия Бонка Янкова е взела участие в няколко работни срещи, координирани от Министерството на вътрешните работи, във връзка с попълване на въпросник за борба с трафика на наркотици.

Съдия Лада Паунова е взела участие в работна среща, организирана от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства, във връзка с процедурите по Европейска заповед за разследване, проведена на 26.02.2025 г.

Съдия Валя Рушанова е участвала в среща „Правосъдие за деца“.

Национална комисия за борба с трафика на хора

Със заповеди на заместник министър-председател и ръководител на Националната комисия за борба с трафика на хора (НКБТХ) по предложение на председателя на ВКС за член на комисията е определена съдия Лада Паунова – зам.-председател на ВКС и ръководител на Наказателната колегия.

В това качество съдия Паунова е участвала в заседанията на комисията.

Изготвени са и са изпратени в периода м. януари – м. декември 2025 г. следните документи в случаите, когато е било налице сезиране от НКБТХ:

- предоставен е годишен отчет по дейностите по Националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите за 2024 г.;

- предоставена е допълнителна информация във връзка с предварителен мониторингов доклад на ГРЕТА от четвъртия кръг на оценка за напредъка на България в изпълнение на ангажиментите по прилагането на Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора;

- изпратен е отговор на молба за съдействие по отношение на предоставянето на конкретни мерки по препоръките от последните мониторингови доклади за България във връзка с прилагането на политиките за противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите;

- предоставена е информация по въпросник във връзка с изготвяне на Годишния доклад за трафика на хора на Държавния департамент на САЩ за 2025 – 2026 г.

Съдия Блага Иванова е взела участие през м. февруари 2025 г. в гр. София в международна конференция „Трафик на хора: Пътят на трудовата миграция – клопки и възможности за гражданите на трети страни“.

Съдия Светла Букова е определена да вземе участие в лаборатория за политики на тема „Модел на национални докладчици за трафика на хора“.

По искане на НКБТХ за участниците в междуинституционалния екип за работа по сложни случаи на трафик на хора от страна на ВКС са определени съдия Светла Букова и съдия Блага Иванова.

Съвет за криминологични изследвания към МС

В състава на Съвета за криминологични изследвания към Министерския съвет е включена съдия Лада Паунова.

В отчетния период съдия Паунова е участвала в присъствени и неприсъствени заседания на съвета.

Съдия Иван Стойчев участва в екипа на криминологично изследване на тема „Корупционни престъпления: тенденции, отговор и превенция“.

Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към МС

Съдия Лада Паунова е определена за член на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет. Взела е участие в две заседания на комисията.

Национален съвет по наркотични вещества към Министерството на здравеопазването

Като представител на Върховния касационен съд член на Националния съвет по наркотични вещества е съдия Румен Петров.

Междуведомствена експертна комисия при Единната информационна система за противодействие на престъпността

Участник в Междуведомствената експертна комисия при Единната информационна система за противодействие на престъпността е съдия Бисер Троянов.

Комитет по цифровизация на съдебното сътрудничество към Европейската комисия

С решение на Съдийската колегия на ВСС от 23.07.2024 г. съдиите Деница Вълкова и Красимира Медарова са определени в качеството на експерти към Комитета по цифровизация на съдебното сътрудничество към Европейската комисия (Комитета).

Дейността на Комитета е във връзка с изпълнение на Регламент (ЕС) 2023/2844 на ЕП и на Съвета относно цифровизацията на съдебното сътрудничество и на достъпа до правосъдие по трансгранични гражданскоправни, търговскоправни и наказателноправни въпроси и за изменение на определени актове в областта на съдебното сътрудничество, приет на 13 декември 2023 г. С посочения регламент най-общо се установява единна правна рамка за използването на електронна комуникация между компетентните органи при процедурите за съдебно сътрудничество.

Дейността на съдиите Деница Вълкова и Красимира Медарова като експерти се изразява в участие в срещи на работните групи (редовни и извънредни) по наказателноправни въпроси, сформирани от членове на

Комитета и експерти, представители на държавите – членки на ЕС, които се провеждат онлайн чрез платформата Webex. Работният език е английски.

Целта на работните срещи е приемане на актове за изпълнение по включените в Приложение II на Регламента правни актове в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси.

За 2025 г. участието на експертите в работните групи е в 14 проведени срещи, съответно на датите 18.02.2025 г., 19.02.2025 г., 26.05.2025 г., 28.05.2025 г., 14.07.2025 г., 16.07.2025 г., 22.09.2025 г., 24.09.2025 г., 13.10.2025 г., 22.10.2025 г., 24.11.2025 г., 26.11.2025 г., 27.11.2025 г. и 02.12.2025 г.

В края на 2025 г. е приета първата група правни актове за изпълнение съгласно чл. 10 от посочения регламент във връзка с ЕЗА, ЕЗР и актове за конфискация или отнемане и решения за налагане на финансови санкции.

г) Изготвени становища, справки и други документи по отправени искания към Наказателната колегия на ВКС

През 2025 г. от Наказателната колегия на Върховния касационен съд са изготвени редица становища, справки и отговори на въпросници.

Министерство на правосъдието

По постъпила молба от Министерството на правосъдието с искане за предоставяне на данни в съответствие с чл. 11 от Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и Съвета относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство е изготвен е отговор, изпратен на Министерството на правосъдието на 10.01.2025 г.

По постъпило искане за становище по писмо от Министерството на правосъдието във връзка с предложения за изменение на НК от адв. Георги Георгиев е изготвен е отговор, изпратен на 02.05.2025 г.

Постъпила е молба от Министерството на правосъдието за изготвяне на синтезирана позиция във връзка с подготовката на българската делегация за участие във Форума на високо равнище за бъдещето на наказателното правосъдие в Европейския съюз (3 – 4 март 2025 г.). Изготвен е отговор, изпратен на Министерството на правосъдието на 11.02.2025 г.

По постъпило искане за становище от Министерството на правосъдието в рамките на съгласувателна процедура по проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, касаещ разпоредбата на чл. 325б, свързана с престъпленията срещу животни, е изготвено становище и е изпратено на Министерството на правосъдието на 08.04.2025 г.

Постъпило е искане за становище от Министерството на правосъдието в рамките на съгласувателна процедура по проект на решение на Министерския съвет за одобряване на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс. Законопроектът цели изпълнение на критериите за членство в ОИСР, като освен измененията в НК в съставите на подкупа са предложени изменения в НПК с въвеждане на фигурата на заинтересовано

юридическо лице, както и изменения в ЗАНН. Изготвено е становище и е изпратено на Министерството на правосъдието.

По постъпило искане за становище от Министерството на правосъдието относно проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс във връзка с препоръки на комитета MONEYVAL в рамките на съгласувателна процедура е изготвено становище и е изпратено на Министерството на правосъдието.

Постъпило е искане за становище от Министерството на правосъдието във връзка с изпратен за междуведомствено съгласуване Закон за изменение на Наказателния кодекс по текстовете за обида и клевета. Изготвено е становище и е изпратено на Министерството на правосъдието на 16.05.2025 г.

По постъпило искане за становище от Министерския съвет относно проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство (ЗЗЛЗВНП), е изготвено становище и е изпратено на Министерския съвет на 30.05.2025 г.

Постъпило е искане за становище от Министерството на правосъдието във връзка с изпратен за съгласуване проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс и ЗСВ по въпроса за вещите лица. Изготвено е становище и е изпратено на Министерството на правосъдието на 12.06.2025 г.

Постъпило е искане за становище от Министерството на правосъдието във връзка с проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, изготвен с оглед отправените към Република България препоръки на FATF във връзка с Доклада от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма към Съвета на Европа (MONEYVAL). Изготвено е становище от Аналитичното звено при Наказателната колегия и е изпратено на Министерството на правосъдието на 27.06.2025 г.

По постъпило искане за становище от Министерството на правосъдието във връзка със съгласувателна процедура по законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, свързан с криминализиране на дейности по предоставяне на социални услуги, е изготвено становище и е изпратено на Министерството на правосъдието на 17.07.2025 г.

По постъпило искане за становище от Министерството на правосъдието в съгласувателна процедура на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на лицата, застрашени във връзка с наказателното производство (ЗЗЛЗВНП), е изготвено становище и е изпратено на Министерството на правосъдието на 06.08.2025 г.

Постъпило е писмо от Министерството на правосъдието с искане за предоставяне на становище по компетентност по въпроси, свързани с проекти на договори с Министерството на правосъдието на Обединените арабски емирства. Искането касае провеждане на експертни разговори по проект на договор за екстрадиция, както и по проект на договор за взаимна правна помощ по наказателни въпроси. Изготвен е отговор и е изпратен на Министерството на правосъдието.

Постъпило е писмо от Министерството на правосъдието с искане за становище по предложение на и. ф. главен прокурор Борислав Сарафов за законодателни промени в Наказателно-процесуалния кодекс, свързани със съхраняването на веществени доказателства, включително за допълнение на чл. 112 и създаване на нов чл. 112а. Изготвено е становище и е изпратено на Министерството на правосъдието на 06.10.2025 г.

По постъпило искане за становище от Министерството на правосъдието в рамките на съгласувателна процедура по законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, касаещ изменения в чл. 53, чл. 280 и чл. 343 от Наказателния кодекс, е изготвено и изпратено становище.

По постъпило писмо от Министерството на правосъдието в рамките на съгласувателна процедура по законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс във връзка с транспонирането на шест директиви е изготвено становище от Аналитичното звено на ВКС и е изпратено на 05.11.2025 г.

Постъпило е писмо от заместник-министър на правосъдието във връзка с оценката на готовността на Република България за присъединяване към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Изготвен е отговор и е изпратен на 14.11.2025 г.

Постъпило е предложение от Министерството на правосъдието за изготвяне на законодателно изменение в чл. 80 от Наказателния кодекс във връзка с началния момент на давността за наказателно преследване за престъпленията по Глава втора и Глава четвърта от Особената част на Наказателния кодекс, извършени против малолетни и непълнолетни лица. Изготвено е становище и е изпратено на Министерството на правосъдието на 08.12.2025 г.

Комисия по конституционни и правни въпроси към НС

По постъпило искане за становище от Комисията по конституционни и правни въпроси относно законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс № 51-454-01-3, внесен от Костадин Костадинов, е изготвено становище, изпратено на председателя на комисията на 26.02.2025 г.

Получена е покана от председателя на Комисията по конституционни и правни въпроси за изразяване на становища относно законопроекти за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, внесени от Габриел Вълков, Хамид Хамид и Кристина Петкова. Изготвени са становища, изпратени на 15.03.2025 г.

По постъпило искане за становище от Комисията по конституционни и правни въпроси относно законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, внесен от Костадин Костадинов, е изготвено становище, изпратено на председателя на комисията на 16.04.2025 г.

Постъпило е искане за становище от Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание относно законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 51-554-01-88, внесен от Костадин Костадинов и група народни представители, както и законопроект за изменение и допълнение на Закона за специалните разузнавателни средства

№ 51-554-01-86, внесен от Кристина Петкова и група народни представители. Изготвено е становище и е изпратено на Комисията по конституционни и правни въпроси на 30.04.2025 г.

Постъпило е искане за становище от Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание относно законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс № 51-554-01-85, внесен от Кристина Петкова и група народни представители, както и законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 51-554-01-82, внесен от Анна Александрова и група народни представители. Изготвено е становище и е изпратено на председателя на Комисията по конституционни и правни въпроси на 15.03.2025 г.

Постъпило е искане за становище от Временната комисия относно проблемите с безопасността на движението по пътищата, създадена с решение на Народното събрание, във връзка с постъпили предложения от адв. Елица Буенова, касаещи промени в Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс. Изготвено е становище от съдия Красимир Шекерджиев и е изпратено на председателя на комисията на 09.05.2025 г.

По постъпило искане за становище от Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание относно законопроект за допълнение на Наказателния кодекс е изготвено становище и е изпратено на 11.06.2025 г.

Постъпило е искане за становище от Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание относно законопроекти за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс № 51-554-01-150, № 51-554-01-151, № 51-554-01-152 и № 51-554-01-153, внесени от народни представители. Изготвено е становище и е изпратено на 24.09.2025 г.

По постъпило искане за становище относно законопроект за изменение на Наказателния кодекс № 51-554-01-169, внесен от Искра Михайлова-Копарова и група народни представители, е изготвено становище и е изпратено на 17.10.2025 г.

Постъпило е искане за становище от председателя на Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание относно законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 51-554-01-178, внесен от Александър Рашев и група народни представители. Изготвено е становище и е изпратено на 14.10.2025 г.

По постъпило искане за становище от Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание относно законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 51-554-01-203, касаещ разпоредбите на чл. 353б, ал. 1 и чл. 353в, ал. 1 и ал. 2, внесен от Георги Кръстев и група народни представители, е изготвено становище и е изпратено на 14.11.2025 г.

По постъпило искане за становище от председателя на Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание относно законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс № 51-554-01-213, внесен от Божидар Божанов и група народни представители, е изготвено становище и е изпратено на 26.11.2025 г.

Конституционен съд на Република България

Постъпило е писмо от председателя на Конституционния съд с искане за изразяване на становище по конституционно дело № 5/2025 г., свързано със Закона за съдебната власт. На проведен на 02.07.2025 г. Пленум на ВКС е взето решение да не се изразява становище.

Постъпило е писмо от председателя на Конституционния съд с искане за изразяване на становище по конституционно дело № 6/2025 г., свързано със Закона за съдебната власт. На проведен на 02.07.2025 г. Пленум на ВКС е взето решение да не се изразява становище.

Постъпила е покана от Конституционния съд за изразяване на становище по конституционно дело № 7/2025 г., образувано с искане за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 79б, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания. Изготвено е становище и е изпратено на председателя на Конституционния съд на 07.08.2025 г.

Постъпило е писмо от председателя на Конституционния съд на Република България с искане за изразяване на становище по конституционно дело № 13/2025 г., образувано във връзка с искане за обявяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. 8, ал. 4 и чл. 9, ал. 8 и 9 от Закона за противодействие на корупцията. Изготвено е становище и е изпратено на Конституционния съд на 23.12.2025 г.

Постъпило е писмо от председателя на Конституционния съд с искане за изразяване на становище по конституционно дело № 15/2025 г., образувано по искане на омбудсмана за обявяване на противоконституционност на § 45, т. 3 от Закона за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата. Взето е решение да не се изразява становище.

Министерство на вътрешните работи

По постъпило писмо от министъра на вътрешните работи с искане за изразяване на становище относно случайното разпределение на досъдебните производства е изготвено становище и е изпратено до министъра на вътрешните работи на 28.04.2025 г.

Постъпило е искане от Министерството на вътрешните работи за попълване на въпросник във връзка с подготовката на проверката на Република България в рамките на Единадесетия кръг на взаимни оценки на държавите – членки на Европейския съюз, на тема „Борба с трансграничния незаконен трафик на наркотици в ЕС“. Изготвен е отговор и е изпратен до заместник-министър на вътрешните работи на 30.06.2025 г.

По постъпило писмо от Министерството на вътрешните работи – Дирекция „Европейски съюз и международно сътрудничество“, във връзка с програма за визита в рамките на Единадесетия оценителен кръг относно борбата срещу трансграничния незаконен трафик на наркотици в Европейския съюз е изготвен отговор и е изпратен на Министерството на вътрешните работи на 10.12.2025 г.

Национално бюро за контрол на специалните разузнавателни средства

По молба от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за предоставяне на становище във връзка с проблеми по прилагането на чл. 30, ал. 1 и ал. 3 от ЗСРС е изготвено становище, изпратено до председателя на бюрото на 13.03.2025 г.

Комисия за защита от дискриминация

Постъпило е искане от Комисията за защита от дискриминация за предоставяне на статистически данни за периода 01.01.2024 г. – 31.12.2024 г. във връзка с изпълнението на Решение № 9/09 на Съвета на министрите на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа. Изготвен е отговор и е изпратен на Комисията за защита от дискриминация на 30.06.2025 г.

Съдилища

Постъпила е молба от съдия Иво Хинов относно следния въпрос: „Какво е правното значение на одобреното от съда споразумение относно един от подсъдимите за обуславяне съдържанието на крайния съдебен акт спрямо останалите подсъдими?“. Изготвен е отговор от Аналитичното звено, изпратен на 07.03.2025 г.

Постъпило е писмо от Окръжен съд – Варна с искане за указания във връзка с подписването на съдебни актове. Изготвен е отговор от Аналитичното звено и е изпратен на 04.07.2025 г.

Постъпило е предложение от съдия Божидар Кърпачев от Районен съд – Пловдив за образуване на тълкувателни дела по въпроси, по които е налице противоречива съдебна практика. Аналитичното звено в новия си състав продължава работата по предложението.

Постъпил е сигнал от съдия Владимир Минчев от Районен съд – Перник за наличие на противоречива съдебна практика във връзка с разпоредбата на чл. 343б от Наказателния кодекс. Изготвен е отговор и е изпратен на съдия Владимир Минчев на 30.09.2025 г.

Други институции

По постъпило писмо от Висшия съдебен съвет, в което директорът на Националния институт на правосъдието г-жа Миглена Тачева е отправила искане за становище относно необходимостта от инициране на законодателна промяна във връзка с предложение за специализация на съдебните състави за работа с непълнолетни лица, е изготвен и изпратен отговор на Висшия съдебен съвет.

Адвокати и други лица

Постъпило е предложение от адв. Николай Вълков за приемане на тълкувателно постановление от Върховния касационен съд и Върховния административен съд във връзка с прилагането на Закона за административните нарушения и наказания. Предложението засяга правораздавателната дейност на районните и административните съдилища при разглеждане на дела по реда на ЗАНН, свързани с оспорване на

наказателни постановления. По преписката е изготвен доклад, изпратен до председателя на Върховния касационен съд, както и становище по направеното предложение.

Постъпил е сигнал от адв. Юлиан Дацев за наличие на неправилна съдебна практика. Сигналят съдържа искане за постановяване на тълкувателен акт или за сезиране на Конституционния съд на Република България във връзка с разпоредбата на чл. 195 от АПК, включително с оглед възможността за съвместно тълкуване от Върховния касационен съд и Върховния административен съд с цел обявяване на нищожност или отмяна на Постановление № 23/1998 г. Изготвено е становище, което е изпратено на адв. Дацев.

д) Процедури по Глава тридесет и първа „а“ от НПК

Със ЗИД на НПК (обн. ДВ, бр. 48/2023 г., в сила от 06.06.2023 г.) в Глава тридесет и първа „а“ са въведени Особени правила за разглеждане на дела за престъпления от общ характер, извършени от главния прокурор или от негов заместник. Уредбата на тази за първи път въведена в националното ни законодателство процедура се съдържа и в разпоредби на Закона за съдебната власт. Изменения на тази уредба са направени много скоро след приемането ѝ – със ЗИД на ЗСВ (обн. ДВ, бр. 69/11.08.2023 г.) и със ЗИД на ЗСВ (обн. ДВ, бр. 86/13.10.2023 г.). Със ЗИД на Конституцията на Република България (обн. ДВ, бр. 106/22.12.2023 г.) институтът на независимо разследване на главния прокурор или негов заместник е регламентиран на конституционно ниво – чл. 130, ал. 4 от Конституцията на Република България.

В рамките на този механизъм определени правомощия се упражняват от ръководителя на Наказателната колегия на ВКС и от Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС.

С Разпореждане № 32/16.04.2023 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия е регламентиран редът на завеждане и водене на преписките по чл. 411а от НПК, водените регистри и книги и е разпоредено да се създаде и поддържа публичен регистър на постъпилите уведомления по реда на Глава тридесет и първа „а“ от НПК. Такъв регистър е създаден и се актуализира ежемесечно. На сайта на ВКС е публикуван и актуалният списък на съдии, одобрен от Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС във връзка с реда по Глава тридесет и първа „а“ от НПК за разследване на престъпления от общ характер, извършени от главния прокурор или от негов заместник.

През 2025 г. по реда на чл. 411а от НПК са разгледани от ръководителя на Наказателната колегия на ВКС общо 20 преписки, образувани по уведомления за наличие на законен повод за започване на разследване срещу главния прокурор или негов заместник. В този брой се включват неприключили от предходна година 2 преписки и образувани през отчетния период 18 преписки. Броят на постъпилите сигнали, по които са образувани преписки, е по-голям, тъй като част от тях са присъединени към предходни преписки. От разгледаните сигнали 9 броя са изпратени на и. ф. прокурор за

разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от заместник на главния прокурор, и 11 броя са изпратени на СГП за произнасяне по общия ред.

През отчетната 2025 г. изтече срокът по чл. 173а, ал. 3 от ЗСВ на изпълнение на функциите на назначения с решение на Прокурорската колегия на ВСС прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор. Съобразно чл. 173а, ал. 3, изр. 2 от ЗСВ, ако производството срещу главния прокурор или срещу негов заместник продължи повече от две години, по реда на чл. 112, ал. 6 от ЗСВ се определя друг съдия, който се назначава от Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за прокурор по реда на ал. 2.

Поради това с решение на Прокурорската колегия на ВСС по Протокол № 37/12.11.2025 г. Даниела Талева е освободена на основание чл. 160 във връзка с чл. 165, ал. 1, т. 2 и чл. 173а, ал. 3 от ЗСВ от заеманата длъжност „прокурор“ във Върховната касационна прокуратура, която изпълнява функциите на прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от заместник на главния прокурор, с ранг „прокурор във ВКП“, считано от 07.12.2025 г.

С писмо с изх. № И-1351/21.11.2025 г. на ВКС заместник-председателят на Върховния касационен съд и ръководител на Наказателната колегия е изискал от прокурора за разследване на престъпления от общ характер, извършени от главния прокурор или от заместник на главния прокурор, информация дали има неприключило(и) производство(а) срещу главния прокурор или негов заместник към 07.12.2025 г.

Постъпило е писмо от прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от негов заместник, с вх. № В-1923/03.12.2025 г. на ВКС, съобразно което е налице неприключила преписка – пр. пр. № 8/2025 г. по описа на ВКП, по която е възложена допълнителна проверка. Посоченото в цитираното писмо наличие на неприключила преписка съставлява производство по смисъла на посочената норма, което е основание за определяне на друг съдия за изпълняващ функциите на прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор.

Тези обстоятелства предпоставиха развитие на процедура по избор на друг съдия, който да изпълнява функциите на прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от заместник на главния прокурор.

От председателя на ВКС са отправени покани до съдиите за заявяване на съгласие за включване в списъка по чл. 112, ал. 6 от ЗСВ. В заседание на ОСНК от 23.10.2025 г. е взето решение да се отправят покани до всички съдии, включени в списъка по чл. 112, ал. 6 от ЗСВ, одобрен с решение на ОСНК, да декларират дали и понастоящем са съгласни да участват в този списък. Такива покани са изпратени.

След постъпването на декларации за съгласие от съдии с решение от 20.11.2025 г. на Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд на основание чл. 112, ал. 6 от Закона за съдебната власт е одобрен списък от действащи съдии на длъжност съдия във

Върховния касационен съд от Наказателната колегия или с ранг на съдия във ВКС от наказателните отделения на апелативните и окръжните съдилища, които последните седем години преди включването им в списъка са работили като съдии по наказателни дела, измежду които на случаен принцип да се разпределя преписката в случаите на чл. 411а от НПК. С решение от 27.11.2025 г. на Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд от списъка, след депозирано оттегляне на съгласие, е заличен съдия Атанас Н. Атанасов от СГС.

С Разпореждане № 2509/10.12.2025 г. на заместник-председателя на Върховния касационен съд и ръководител на Наказателната колегия е постановено по реда на чл. 112, ал. 6 от ЗСВ да се определи на случаен принцип друг съдия измежду съдиите, включени в списъка, одобрен с решение на Общото събрание на НК на ВКС от 20.11.2025 г. и изменен с решение от 27.11.2025 г., който да изпълнява функциите на прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор.

На 12.12.2025 г. е извършено определянето на случаен принцип на друг съдия, който да изпълнява функциите на прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор. Определен е съдия Антон Урумов от Софийския градски съд.

С решение на Прокурорската колегия на ВСС от 22.12.2025 г. е назначен на основание чл. 30, ал. 5, т. 21 от ЗСВ Антон Урумов – съдия в Софийския градски съд, определен по реда на чл. 112, ал. 6 от ЗСВ, на длъжност „прокурор“ във Върховната касационна прокуратура, който да изпълнява функциите на прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от заместник на главния прокурор, с ранг „прокурор във ВКП“.

За пореден път следва да бъде обърнато внимание на недостатъците в законодателната уредба на механизма за разследване на главния прокурор или негов заместник, като остават валидни съображенията в предходния отчетен доклад.

Механизъм за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от негов заместник, действа повече от две години, след като новата Глава тридесет и първа „а“ бе въведена в НПК. В този период бе избран и назначен за първи път съдия, който да изпълнява функциите на прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, като този магистрат осъществяваше правомощията си в продължение на две години, какъвто е максимално допустимият срок за осъществяване на неговата дейност. Това дава възможност да се направят някои изводи във връзка с функционирането на този механизъм.

Едно от негативните заключения е, че не е гарантирана фактическата независимост на ad hoc прокурора. След като той бъде избран на принципа на случайния подбор измежду съдиите, отговарящи на условията, дали съгласие и включени в списък, той бива назначен за прокурор във Върховната касационна прокуратура. Това означава, че той по необходимост има съответни вътрешноинституционални връзки във ВКП, включително и с лицата, които е назначен да разследва. Тези взаимоотношения не са подчинени понастоящем на някакъв законов регламент.

Изложените съображения биха могли да обосноват извод, че при регламентирането на института не е намерен точният баланс по отношение на мястото и взаимоотношенията на съдията, избран да разследва главния прокурор, в системата на прокуратурата.

Друг негативен извод, който може да бъде направен, е че липсва каквато и да е видимост и прозрачност в работата на ad hoc прокурора. Това, от своя страна, пречатства възможността да се направи извод за ефективността и полезността на механизма. Доколкото определена роля на първоначално сезиране законодателят е отредил на ръководителя на Наказателната колегия на ВКС, нито той, нито пък обществеността разполагат с информация каква е съдбата на изпратените за разследващия прокурор преписки. Единствената известна информация във връзка с работата на предходния прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, е нейният писмен отговор (по повод на писмото от ръководителя на НК на ВКС, предвид необходимостта от избиране и назначаване на следващ такъв прокурор), че е налице една неприключила преписка, за която няма никаква конкретна информация повече.

Би могло да се заключи, че тези негативни изводи от функционирането на новия механизъм до голяма степен са демотивирали съдиите, които отговарят на условията, да декларират съгласие за включване в списъка, от който на случаен принцип по електронен път се избира разследващ главния прокурор.

По време на функционирането на обсъждания институт фактически не са били създадени предпоставки за определяне на контролиращ прокурор. Поради това не е бил поставян въпрос за съставяне на списък на съдии, които могат да бъдат само съдии от Върховния касационен съд, между които да се избере такъв. Следва да се обърне внимание и на законодателната неяснота, допусната в разпоредбата на чл. 411д от НПК, която препраща към несъществуваща норма на чл. 243а от НПК. При този законодателен абсурд на практика, даже и да се стигне до назначаване на контролиращ прокурор, той не би могъл да осъществи функцията си за контрол на постановлението за прекратяване на наказателното производство поради липса на установен законов ред за това.

е) Участия в изпитни комисии

През 2025 г. година съдии от Наказателната колегия са взели участие като членове на изпитни комисии за полагане на държавни изпити по наказателноправни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Университета за национално и световно стопанство – гр. София, Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“, Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, Бургаския свободен университет, както и в изпитни комисии за полагане на изпити за придобиване на юридическа правоспособност, провеждани от Министерството на правосъдието.

ж) Участия в обучения през 2025 г., организирани от Националния институт на правосъдието (НИП)

И през 2025 г. съдиите от Наказателната колегия на ВКС продължиха активното си участие като лектори и обучаеми в организирани от НИП обучения (електронни дистанционни, уебинари, регионални, присъствени, в рамките на програмите на кандидатите за младши съдии и за задължително първоначално обучение на кандидатите за младши прокурори и др.).

Лада Паунова – заместник на председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия:

- член на Програмния съвет на НИП;
- временен преподавател в „Зонално съвещание на съдиите от района на Апелативен съд – Пловдив“, проведено в периода 30 – 31.10.2025 г.;
- модератор в дискусия „Упражняване на съдебен контрол в досъдебното производство – практически предизвикателства“, проведена в периода 18 – 19.11.2025 г.;
- участник в: уебинар „В откровен разговор за съдебното поведение и етиката – независимост и безпристрастност“, проведен на 10.10.2025 г.; дискусия „Квалификация на вещите лица в съдебните автотехнически експертизи“, проведена на 18.06.2025 г.; годишна среща, посветена на правосъдието за деца, проведена на 28.04.2025 г., организирана по проект „Укрепване на капацитета на съдебната система за осигуряване на ефективен достъп до правосъдие на децата“, договор рег. № РД-15-23/29.07.2024 г., финансиран по програма „Закрила на деца: Правосъдие за деца“ на Фондация „Лъчезар Цоцорков“; уебинар „Комуникацията с медиите и имиджът на съдията“, проведен на 11.02.2025 г.; подкаст „Разпит на дете – жертва при спазване на стандартите за щадящо правосъдие“, осъществен по проект „Укрепване на капацитета на съдебната система за осигуряване на ефективен достъп до правосъдие на децата“, договор рег. № РД-15-23/29.07.2024 г., финансиран по програма „Закрила на деца: Правосъдие за деца“ на Фондация „Лъчезар Цоцорков“.

Антоанета Данова – председател на III н. о.:

- модератор в дискусия „Упражняване на съдебен контрол в досъдебното производство – практически предизвикателства“, проведена в периода 18 – 19.11.2025 г.

Бисер Троянов – председател на II н. о.:

- временен преподавател в задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии, Випуск 2024 – 2025, по темите „Касационно производство“ и „Производство по възобновяване на наказателни дела“.

Валя Рушанова:

- временен преподавател в: уебинар „Подкуп – актуални разрешения в съдебната практика“, проведен на 25.11.2025 г.; уебинар „Практически аспекти на групиране на наказанията – примери и разрешения в съдебната практика“, проведен в периода 06 – 10.02.2025 г.;
- участник в среща на общност „Правосъдие за деца“, проведена на 05.12.2025 г., финансирана по Програма „Закрила на деца: Правосъдие за деца“ на Фондация „Лъчезар Цоцорков“.

Красимир Шекерджиев:

- временен преподавател в: „Зонално съвещание на съдиите от района на Апелативен съд – Велико Търново“, проведено в периода 04 – 05.12.2025 г.; дискусия „Упражняване на съдебен контрол в досъдебното производство – практически предизвикателства“, проведена в периода 18 – 19.11.2025 г.; „Зонално съвещание на съдиите от района на Апелативен съд – Пловдив“, проведено в периода 30 – 31.10.2025 г.; задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии, Випуск 2024 – 2025, по темата „Престъпления по транспорта“;

- участник в дискусия „Квалификация на вещите лица в съдебните автотехнически експертизи“, проведена на 18.06.2025 г.

Деница Вълкова:

- временен преподавател в: уебинар „Дигитализация на съдебното сътрудничество по наказателни дела“, проведен на 19.11.2025 г.; „Зонално съвещание на съдиите от района на Апелативен съд – София“, проведено в периода 03 – 04.10.2025 г.; присъствено обучение „Дигитализация на съдебната система – стъпка към общо европейско пространство в областта на правосъдието“, организирано в рамките на Каталог+ на Европейската мрежа за съдебно обучение, проведено в периода 12 – 13.06.2025 г.; задължително първоначално обучение на кандидатите за младши прокурори, Випуск 2024 – 2025, по темата „Определяне на наказанията по чл. 54 – 58а НК. Смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства“;

- участник в: присъствено обучение „Добри практики за провеждане на наказателни производства с участие на дете. Особенности при престъпления в условия на домашно насилие. Техники за професионален интегритет“, организирано по проект „Темида вижда детето – 2“; уебинар „Регламенти за връчване на документи и за събиране на доказателства по граждански и търговски дела. Използване на децентрализираната информационна система e-CODEX“, проведен в периода 10 – 11.04.2025 г.; интерактивен онлайн чуждоезиков курс, проведен в периода 06.02. – 10.04.2025 г. от Европейската мрежа за съдебно обучение.

Весислава Иванова:

- участник в интерактивен онлайн чуждоезиков курс, проведен в периода 15.09. – 17.11.2025 г. от Европейската мрежа за съдебно обучение.

Светла Букова:

- временен преподавател в регионално обучение „Особености на производствата за престъпления по чл. 255 от НК“, проведено на 25.11.2025 г., организирано съвместно с Окръжен съд – Благоевград.

Калин Калпакчиев:

- временен преподавател в: регионално обучение „Особености на производствата за престъпления по чл. 255 от НК“, проведено на 25.11.2025 г., организирано съвместно с Окръжен съд – Благоевград; задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии, Випуск 2024 – 2025, по темата „Документни престъпления“;

- модератор в дискусия „Упражняване на съдебен контрол в досъдебното производство – практически предизвикателства“, проведена в периода 18 – 19.11.2025 г.

Пламен Дацов:

- временен преподавател в присъствено обучение „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз. Престъпни състави. Функции на ОЛАФ. Европейска прокуратура“, проведено в периода 04 – 05.06.2025 г.; присъствено обучение „Престъпления срещу интелектуалната собственост“, проведено в периода 13 – 14.11.2025 г.; регионално обучение „Проблеми при прилагането на чл. 354А от НК. Разграничаване на отделни хипотези по алинеи 1, 3 и 5“, проведено на 09.05.2025 г., организирано съвместно с Окръжна прокуратура – Враца; присъствено обучение „Разследване и наказателно преследване на извършителите на компютърни престъпления. Събиране на електронни доказателства“, проведено в периода 11 – 12.12.2025 г.

Владимир Астарджиев – командирован във ВКС:

- временен преподавател в задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии, Випуск 2024 – 2025, по темата „Въззивно производство по глава XXI НПК“.

з) Организирана от ВКС професионална дискусия

През миналата година Върховният касационен съд осъществи първата от поредица професионални дискусии, в рамките на които представители на различните нива на органите на съдебната власт да посочват предизвикателствата при прилагане на правните институти, с което да се даде възможност за безпротиворечиво и в съответствие с основните принципи прилагане на материалния и процесуалния закон.

Върховният касационен съд организира първата такава дискусия на тема: „Упражняване на съдебен контрол в досъдебното производство – практически предизвикателства“. За нейното организиране и провеждане предварително съдии от ВКС прегледаха и обобщиха практика на съдилищата – апелативни и окръжни – по посочената тема.

Дискусията беше проведена с любезното домакинство и съдействие на НИП в периода 18 – 19.11.2025 г. Обсъдените теми бяха три. Първата беше „Производство по чл. 64 и по чл. 65 НПК – дискусия по актуални проблеми“ с модератори: Лада Паунова – заместник на председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия; Антоанета Данова – председател на Трето наказателно отделение на ВКС; Красимир Шекерджиев и Калин Калпакчиев – съдии в Наказателната колегия на Върховния касационен съд. Втората тема беше „Актуална практика на ЕСПЧ във връзка с мерките за неотклонение“ с модератори: Милена Коцева – директор на Дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ в Министерството на правосъдието; Мария Димитрова – правителствен агент към дирекцията. Последната тема, обсъдена на форума, беше „Съдебен контрол върху отказ на прокурора да образува наказателно производство – дискусия по актуални проблеми“ с модератори: Лада Паунова – заместник на председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия; Анелия Щерева – съдия в Софийския градски съд.

В дискусиата взеха участие присъствено и онлайн съдии от всички апелативни райони. В рамките на събитието бяха засегнати съществените проблеми при осъществяване на обсъжданите производства и постановяване на съдебния акт.

и) Среща между представители на ВКС и близки на загинали при пътнотранспортни произшествия

На 16.12.2025 г. в Съдебната палата беше проведен разговор между съдиите от Върховния касационен съд Галина Захарова – председател на ВКС, Лада Паунова – заместник-председател на съда и ръководител на Наказателната колегия, и Антоанета Данова – председател на отделение в Наказателната колегия, и представители на Сдружението „Ангели на пътя“, обединяващо граждани, които са загубили децата си или други свои близки след пътнотранспортни произшествия. На срещата присъстваше и г-н Николай Попов, баща на загинало дете при такова произшествие.

6. СЪДЕБНИ ПОМОЩНИЦИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ

Щатните бройки за съдебни помощници в Наказателната колегия са 11. В началото на 2025 г. 1 бройка е била незаета, а през отчетния период са освободени 2 щатни бройки. Не е провеждан конкурс.

Разпределението на съдебните помощници по отделения и за подпомагане на ръководителя на колегията се регулира със заповеди на председателя на ВКС и разпореждания на ръководителя на Наказателната колегия. Съдебните помощници: проверяват предпоставките за образуване на производство пред ВКС по постъпилите дела и изготвят писмени проекти за разпореждания – за образуване на производство пред ВКС или за отказ от образуване на производство пред ВКС; изготвят проекти на други разпореждания и отговори по жалби и молби на граждани; изготвят проекти на решения/определения по образувани пред ВКС производства по реда на Глава двадесет и трета и Глава тридесет и трета от НПК; изготвят проекти на определения по образувани пред ВКС частни наказателни производства и др. По възлагане от ръководителя на Наказателната колегия и на членовете на Аналитичното звено всички съдебни помощници извършват проучвания на съдебната практика във връзка с необходимостта от тълкувателна дейност на ОСНК на ВКС. През 2025 г. те продължават да участват в присъствени или дистанционни обучения на НИП, предназначени за съдии и съдебни помощници.

През отчетната година съдебните помощници в Наказателната колегия продължиха да класират постановените в колегията съдебни актове по ключови думи, която дейност допринася за публичността и прозрачността на работата на колегията и улеснява значително търсенето на съдебна практика по определени въпроси.

Работата на помощниците при Наказателната колегия през отчетния период е на високо професионално ниво, експедитивна, в добра координация с председателите на отделения.

През 2025 г. Наказателната колегия разполага с общо 14 служители на специализираната администрация: 7 съдебни секретари, 1 секретар на колегията, 2 куриери – общо за трите наказателни отделения, 4 деловодители – по 1 за всяко от отделенията, както и 1 деловодител в адвокатска стая. Взаимодействието между служителите, както и на служителите със съдиите, е отлично, работата на специализираната администрация се отличава с висок професионализъм. Благодарение на работата на специализираната администрация е постигната много добра организация по образуване, насрочване, призоваване на страните и изготвяне на протоколи от съдебните заседания.

7. ИНСТАНЦИОНЕН КОНТРОЛ. КАЧЕСТВО НА ПРАВРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ

а) Апелативни съдилища

През отчетния период касационната инстанция е извършила проверка на 399 съдебни акта, постановени от апелативните съдилища в страната, по реда на редовния инстанционен контрол (Глава двадесет и трета „Касационно производство“ от НПК). В сравнение с предходните години, съотношението е следното:

Година	Дела от апелативните съдилища, свършени от ВКС
2025	399
2024	474
2023	398

Посоченият брой дела са изведени от данните в Справка 2 „Свършени дела, разпределени по съд, чието решение се атакува, и резултат“, изготвена от Отдел ИСКСС на ВКС, като са изключени делата за подсъдност от к. 2.1.12 – 1 дело, и делата по възобновяване от к. 2.1.13 – 3 броя дела.

Видно е, че в сравнение с предходния отчетен период е налице значително намаляване на делата, постъпили от апелативните съдилища и свършени пред ВКС, но приблизително равенство в сравнение с 2023 г.

По критерия брой на свършени дела от съответния апелативен съд, както и през предходния отчетен период Наказателната колегия на ВКС е решила най-много дела, постъпили от: АС – София и АСНС – закрит (общо 188 броя), следван от АС – Пловдив (69 броя), АС – Варна (54 броя), АС – Велико Търново (50 броя), АС – Бургас (24 броя) и Военно-апелативния съд (14 броя). Броят проверени дела на съответните съдилища е изчислен, като от общия брой дела, постъпили от съответния съд, е изваден броят дела по

възобновяване и делата, постъпили от апелативния съд за образуване на производство по подсъдност.

За поредна година се утвърждава тенденцията по-голямата част от съдебните актове на апелативните съдилища (около 71% – 71,16%) да бъдат оставяни в сила, което е траен показател за положителна оценка на правораздавателната дейност в тези съдебни органи. В сравнителен план процентът на оставени в сила съдебни актове е близък до данните от 2024 г. – приблизително 67%, 2023 г. – 63,10%, и 2022 г. (малко над 63%). Оставените в сила актове (к. 2.1.9) са поставени в съотношение с общия брой актове на апелативните съдилища, като от този общ брой са приспаднати прекратените дела (к. 2.1.10), без разглеждане (к. 2.1.11), делата за подсъдност (к. 2.1.12), възобновявания (к. 2.1.13) и други (к. 2.1.14).

Видно от Справка 2 „Свършени дела, разпределени по съд, чието решение се атакува, и резултат“, изготвена от Отдел ИСКСС на ВКС, с най-много оставени в сила съдебни актове е АС – Бургас (87,50%), следван от Военно-апелативния съд (75%), АС – Варна (74,50%), АС – София (включително АСНС – закрит) (71,20%), АС – Пловдив (67,20%) и АС – Велико Търново (64%). За извършване на тези изчисления актовете на съответния съд, които са оставени в сила, са поставени в съотношение с общия брой актове, изпратени за проверка на ВКС от съответния апелативен съд, като са приспаднати прекратените дела (к. 2.1.10), без разглеждане (к. 2.1.11), делата за подсъдност (к. 2.1.12), възобновявания (к. 2.1.13) и други (к. 2.1.14).

В резултат на касационната проверка актовете по 44 броя дела са отменени и върнати за ново разглеждане на апелативните съдилища, което представлява 11,64% от общия брой на свършените през 2025 г. дела от апелативните съдилища, при 12,45% през 2024 г. и 14,51% през 2023 г. Резултатът в к. 2.1.1 „Отменено върнато на въззивния съд“ е поставен в съотношение с общия брой, като са приспаднати прекратените дела (к. 2.1.10), без разглеждане (к. 2.1.11), делата за подсъдност (к. 2.1.12), възобновявания (к. 2.1.13) и други (к. 2.1.14).

Най-голям брой отменени актове са постановените от АС – София и АСНС – закрит (17 броя, 16 от които са по описа на АС – София), от който съдебен орган са постъпили обаче и най-много дела за разглеждане, а най-нисък е броят на отменените актове на АС – Бургас (1 брой), следван от Военно-апелативния съд (3 броя), от последния са постъпили най-малко дела за разглеждане, като делата са върнати на въззивния съд.

През 2025 г. общо 2 въззивни съдебни акта на апелативните съдилища (1 на АС – Пловдив и 1 на АС – София) са отменени от ВКС и върнати на първата инстанция (съответно 5 за 2024 г. и 2 за 2023 г.).

Подробна информация за свършените дела се съдържа в Справка 2.

Посочените статистически данни позволяват извод, че при постановяване на съществената част от съдебните актове апелативните съдилища не са допускали нарушения на материалния и процесуалния закон, нито явна несправедливост на наложеното наказание, което е дало основание тези актове да бъдат оставени в сила. Отменените съдебни актове като брой са по-малко, макар и незначително.

б) Софийски градски съд и окръжни съдилища

Броят на делата, постъпващи от окръжните съдилища за касационен контрол по реда на Глава двадесет и трета или Глава тридесет и трета от НПК, е по-малък спрямо 2024 г. и 2023 г.:

Година	Дела от окръжните съдилища и СГС, свършени от ВКС
2025	176
2024	203
2023	179

Посоченият брой дела са изведени от данните в Справка 2 „Свършени дела, разпределени по съд, чието решение се атакува, и резултат“, изготвена от Отдел ИСКСС на ВКС, като са изключени делата за подсъдност (88 бр.)

Отделно от посочените 176 броя дела по Глави двадесет и трета и Глава тридесет и трета от НПК, през 2025 г. са свършени и 88 броя частни производства по дела, постъпили от окръжните съдилища за промяна на местна подсъдност и спорове за подсъдност.

От свършените през отчетния период 176 дела 38 броя съставляват постъпили във ВКС дела по искания за възобновяване.

През отминалата година се запазва тенденцията за най-голям относителен дял на делата (без производствата за подсъдност), постъпващи от: СГС – (40 броя), следван от ОС – Варна (16 броя), ОС – Благоевград (13 броя), ОС – София (9 броя), ОС – Бургас (8 броя), по 7 броя дела са постъпили от ОС – Ловеч, ОС – Плевен и ОС – Пловдив. От останалите съдилища са постъпили по-малко от 7 броя дела (без тези за подсъдност).

Най-малко дела (без производствата за подсъдност) през 2025 г. са постъпили от окръжните съдилища във Видин, Сливен и Смолян – по 1 брой, а от Добрич, Разград и Търговище – по 2 броя. Няма съдилища, от които да не са постъпвали дела за разглеждане по реда на Глава двадесет и трета или Глава тридесет и трета от НПК.

Статистическите данни показват, че от свършените през 2025 г. дела, постъпили от окръжните съдилища (176 броя), 80 броя съдебни акта (около 45,50%) са оставени в сила от касационната инстанция, а 31 броя (около 17,60%) са отменени и върнати на въззивния съд.

За сравнение, от свършените през 2024 г. дела, постъпили от окръжните съдилища (203 броя), 67 броя съдебни акта (около 33%) са оставени в сила от касационната инстанция, а 42 броя (около 21%) са отменени и върнати на въззивния съд. Доколкото показателите сочат на по-голям процент потвърдени въззивни „обратни“ присъди, може да се направи извод за влошаване на качеството на постановените от районните съдилища съдебни актове. Той обаче е относим само към сравнението с предходната година, а за да може да се установи дали се касае до тенденция, или е изолирано явление, е необходимо по-дълготрайно проследяване на показателите.

в) Военни съдилища

През 2025 г. са постъпили общо 2 дела – всички са производства за подсъдност.

г) Районни съдилища

През отчетната година в Наказателната колегия на ВКС са свършени общо 453 дела, постъпили от районните съдилища в страната, от които 410 броя (около 90,50%) са по частни производства (промяна на местна подсъдност и спорове за подсъдност), а 43 броя – по искания за възобновяване.

д) Дела по чл. 44, ал. 1 от НПК вр. чл. 135, ал. 5 от АПК

На основание чл. 135, ал. 5 от АПК споровете за подсъдност между общите и административните съдилища през 2025 г. се решават от състав, включващ трима представители на Върховния касационен съд и двама представители на Върховния административен съд. Във връзка с възникнали спорове за подсъдност между общи и административни съдилища през отчетния период е разгледано 1 дело по описа на Върховния касационен съд с докладчик – съдия от Наказателната колегия на ВКС, като съдии от същата колегия са участвали и в съдебния състав. Образованото дело е решено. По описа на Върховния административен съд през 2025 г. са разгледани 5 дела на основание чл. 44, ал. 1 от НПК вр. чл. 135, ал. 5 от АПК, в които са участвали като членове на съдебния състав съдии от Наказателната колегия на ВКС.

е) Други органи

През 2025 г. са образувани 2 производства по чл. 130, ал. 2 вр. чл. 7, ал. 7 от Закона за адвокатурата:

- н.д. № 252/2025 г. по описа на Първо н. о., приключило през м. април 2025 г., като касационната жалба, насочена срещу определение на Висшия дисциплинарен съд, с което съдът е отказал прекратяване на производството по делото, е оставена без разглеждане, а производството по н.д. № 252/2025 г. по описа на Върховния касационен съд, Първо н. о., е прекратено;

- н.д. № 542/2025 г. по описа на Първо н. о., решено през м. декември 2025 г., като решението на Висшия дисциплинарен съд на адвокатурата в Република България е частично отменено, а в останалата му част е оставено в сила.

ж) Отправено преюдициално запитване

С Определение № 75/2025 г. състав на Първо наказателно отделение на ВКС е приел, че в хода на постановяване на съдебното решение са

възникнали въпроси относно съответствието на относимата към казуса национална правна норма (чл. 423, ал. 1, изречение второ от НПК) с общностното право и конкретно с чл. 9 и чл. 8, параграф 4 и параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство и това е наложило отпращане на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз за тълкуване на посочените разпоредби от правото на ЕС.

Отправено е преюдициално запитване от Върховния касационен съд на Република България до Съда на Европейския съюз по следните два въпроса:

1) Съвместима ли е национална правна уредба – чл. 423, ал. 1, изречение второ от Наказателно-процесуалния кодекс, която изключва възобновяване на наказателно дело и отрича право на нов съдебен процес на задочно осъдено лице, когато то се е укрило, след като лично му е било предявено обвинението в досъдебното производство и поради укриването му съдът не е могъл да го уведоми за датата и мястото на съдебния процес, както и да го уведоми за последиците от неговото неявяване пред съда, а именно, че делото може да бъде разгледано и решено в негово отсъствие, с нормативните изисквания на общностното право, установени в чл. 9 и чл. 8, параграф 4 от Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство?

2) При положителен отговор на първия въпрос, съобразно принципите на равностойност и ефективност, може ли националната юрисдикция да приеме, че задочно осъденият няма право на нов съдебен процес, когато:

2.1. Съдът е положил всички разумни усилия, за да го информира за съдебния процес, но макар официално уведомен, че е обвинен в извършването на престъпление и поради това знае, че срещу него ще се води съдебен процес, умишлено е направил така, за да избегне официалното получаване на информацията относно датата и мястото на съдебния процес, като се е укрил от адреса, на който се е задължил да изпълнява взетата спрямо него мярка за неотклонение подписка в досъдебното производство;

2.2. Съставеният на основание член 246 НПК обвинителен акт и документът, посочващ датата и мястото на насрочения съдебен процес, са били изпратени и действително доставени на адреса, който осъденият е съобщил на органите на досъдебното производство след предявяване на първоначалното обвинение по член 219 от НПК, като обвинението по обвинителния акт съответства на деянието, предмет на обвинението в досъдебното производство и неговата правна квалификация;

2.3. Осъденият е бил защитаван от назначен от държавата адвокат в хода на цялото съдебно производство, проведено в негово отсъствие?

Отправено е искане за разглеждане на преюдициалното запитване по реда на спешното преюдициално производство.

Производството по наказателно дело № 1107/2024 г. по описа на Върховния касационен съд, Наказателна колегия, Първо наказателно отделение, е спряно.

Делото пред СЕС е разгледано по реда на спешното производство.

С решение от 20 май 2025 г. Съдът е приел следното:

„Членове 8 и 9 от Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат – в съответствие с национална правна уредба относно обвиняемите, които са се укрили – да бъде отречено правото на нов съдебен процес на задочно осъдено лице, отправило искане за тази цел, когато

- първо, компетентните органи са положили усилия, за да уведомят това лице за датата и мястото на съдебния процес, въпреки че то се е укрило в нарушение на мярка за неотклонение, която му е била наложена, след като му е било предявено първоначалното обвинение,

- второ, обвинителният акт и документ, посочващ датата и мястото на този съдебен процес, са били изпратени и действително доставени на адреса, който лицето е съобщило на тези органи след предявяване на първоначалното обвинение, чието съдържание съответства, що се отнася до деянията, предмет на обвинение, и правната им квалификация, на съдържанието на обвинителния акт, и

- трето, посоченото лице е било защитавано от служебно назначен адвокат в хода на цялото съдебно производство, проведено в негово отсъствие,

при условие че, от една страна, посочените органи са използвали всички средства, до които разумно са могли да прибегнат, за да установят местонахождението на задочно осъденото лице преди съдебния процес, и от друга страна, това лице или е било уведомено своевременно за последиците от неявяване, или недвусмислено е упълномощило служебно определения му адвокат да го представлява пред съда в негово отсъствие.“

8. ИЗВОДИ

През изминалата 2025 г. съдиите и съдебните служители в Наказателната колегия на ВКС са работили всеотдайно, отговорно, професионално и срочно, което е видно както от броя на приключилите производства, така и от сроковете, в които са разглеждани и решавани наказателните дела. Основен приоритет отново е ефективното осъществяване на пряката правораздавателна дейност на съдиите. Делата в колегията, както и в предходни отчетни периоди, се администрират и разглеждат експедитивно; насрочват се своевременно в открити заседания обичайно в рамките на около месец; не се допускат случаи на безпричинно и неоснователно отлагане. Частните производства се разглеждат и решават много експедитивно. Преобладаващата част от съдебните актове се изготвят в разумен срок, като са допуснати отклонения по ограничен брой дела с висока фактическа и правна сложност.

През отчетната 2025 г. е налице незначително (11 дела) намаление на постъпилите дела, като се запазва тенденцията от последните три години за сравнителна устойчивост на постъпленията. През изминалата година е увеличен броят на образуваните дела в сравнение с предходната година (с 12 дела). Следва да се подчертае, както и в предишни отчетни периоди, че остава съществен относителният дял на делата с висока фактическа и правна сложност. Налице са нови предизвикателства във връзка с прилагането на решенията на Съда на Европейския съюз. Тези обективни дадености са предпоставка от съдиите в Наказателната колегия на ВКС да се изисква високо ниво на правно познание и практически умения, както и добра организация на работата на съдебната администрация.

За поредна година е необходимо да се отбележи констатацията за неравномерна натовареност на съдиите, което е съчетано и с неритмичност на постъплението на дела на отделните съдии. Това неблагоприятно сочи, че системата за случайно разпределение в ЕИСС не може да обезпечи в необходимата степен равномерност на разпределението, както се изисква съгласно чл. 9 от ЗСВ.

Обстоятелството, че по искания за възобновяване на наказателни дела, направени от и. ф. главен прокурор след 21.07.2025 г., се постановява отказ от образуване на основание чл. 173, ал. 15 от ЗСВ, както и оставянето без разглеждане на такива искания от състави на ВКС, води до нетърпимото положение, при което е налице невъзможност да бъдат осъществявани определени правораздавателни функции, свързани с искания за възобновяване от главния прокурор, което създава опасност неправилни съдебни актове да останат част от правния мир и да се изпълняват. Независимо от това нито Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, нито законодателният орган са предприели необходимите действия в рамките на компетентността си. В началото на 2026 г. по искане на състав на Апелативен съд – Варна за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт в Конституционния съд на Република България е образувано конституционно дело № 2/2026 г., като с Решение № 6/07.04.2026 г. искането е отхвърлено.

През отчетния период е запазен броят на производствата по чл. 354, ал. 5 от НПК – т. нар. трета касация, като той е равен на този през 2024 г. По отношение на тези производства беше констатиран проблем през 2023 г., но данните от отчетната година, както и тези за 2024 г., сочат на отклонение в тенденцията за увеличение на общия брой образувани производства по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК, наблюдавана през 2023 г. (18 дела), 2022 г. (13 дела) и през 2021 г. (13 дела). Данните за голям брой производства по чл. 354, ал. 5 от НПК бяха откроявани като проблем, но може да бъде направен извод, че е започнало неговото преодоляване.

През изминалата година състав на Първо н. о. на ВКС отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз, което бе разгледано по реда на спешното производство и беше постановено решение от 20 май 2025 г. Това решение, както и няколко други решения на СЕС по въпроса за задочното производство, станаха основа за дебат в Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС, в резултат на което се изостави досегашната

практика на ВКС в производства по чл. 423 от НПК. По тези въпроси беше изпратено писмо до Върховната касационна прокуратура и проведена среща с нейни представители. Беше сигнализирано и Министерството на правосъдието за необходимост от законодателни промени в нормата на чл. 423 от НПК, но такива не бяха внесени до края на 2025 г. Тези обективни обстоятелства са проявление на тясната връзка между СЕС и националните съдилища, като тълкуването на правото на ЕС, дадено от съда в Люксембург, се съобразява от националните съдилища.

При липса на изрична правна уредба пред Наказателната колегия на ВКС все още стои въпросът за това дали решение на СЕС може да е основание за възобновяване на наказателно дело. Друг въпрос във връзка с производствата пред СЕС е дали отправянето на преюдициално запитване е основание за спиране на дела, извън това, по което е направено преюдициалното запитване, който вече се поставя в практиката на съдилищата и по който се е произнасял и ВКС при обжалване на определения за спиране.

През изминалата година бяха направени множество промени в наказателното законодателство – приети и обнародвани са девет закона за изменение и допълнение на НК и три за изменение и допълнение на НПК. Такава динамика в принципно консервативното наказателно законодателство отдавна не е наблюдавана. Този феномен се отразява на предвидимостта на правораздаването и на точното и еднакво прилагане на законите. Така например разпоредбата на чл. 53 от НК беше променяна няколко пъти, съществени промени претърпяха норми от Особената част на НК, бяха въведени в наказателния процес фигурите на заинтересовано юридическо лице и трето недобросъвестно лице. Тези изменения тепърва ще се прилагат в практиката и ще изискват съществени усилия от страна на правоприлагащите. Независимо от експертното участие на съдии от Наказателната колегия на ВКС в работни групи по законопроектите и в Комисията по конституционни и правни въпроси на Народното събрание, окончателно приеманите текстове не винаги са прецизни и съобразени със структурата и логиката на нормативния акт. Освен това принципната необходимост от приемане на изменения и допълнения в материални и процесуално правни институти се решава от законодателния орган, в което участващите съдии не могат да се намесват.

Както и в предходния, така и в настоящия отчетен период, се констатират недостатъци на законодателно уредения механизъм за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от негов заместник. Тези констатации обаче не получават законодателен отговор.

През 2025 г. изключително много се увеличи броят изискани и предоставени становища по законопроекти, по други нормативни актове, по дела пред Конституционния съд на Република България и др. Всеки един от членовете на Аналитичното звено е участвал в множество работни групи с различна проблематика, в такива формати са участвали и съдии, които са извън Аналитичното звено. Също така се изготвя и информация за различни европейски и национални институции. Подготовката за осъществената професионална дискусия на тема мерки за неотклонение също изискваше

съществени допълнителни усилия от страна на съдиите, които доброволно се включиха в осъществяването ѝ. Тези обстоятелства сочат на съществена натовареност на съдиите в колегията извън пряката правораздавателна дейност. Посочените допълнителни ангажименти обаче са необходими и полезни за утвърждаване на върховенството на правото.

II. ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ

Статистически данни за делата, разглеждани през 2025 г. в Гражданската колегия на Върховния касационен съд, както и за свършените дела през годината

Несвършени дела към 1 януари 2025 г. От тях: - касационни дела - частни производства	2943 бр. 2619 бр. 324 бр.
Постъпили преписки през 2025 г. Прекратени преписки Дела, постъпили през 2025 г. От тях: - касационни дела - частни производства	5735 бр. 736 бр. 4999 бр. 3316 бр. 1683 бр.
Общ брой на делата за разглеждане през 2025 г. От тях: - касационни производства - частни производства	7942 бр. 5935 бр. 2007 бр.
Свършени дела през 2025 г. От тях: - свършени касационни дела - свършени частни производства	5188 бр. 3582 бр. 1606 бр.
Несвършени дела към 31 декември 2025 г. От тях: - касационни дела - частни производства	2738 бр. 2341 бр. 397 бр.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Отдел "ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, КОМУНИКАЦИЯ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА"
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ 2025 г. СПРАВКА 1. Постъпления, завършени дела, висящи дела, допълнителни данни

1 / 9

ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ НА ВКС ПОСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШЕНИ ДЕЛА, ВИСЯЩИ ДЕЛА, ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2025 - 31.12.2025. Справка 1

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията и обектите са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда

Несвършени дела в началото на периода		Свършени дела през отчетния период	
1.1.1	Несвършени касационни дела в началото на периода	1.3.1	Свършени касационни дела със съдебен акт по същество
1.1.2	Несвършени частни производства в началото на периода	1.3.2	Свършени частни производства със съдебен акт по същество
1.1.4	Несвършени дела в началото на периода	1.3.3	Свършени дела със съдебен акт по същество ОБЩО
Дела постъпили през отчетния период		1.3.4.4	Дела разглеждани по чл.288 ГПК (КД)
1.2.1	Касационни дела постъпили през отчетния период	1.3.4.5	Дела разглеждани по чл.288 ГПК (ЧП)
1.2.2	Частни производства постъпили през отчетния период	1.3.4	Дела разглеждани по чл.288 ГПК (общо)
1.2.4.1	Молби за отмяна	1.3.4.6	Недопуснати до касационно обжалване по чл.288 ГПК (КД)
1.2.4.2	Спорове за подсъдност между общите и административните съдилища	1.3.4.7	Недопуснати до касационно обжалване по чл.288 ГПК (ЧП)
1.2.4.3	Обжалване на решение на дисциплинарната комисия на Нотариалната камара	1.3.4.1	Недопуснати до касационно обжалване по чл.288 ГПК (общо)
1.2.4.5	Прехвърлени търговски дела в ГК	1.3.5.1	Недопуснати до касационно обжалване (КД)
1.2.7	Дела постъпили през отчетния период	1.3.5.2	Недопуснати до касационно обжалване (ЧП)
1.2.7.1	КД образувани в предходни години, преразпределени през 2017 г.	1.3.5	Недопуснати до касационно обжалване общо
1.2.7.2	Ч.пр. образувани в предходни години, преразпределени през 2017 г.	1.3.6	Прекратени касационни дела
1.2.7.3	Дела, образувани в колегията, през отчетния период	1.3.7	Прекратени частни производства
1.5.10	Постъпили преписки в регистратурата	1.3.8	Прекратени дела ОБЩО
1.5.11	Прекратени преписки	1.3.9	Свършени касационни дела
Всичко дела за разглеждане през отчетния период		1.3.10	Свършени частни производства
1.2.8	Всичко за разглеждане касационни производства	1.3.11	Свършени дела ОБЩО
1.2.9	Всичко за разглеждане частни производства	Несвършени дела в края на отчетния период	
1.2.10	Всичко дела за разглеждане	1.4.1	Несвършени касационни дела в края на периода
		1.4.2	Несвършени частни производства
		1.4.4	Несвършени дела

1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

В Гражданската колегия на Върховния касационен съд към 31.12.2025 г. правораздават 56 съдии, от които 5 командироваани. Един от съдиите е командирован в Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

В колегията, както и през предходните 2024 г. и 2023 г., са обособени четири отделения, два потока.

В Първо отделение правораздават десет съдии, от които двама командироваани и двама, встъпили през м. юли 2025 г. В отделението са обособени три съдебни състави, от които един е четиричленен и в него правораздават двамата съдии, встъпили през м. юли 2025 г. Във Второ отделение правораздават единадесет съдии, от които двама командироваани и един съдия, встъпил през м. юли 2025 г. В отделението са обособени три съдебни състави, от които два четиричленни. Общо за Първи поток са обособени шест съдебни състави, състоящи се от двадесет и един съдии. Незаето е мястото, освободено от пенсионирания съдия Маргарита Соколова, която е участвала в четиричленен състав.

В Трето отделение правораздават деветнадесет съдии, от които един командирован, четирима, встъпили през м. юли 2025 г., и двама, встъпили през м. декември 2025 г. В отделението са обособени пет съдебни състави, от които два четиричленни, а в I съдебен състав са включени пет съдии – в този състав е разпределена и командированата в Комисията по атестирането и конкурсите съдия Таня Орешарова, встъпила в длъжност във ВКС през м. юли 2025 г., поради което и този съдебен състав към момента е четиричленен. В същия съдебен състав правораздават и още един съдия, встъпил в длъжност през м. юли 2025 г., и един съдия, встъпил в длъжност през м. декември 2025 г. В Четвърто отделение правораздават шестнадесет съдии, от които шестима, встъпили през м. юли 2025 г. В отделението са обособени пет съдебни състави, от които един четиричленен и в него правораздават двама, встъпили през м. юли 2025 г. Общо за Втори поток са обособени десет съдебни състави, състоящи се от тридесет и пет съдии.

Съдиите във всяко от отделенията като правило са разпределени в постоянни тричленни състави със седем изключения. От 12.09.2022 г. в III гражданско отделение четиричленен е I съдебен състав (с Разпореждане № 127/23.06.2022 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия), след 11.07.2025 г. съставът остава тричленен, тъй като съдия Таня Орешарова е избрана за член на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, а от 15.09.2025 г. член на състава е съдия Иво Дачев, командирован в Гражданската колегия на ВКС; от 25.10.2022 г. в IV гражданско отделение (с Разпореждане № 220/25.10.2022 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия) е сформиран като четиричленен II съдебен състав, като след 09.03.2025 г. с пенсионирането на съдия Василка Илиева съставът остава тричленен; от 01.11.2023 г. в I гражданско отделение четиричленен е II съдебен състав (с Разпореждане № 144/01.11.2023 г. на

заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия), като от 26.11.2025 г. съставът остава тричленен след пенсионирането на съдия Маргарита Соколова; от 01.03.2024 г. във II гражданско отделение (Разпореждане № 23/05.03.2024 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия) II и III съдебни състави са формирани като четиричленни, в III гражданско отделение III и IV съдебни състави са формирани като четиричленни, а в IV гражданско отделение четиричленен е I съдебен състав; от 03.02.2025 г. в I гражданско отделение (с Разпореждане № 9/03.02.2025 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия) четиричленен е I съдебен състав. Със съответните разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия е определен изрично редът за разглеждане на делата на доклад на командированите съдии в четиричленните състави, като делата на доклад на командированите съдии се разглеждат в състав с председателя на състава и следващия най-старши съдия от същия съдебен състав.

През отчетния период са настъпили промени в персоналия състав на колегията и е избран нов председател на отделение. Председателите на отделения в Гражданската колегия на ВКС са, както следва: съдия Дияна Ценева – председател на I гражданско отделение, съдия Снежанка Николова – председател на II гражданско отделение, съдия Мария Иванова – председател на III гражданско отделение, съдия Василка Илиева – председател на IV гражданско отделение до 09.03.2025 г., а от 10.03.2025 г. председател на отделението е съдия Веска Райчева.

Със Заповед № 79/31.01.2025 г. на председателя на ВКС, считано от 03.02.2025 г. до отпадане на необходимостта от командироването, в Гражданската колегия на ВКС за цялостно изпълнение на длъжността „съдия“ във ВКС е командирована съдия Елизабет Петрова-Калпакчиева – съдия в Софийския апелативен съд. Със Заповед № 767/01.09.2025 г. на председателя на ВКС, считано от 15.09.2025 г. до отпадане на необходимостта от командироването, в Гражданската колегия на ВКС за цялостно изпълнение на длъжността „съдия“ във ВКС е командирован съдия Иво Дачев – заместник на административния ръководител и ръководител на гражданско отделение на Апелативен съд – София.

С актове за встъпване в длъжност от 10.07.2025 г. в изпълнение на решения на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по точки 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13 и 5.14 от Протокол № 43/19.11.2024 г. съдиите Милена Даскалова, Николай Иванов, Соня Найденова, Мария Христова, Десислава Попколева, Невин Шекирова, Таня Орешарова-Банкова, Бисера Максимова-Иванова, Борис Димитров Илиев, Яна Вълдобрева, Златина Рубиева, Елизабет Петрова-Калпакчиева и Хрипсима Мъгърдичян на основание чл. 160 и чл. 193, ал. 3 от ЗСВ са повишени в длъжност „съдия“ във Върховния касационен съд – Гражданска колегия, и допуснато предварително изпълнение на основание чл. 60 от АПК съгласно определение от 23.06.2025 г. по адм.д. № 32/2025 г. по описа на Върховния административен съд, както и заявления от посочените съдии на

основание чл. 161, ал. 2 от ЗСВ встъпват в изпълнение на длъжността „съдия“ във Върховния касационен съд – Гражданска колегия.

С актове за встъпване в длъжност от 15.12.2025 г. във връзка с решения на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по Протокол № 36/09.12.2025 г. – точки 24.1, 24.2 и 24.7, съдиите Джулиана Петкова и Иво Дачев на основание чл. 160 и чл. 193, ал. 3 от ЗСВ са повишени в длъжност „съдия“ във Върховния касационен съд – Гражданска колегия, и допуснато предварително изпълнение по чл. 60 от АПК, както и заявления от посочените съдии на основание чл. 161, ал. 2 от ЗСВ встъпват в изпълнение на длъжността „съдия“ във Върховния касационен съд – Гражданска колегия.

От 10.03.2025 г. съдия Василка Илиева е освободена от длъжност поради пенсиониране на основание чл. 165, ал. 1, т. 1 от Закона за съдебната власт.

От 26.11.2025 г. съдия Маргарита Соколова е освободена от длъжност поради пенсиониране на основание чл. 165, ал. 1, т. 1 от Закона за съдебната власт.

Към 31.12.2025 г. съдиите в Гражданската колегия са разпределени по отделения така: в I гражданско отделение – 10 съдии, три състава, от които I състав е четиричленен; във II гражданско отделение – 11 съдии, три състава, от които II и III състави са четиричленни; в III гражданско отделение – 19 съдии, пет състава, от които I, III и IV състави са четиричленни; един съдия е член на КАК; в IV гражданско отделение – 16 съдии, пет състава, от които I състав е четиричленен.

С Разпореждане № 9/03.02.2025 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, считано от 03.02.2025 г., съдия Елизабет Петрова-Калпакчиева е включена в списъците за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав в I гражданско отделение, Първи поток.

С Разпореждане № 91/15.09.2025 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, считано от 15.09.2025 г., съдия Иво Дачев е включен в списъците за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав в III гражданско отделение, Втори поток.

С Разпореждане № 65/10.07.2025 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, считано от 11.07.2025 г., съдия Таня Орешарова е спряна от участие в списъците за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав в програмите за разпределението на постъпващите в Гражданската колегия дела поради избирането ѝ за член на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

С Разпореждане № 138/03.01.2025 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, считано от 09.01.2025 г., съдия Василка Илиева е спряна от участие в списъците за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав в програмите за разпределението на постъпващите в Гражданската колегия дела поради предстоящото ѝ пенсиониране.

С Разпореждане № 90/09.09.2025 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, считано от 25.09.2025 г., съдия

Маргарита Соколова е спряна от участие в списъците за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав в програмите за разпределението на постъпващите в Гражданската колегия дела поради предстоящото ѝ пенсиониране.

Към 31.12.2025 г. съдебните състави в Гражданската колегия са, както следва:

- в I гражданско отделение: I съдебен състав – Дияна Ценева, Теодора Гроздева, Милена Даскалова, Елизабет Петрова; II съдебен състав – Светлана Калинова, Гълъбина Генчева, Наталия Неделчева; III съдебен състав – Бонка Дечева, Ваня Атанасова, Атанас Кеманов;

- във II гражданско отделение: I съдебен състав – Снежанка Николова, Гергана Никова, Соня Найденова; II съдебен състав – Пламен Стоев, Здравка Първанова, Розинела Янчева, Радост Бошнакова; III съдебен състав – Камелия Маринова, Веселка Марева, Емилия Донкова, Диана Коледжикова;

- в III гражданско отделение: I съдебен състав – Мария Иванова, Даниела Стоянова, Бисера Максимова, Иво Дачев; II съдебен състав – Марио Първанов, Маргарита Георгиева, Николай Иванов; III съдебен състав – Емил Томов, Драгомир Драгнев, Геновева Николаева, Невин Шакирова; IV съдебен състав – Жива Декова, Александър Цонев, Филип Владимиров, Дора Михайлова; V съдебен състав – Илияна Папазова, Майя Русева, Джулиана Петкова;

- в IV гражданско отделение: I съдебен състав – Мими Фурнаджиева, Велислав Павков, Десислава Попколева, Борис Димитров Илиев; II съдебен състав – Веска Райчева, Геника Михайлова, Златина Рубиева; III съдебен състав – Албена Бонева, Боян Цонев, Мария Христова; IV съдебен състав – Борис Рачев Илиев, Ерик Василев, Яна Вълдобрева; V съдебен състав – Владимир Йорданов, Димитър Димитров, Хрипсима Мъгърдичян.

Обявеният конкурс за повишаване в длъжност „съдия“ във ВКС – Гражданска колегия, за 13 съдии с решение на Съдийската колегия на ВСС по Протокол № 12/04.04.2023 г. (обн. ДВ, бр. 35/18.04.2023 г.) приключи успешно, с което 13 съдии встъпиха в длъжност от 10.07.2025 г.

С решение по т. 2.2.1 от Протокол № 34/23.11.2023 г. на Пленума на Висшия съдебен съвет са новоразкрити 6 длъжности „съдия“, предназначени за Гражданската колегия на Върховния касационен съд.

С определените за разглеждане на гражданскоправни спорове 58 съдийски длъжности се обезпечава разглеждането на делата в Гражданската колегия в разумен срок.

В съответствие с разпоредбата на чл. 9 от Закона за съдебната власт и по силата на Заповед № 1015/27.05.2008 г. на председателя на Върховния касационен съд образуваните гражданскоправни спорове са разпределени между четирите отделения на Гражданската колегия. Така в Първо и Второ отделение, формиращи Първи поток на Гражданската колегия, се разглеждат вещни спорове и делби и свързани с тях спорове. В Трето и Четвърто отделение, формиращи Втори поток на Гражданската колегия, се разглеждат облигационни, трудови и други спорове – спорове по Семейния кодекс, дисциплинарни производства на професионални организации, обезщетения по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, спорове по

Закона за защита от дискриминацията и други. Допълнително на Втори поток е възложено разглеждане на спорове за гражданска конфискация.

С Разпореждане № 149/23.07.2021 г. на заместника на председателя на Върховния касационен съд и ръководител на Гражданската колегия делата с правно основание на исовете за непозволено увреждане по чл. 45 – чл. 50 от Закона за задълженията и договорите са прехвърлени за разпределяне от Втори поток към Първи поток. Предвид установения дисбаланс в срока за насрочване на делата в процедурата по чл. 288 ГПК между двата потока, с Разпореждане № 130/05.12.2025 г. на заместника на председателя и ръководител на Гражданската колегия, считано от 08.12.2025 г., постъпващите дела с посоченото правно основание на исовете до окончателното разрешаване на въпроса за разпределяне на правната материя между двата потока се разпределят във Втори поток на Гражданската колегия.

И през 2025 г. частните производства и молбите за отмяна са разпределяни съобразно установената от 01.03.2017 г. специализация на отделенията в Гражданската колегия съгласно Разпореждане № 21/28.02.2017 г. на председателя на колегията – постъпващите частни жалби по чл. 274, ал. 2 и ал. 3 от ГПК и молбите за отмяна на влезли в сила решения по чл. 303 и чл. 304 от ГПК се разпределят между съдиите съобразно установената в колегията специализация според вида на делото на основание посочената по-горе заповед на председателя на ВКС и разпорежданията за разглеждане на делата с правно основание на исовете за непозволено увреждане по чл. 45 – чл. 50 от Закона за задълженията и договорите.

2. ПОСТЪПЛЕНИЯ

а) Организация по образуване и насрочване на делата

През 2025 г. дейността на Гражданската колегия на ВКС е организирана с необходимите усилия за изпълнение на водещата правораздавателна функция на съда по граждански дела.

Постъпването на 13 съдии в Гражданската колегия на ВКС в резултат на обявения конкурс за повишаване в длъжност „съдия“ във ВКС на Съдийската колегия на ВСС, както и разкриването на 6 длъжности „съдия“, предназначени за Гражданската колегия на Върховния касационен съд, с решението по т. 2.2.1 от Протокол № 34/23.11.2023 г. на Пленума на Висшия съдебен съвет и постъпването на петима съдии в колегията, включването на посочените съдии в съответните съдебни състави и разпределението на делата, които трябва да разгледат, до голяма степен обезпечи равномерното натоварване на съдиите в Гражданската колегия и разглеждането на делата в разумен срок.

И през 2025 г. във връзка с образуваните производства за спиране на изпълнението на невлезли в сила въззивни решения и производства по спиране на изпълнението на влезли в сила съдебни решения на основание

т. 28 от Правилата за образуване, случайно разпределение и насрочване на делата във ВКС с разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия са определяни дежурни състави за произнасяне по неотложните производства. С разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия са допуснати промени в предварително утвърдените графици – възложено е участие като докладчик и членове на състава от дежурните състави по постъпилите преписки по молби за спиране на изпълнението на невлязло в сила въззивно решение и на влязло в сила съдебно решение, при възникнала необходимост от смяна на докладчика или членове на дежурния състав. Издадени са разпореждания с номера 1, 4, 6, 13, 20, 28, 30, 45, 50, 52, 59, 60, 76, 79, 82, 107, 116 и 131.

За организирането на работата на колегията по движението на делата в Гражданската колегия на Върховния касационен съд са издадени 140 броя разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия.

За равномерното натоварване на съдиите са издадени разпореждания за приоритетно разпределение на делата (разпореждане с номер 47) и разпореждания за разпределение по дежурство (разпореждания с номера 99 и 110).

Във връзка с изпреварващия график на насрочените дела на някои от съдиите в сравнение с графика на насрочените дела на членовете на състава им с разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия е разпоредено спирането от участие в списъците за случайно разпределение за определяне на докладчик и членове на състав по постъпващите в Гражданската колегия касационни граждански производства в сроковете по т. 5 от Правилата за натовареността на съдиите от ВКС. Издадени са разпореждания с номера 16, 43, 44, 57 и 104.

Предвид възникнала необходимост от заместване на докладчик или член на съдебния състав по дела, насрочени в открито съдебно заседание, или по дела, които се разглеждат в закрито съдебно заседание, с разпореждания на председателя на колегията са възложени участия на съдии от колегията за обезпечаване произнасянето по делата. Издадени са разпореждания с номера 139, 2, 7, 8, 12, 37, 39, 40, 51, 74, 77, 80, 81, 93, 96, 102, 118, 119, 121, 122 и 123.

По образувани дела, по които за членове на състава има пречка за участие, предвид участие в предишни производства по делата, за определяне на нов член или членове е разпоредено да се извърши електронно разпределение на принципа на случайния подбор за определяне на друг член или членове на съставите за обезпечаване на пълни състави по делата. Издадени са разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, които са приложени към делата.

По постъпили писма на заместник-председателя на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на ВСС с атестационни преписки на съдии от Софийския апелативен съд са постановени разпореждания с номера от 1 до 5 на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия за определяне чрез предоставения

софтуер на принципа на случайния подбор на докладчик и членове на помощни атестационни комисии.

Във връзка с разпределените дела на съдия Василка Илиева и на съдия Маргарита Соколова, насрочени за разглеждане за период след тяхното пенсиониране, са издадени разпореждания за преразпределение на делата с номер 5, 32, 35, 53 и 94.

С Разпореждане № 91, предвид избирането на съдия Таня Орешарова за член на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на ВСС, делата, разпределени на съдия Орешарова за период след напускането ѝ, са разпределени на доклад на съдия Иво Дачев.

С Разпореждане № 10 е разпределено насрочени дела за открито съдебно заседание на доклад на съдия Веселка Марева да се възложат като докладчик на съдия Елизабет Петрова, предвид заболяването на съдия Марева и дългосрочното ѝ отсъствие.

С разпореждания на председателя на колегията, при отсъствие на председателя на колегията или на председателите на отделения поради ползване на платен годишен отпуск или служебни ангажименти, са определени съдии за заместването им с оглед администрирането на дейността на Гражданската колегия и образуването на делата в съответното отделение. Издадени са разпореждания с номера 11, 14, 17, 29, 31, 36, 41, 46, 48, 54, 56, 62, 63, 68, 71, 72, 75, 83, 85, 89, 97, 117, 129, 134 и 135.

Постъпилите в Гражданската колегия на ВКС молби за връщане на погрешно постъпили суми за държавни такси по сметката на съда или за прехвърляне на погрешно преведени суми за обезпечения в сметката за държавни такси на ВКС са докладвани своевременно на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия за разпореждане, като са издадени 4 бр. разпореждания от ръководителя на колегията – разпореждания с номера 78, 124, 125 и 126.

По протокол от 02.12.2025 г. на комисията за непотърсени в законоустановения срок суми по набирателната сметка на ВКС, назначена със заповед на председателя на съда, е издадено Разпореждане № 132/17.12.2025 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия и на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Търговската колегия, с което е разпоредено да се преведат от набирателната сметка на ВКС в транзитната сметка на съда за трансфер към ВСС сумите, внесени в набирателната сметка на ВКС по граждански и търговски дела.

С Разпореждане № 136/19.10.2023 г. в Гражданската колегия на ВКС са въведени коефициенти за фактическа и правна сложност при образуването на делата в Първи и Втори поток на Гражданската колегия във връзка с Решение № 6 по протокол от 04.10.2023 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданската колегия.

В Първи поток коефициентите за фактическа и правна сложност при образуването на делата са, както следва: коефициент 1 за образуване на дела се поставя при постъпване на една касационна жалба; коефициент 2 – при образуване на дела с приложения, при постъпване на две касационни жалби, при образуване на дела по искове по чл. 108 от Закона за собствеността със

съединени с други искове, при постъпване на дела по искове по чл. 440 от ГПК, при постъпване на дела по искове по чл. 54, ал. 2 от ЗКИР; коефициент 3 се поставя при образуване на дела с три и повече касационни жалби, при образуване на дела по искове за делба, съединени с искове по чл. 30 от Закона за наследството, при образуване на дела по искове за делба, втора фаза, с искове по сметки, подлежащи на касационно обжалване.

Във Втори поток коефициентите за фактическа и правна сложност при образуването на делата са, както следва: коефициент 1 – за образуване на дела при постъпване на една касационна жалба; коефициент 2 – за образуване на дела при постъпване на дела с приложения, при постъпване на две касационни жалби, при постъпване на дела с повече от два съединени искове, при постъпване на дела по искове по чл. 344, ал. 1 от КТ, при постъпване на дела за родителски права и съединени с тях искове; коефициент 3 – за образуване на дела при постъпване на дела с три или повече касационни жалби, при постъпване на дела по ЗОПДИППД (отм.), ЗОПДНПИ (отм.), ЗПКОНПИ, при постъпване на дела по чл. 4, § 3 от ДЕС, при постъпване на дела по ЗННД, ЗА, ЗЧСИ.

Със същото разпореждане се приема за изпълнение предписание за насрочване на делата за закрито и открито съдебно заседание за Гражданската колегия, прието на Общо събрание на съдиите в Гражданската колегия на 04.10.2023 г. – Решение № 7, с което е регламентирано, че при насрочване на делата за закрито заседание, спазвайки правилото на Заповед № 839/18.05.2016 г. на председателя на ВКС за насрочване на три дела за едно заседание и при съобразяване в насрочването на делата на съдиите с намалено постъпление според Правилата за натовареността на съдиите във ВКС, делата се насрочват така: не повече от едно дело с коефициент 3, при което останалите две дела следва да са с коефициент 1; не повече от две дела с коефициент 2, при което третото дело следва да е с коефициент 1. При насрочване на делата за открито заседание, спазвайки чл. 2 от Правилата за насрочване на делата в Гражданска и Търговска колегия на ВКС, утвърдени със Заповед № 974/24.06.2015 г. на председателя на ВКС, за три дела за едно заседание и при съобразяване в насрочването на делата на съдиите с намалено постъпление според Правилата за натовареността на съдиите във ВКС, делата се насрочват така: не повече от едно дело по ЗННД, ЗА, ЗЧСИ или с коефициент 3 за едно открито съдебно заседание, при което останалите две дела следва да са с коефициент 1; не повече от две дела с коефициент 2, при което третото дело следва да е с коефициент 1.

През 2025 г. постъпилите дела с коефициент 1 са 1770 броя, през 2024 г. са почти същия брой – 1768 броя, а през 2023 г. са 794 дела. С коефициент 2 са 1069 броя, докато през 2024 г. са 1072 броя, а през 2023 г. са 359 броя дела. С коефициент 3 са 246 броя, докато през 2024 г. са 188 броя, а през 2023 г. са 65 броя. Видна е тенденция за увеличаване на броя на делата с коефициент 1 – в сравнение с 2023 г. увеличението е повече от два пъти, с коефициент 2 също има тенденция за увеличаване на броя на делата, като само през 2025 г. има малък брой намаление, докато в сравнение с 2023 г. увеличението през 2025 г. е повече от три пъти. Делата с коефициент 3 също видимо са се увеличили, като в сравнение с 2023 г. увеличението е близо

четири пъти по-сложни дела.

Други разпореждания, свързани с възникнали специфични дейности, са издадени: за обособените в колегията четиричленни състави – Разпореждане № 9/03.02.2025 г.; за пренасочване на дела за закрито съдебно заседание – разпореждания с номера 10/04.02.2025 г. и 22/06.03.2025 г.; за възлагане за разглеждане на текущ доклад поради пенсиониране на съдии или избирането за член на КАК – разпореждания с номера 22/06.03.2025 г., 24/06.03.2025 г. и 92/23.09.2025 г.; за допълване обособените групи граждански дела с отделна група дела „Граждански дела – чл. 116 ЗАдв.“, в която са включени всички съдии от Гражданската колегия – Разпореждане № 34/02.04.2025 г.; за включване на новопостъпилите съдии след проведен конкурс в съдебни състави до свикване на Пленум на ВКС – разпореждания с номера 66/14.07.2025 г. и 91/15.09.2025 г.; за реда за образуване на делата през съдебната ваканция – Разпореждане № 67/14.07.2025 г.; за насрочване на тълкувателни дела; за образуване на тълкувателни дела, както и 45 броя разпореждания за образуване на производство пред петчленен смесен състав на съдии от ВКС и ВАС по спор за подсъдност между административните и общите съдилища и други.

В изпълнение на Заповед № 143/02.02.2017 г. на председателя на ВКС за регламентиране на отговорностите по администриране на вътрешните актове на съда е разпоредено да се поддържат и съхраняват хронологично подредени регистри, отделно за всяка от трите колегии на ВКС, на всички писмени разпореждания на председателите на колегии, свързани с организацията на работа, като в Гражданската колегия през 2025 г. са постановени 140 разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия.

И през 2025 г. продължава да се спазва Заповед № 29/11.01.2022 г. на председателя на ВКС за утвърдени образци на формуляр за определяне и поставяне на индекси по граждански и търговски дела във връзка с Правилата за определяне и поставяне на индекси на съдебните актове за резултатите от инстанционната проверка и от производствата за възобновяване по наказателни дела, приети с решение по Протокол № 45/14.12.2021 г. на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, които се прилагат по приключилите производства в Гражданската колегия.

И през 2025 г. продължава да се изпълнява Заповед № 2631/23.12.2016 г. на председателя на ВКС, с която заместниците на председателя и ръководители на колегии са задължени да водят регистър на отводите. От 2023 г. на секретаря на колегията е възложено да актуализира в електронен формат отводите по чл. 22, ал. 1, т. 1 – 6 и ал. 2 от ГПК, както и да поддържа и съхранява класьор с копия от определенията (разпорежданията) по чл. 22, ал. 1, т. 1 – 6 и ал. 2 от ГПК, което е извършвано и през цялата 2025 г.

Със Заповед № 974/24.06.2015 г. на председателя на ВКС са утвърдени Правила за насрочване на делата в Гражданска колегия и Търговска колегия на ВКС, насочени към осигуряване на еднаква месечна натовареност на съдиите от Гражданската и Търговската колегии на ВКС. И през 2025 г. съгласно правилата месечно на всеки съдия са насрочвани по три закрити

заседания и не по-малко от едно открито заседание, като в едно закрито заседание се насрочват по три дела, а в открито заседание – по три дела на съдия, за да се осигури приложението на Заповед № 839/18.05.2016 г. на председателя на ВКС, която действа и през отчетния период.

В Гражданската колегия на ВКС от 10.07.2025 г. в изпълнение на решение на Съдийската колегия на ВСС встъпиха в длъжност 13 съдии: Милена Даскалова, Николай Иванов, Соня Найденова, Мария Христова, Десислава Попколева, Невин Шекирова, Таня Орешарова-Банкова, Бисера Максимова-Иванова, Борис Димитров Илиев, Яна Вълдобрева, Златина Рубиева, Елизабет Петрова-Калпакчиева и Хрипсима Мъгърдичян на основание чл. 160 и чл. 193, ал. 3 от ЗСВ – повишени в длъжност „съдия“ във Върховния касационен съд – Гражданска колегия, и допуснато предварително изпълнение на основание чл. 60 от АПК съгласно определение от 23.06.2025 г. по адм.д. № 32/2025 г. на ВАС, както и встъпиха в длъжност от 15.12.2025 г. съдиите Джулиана Петкова и Иво Дачев във връзка с решения на Съдийската колегия на ВСС по Протокол № 36/09.12.2025 г. – точки 24.1, 24.2 и 24.7, съдия Петкова и съдия Дачев на основание чл. 160 и чл. 193, ал. 3 от ЗСВ са повишени в длъжност „съдия“ във Върховния касационен съд – Гражданска колегия, и допуснато предварително изпълнение по чл. 60 от АПК.

Постъпването на съдиите в колегията значително успокои атмосферата и създаването се напрежение относно попълването на състава ѝ сред съдиите в нея, предвид дългата процедура, свързана с обжалването на решението на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет. Намаленият състав от съдии титуляри в колегията, до постъпването на новоизбраните съдии поради обжалваната конкурсна процедура, се отрази неблагоприятно върху участието на Гражданската колегия в провежданите пленуми на Върховния касационен съд, както и в провежданите през годината общи събрания на съда и в общото събрание на съдиите от ВКС и ВАС, което намали възможността да се реализират направените предложения от страна на съдиите в Гражданската колегия на Върховния касационен съд. Процедурата по обжалването на решението на Съдийската колегия на ВСС за повишаване в длъжност „съдия“ в Гражданската колегия на ВКС и намаленият брой титуляри съдии в колегията, 15 съдии по-малко, се отрази неблагоприятно и върху възможността да се определят съдии докладчици и членове на комисиите по тълкувателните дела, което наложи едни и същи съдии да се определят като докладчици и членове на комисии, което допълнително натовари работата на съдиите в колегията.

През 2025 г. продължава създадената организация на работа на съдебните помощници, които подпомагат съдиите от Гражданската колегия в правораздавателната им дейност, изразяваща се в проверка на редовността на постъпващите книжа, както и с персонално подпомагане на съдиите от колегията чрез изготвяне на проекти за съдебни актове, проучване на правната доктрина и съдебната практика и изпълнение на други задачи във връзка с разглежданите дела, възложени от съдиите, на които са определени да помагат. Към 31.12.2025 г. в Гражданската колегия работят 21 съдебни помощници. Действа разпореждане на заместник-председателя на ВКС и

ръководител на Гражданската колегия относно разпределението на съдебните помощници към председателите на отделения за разглеждане на постъпващите преписки за проверка на редовност и допустимост на жалбите и молбите, както и разпределението на съдебните помощници към съдиите, които да подпомагат.

Изложените данни несъмнено сочат, че съществуващият проблем в Гражданската колегия на Върховния касационен съд – кадровата обезпеченост, се разрешава положително през 2025 г., с което се подобрява работата на колегията и се гарантира справедливо и навременно правосъдие, предвид заетите щатни длъжности на съдии в края на отчетния период и своевременното командироване на съдии от други инстанции съгласно необходимостта за заемане на освободените длъжности. Участието на командированите съдии в постановени съдебни актове, предмет на касационен контрол, налага в случай на участие на командирования съдия в производството пред предходна инстанция определяне на нов докладчик или членове на съответния съдебен състав, осъществяващ касационния контрол. В края на отчетния период в пет от съставите на Гражданската колегия участва командирован съдия. Всички съдии титуляри се стремят да подпомагат командированите съдии с оглед адаптацията им към специфичните за ВКС процедури и за да се създаде възможност за правилен и плавен преход от вида и начина на работа във въззивна инстанция към касационната инстанция.

Разпределянето на съдиите в двата потока е неравномерно, но отговарящо на броя на делата по съответните видове, разглеждани от двата потока. Отделенията във Втори поток са с 18 съдии в III гражданско отделение и 16 съдии в IV гражданско отделение, докато отделенията в Първи поток са с 10 съдии в I гражданско отделение и 11 съдии във II гражданско отделение. Един съдия е избран за член на Комисията по атестиране и конкурси към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет. Председателите на III гражданско отделение и I гражданско отделение, освен значително по-големия обем работа, която следва да извършват при обработването на постъпващите преписки и дела, заседават и в четиричленни съдебни състави.

Работата на съдебните помощници при разглеждането на постъпващите преписки и дела в подкрепа на работата на председателите на отделения и през 2025 г. е високоефективна.

б) Брой на образованите дела и средна натовареност на съдиите от Гражданската колегия

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Отдел "ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, КОМУНИКАЦИЯ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА"
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА 2025 г. СПРАВКА 6.2
Индивидуални параметри за магистратите - постъпления и натоварване

ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ НА ВКС ИНДИВИДУАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА МАГИСТРАТИТЕ - ПОСТЪПЛЕНИЯ И НАТОВАРВАНЕ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА 2025 г. СПРАВКА 6.2

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда.

№р.	Магистрат	Разпределени дела общо - като докладчик (6.4 + 6.5)							Брой месеци с получено разпределение	Средномесечна натовареност (брой дела)	
		Разпределени касационни дела	Разпределени частни провайдера	Разпределени дела св. сложност 1	Разпределени дела св. сложност 2	Разпределени дела св. сложност 3	Разпределени дела св. сложност 4	Разпределени дела св. сложност 5			
		6.4	6.5	6.6.1	6.6.2	6.6.3	6.6.4	6.6.5	6.6	6.28	6.29
1	Мими Фурнаджиева	29	1	13	10	4			30	12	2,5
2	Василка Илиева									0	0
3	Снежанка Николова	55	2	38	12	2			57	12	4,8
4	Мария Иванова	40	2	20	12	5			42	11	3,8
5	Дияна Ценева	53	1	36	12	1			54	12	4,5
6	Веска Райчева	32	5	14	14	3			37	11	3,4
7	Пламен Стоев	71	34	52	13	1			105	12	8,8
8	Светлана Калинова	38	19	27	8	1			57	12	4,8
9	Гълъбина Генчева	72	32	55	12	2			104	12	8,7
10	Марио Първанов	59	37	20	28	7			96	12	8
11	Емил Томов	63	32	26	27	6			95	12	7,9
12	Албена Бонева	60	34	15	34	6			94	12	7,9
13	Бонка Дечева	72	34	53	13	2			106	12	8,9
14	Жива Декова	61	35	30	20	6			96	12	8
15	Камелия Маринова	74	35	52	14	2			109	12	9,1
16	Здравка Първанова	68	31	48	14	1			99	12	8,3
17	Теодора Гроздева	72	35	51	15	2			107	12	8,9
18	Илияна Папазова	61	35	21	30	5			96	12	8
19	Велислав Павков	52	33	19	25	5			85	12	7,1
20	Веселка Марева	70	31	50	13	2			101	12	8,4
21	Борис Илиев	45	33	14	22	5			78	12	6,5
22	Боян Цонев	55	33	23	23	4			88	12	7,4
23	Маргарита Георгиева	52	32	19	25	5			84	12	7
24	Драгомир Драгнев	59	33	26	24	5			92	12	7,7
25	Владимир Йорданов	59	34	23	25	6			93	12	7,8
26	Геника Михайлова	54	34	19	22	9			88	12	7,4
27	Димитър Димитров	54	35	23	21	6			89	12	7,4
28	Даниела Стоянова	47	34	17	21	5			81	12	6,8
29	Гергана Никова	72	35	55	11	2			107	12	8,9
30	Майя Русева	61	31	29	20	7			92	12	7,7
31	Ерик Василев	58	32	17	30	7			90	12	7,5
32	Геновева Димитрова	56	34	21	25	6			90	12	7,5
33	Ваня Атанасова	69	34	52	12	1			103	12	8,6
34	Александър Цонев	52	33	20	21	6			85	12	7,1
35	Розинела Янчева	72	35	51	14	3			107	12	8,9
36	Емилия Донкова	71	34	48	17	2			105	12	8,8
37	Филип Владимиров	64	35	22	27	9			99	12	8,3

38	Десислава Попколева	53	34	19	22	7			87	12	7,3
39	Милена Даскалова	74	33	52	15	2			107	12	8,9
40	Таня Орешарова	11	18	4	4	1			29	7	4,1
41	Мария Христова	51	33	20	19	8			84	12	7
42	Соня Найденова	72	5	51	15	1			77	12	6,4
43	Николай Иванов	52	31	17	25	6			83	12	6,9
44	Джулиана Петкова	57	35	21	23	7			92	12	7,7
45	Яна Вълдобрева	54	34	18	26	6			88	12	7,4
46	Атанас Кеманов	72	34	53	14	1			106	12	8,9
47	Наталия Неделчева	75	36	52	16	2			111	12	9,3
48	Диана Коледжикова	69	33	50	15				102	12	8,5
49	Борис Д. Илиев	52	33	24	18	6			85	12	7,1
50	Невин Шакирова	62	35	20	28	9			97	12	8,1
51	Радост Бошнакова	76	35	56	13	2			111	12	9,3
52	Дора Михайлова	59	33	26	21	8			92	12	7,7
53	Хрипсима Мъгърдичян	60	33	29	21	7			93	12	7,8
54	Златина Рубиева	60	40	24	25	7			100	12	8,4
55	Бисера Максимова	66	33	23	32	7			99	12	8,3
56	Елизабет Петрова	87	38	70	12	2			125	12	10,4
57	Иво Дачев	49	16	21	19	6			65	11	5,9
58	Анелия Цанова									0	0
59	Любка Андонова									0	0
60	Зоя Атанасова									0	0
61	Светла Бояджиева									0	0
62	Мargarита Соколова	3	22	1					25	9	2,8
63	Бранислава Павлова									0	0

ОБЩО ЗА КОЛЕГИЯТА	3316	1683	1770	1069	246			4999
-------------------	------	------	------	------	-----	--	--	------

**Статистически данни за Гражданската колегия
за периода 2023 – 2025 г.**

	2025 г.	2024 г.	2023 г.
Несвършени дела към 1 януари,	2943	3254	2685
от тях:			
- касационни дела	2619	2924	2435
- частни производства	324	330	250
Постъпили преписки	5735	5844	6280
Прекратени преписки	736	860	820
Постъпили дела,	4999	4984	5460
от тях:			
- касационни дела	3316	3296	3825
- частни производства	1683	1688	1635
Общ брой на делата за разглеждане:	7942	8238	8145
- касационни производства	5935	6220	6260
- частни производства	2007	2018	1885
Свършени дела,	5188	5295	4865
от тях:			
- свършени касационни дела	3582	3610	3323
- свършени частни производства	1606	1685	1542
Несвършени дела към 31 декември:	2738	2943	3254
- касационни дела	2341	2619	2924
- частни производства	397	324	330
Брой съдии към 31 декември	55	56	51

Постъпилите през 2025 г. дела не се разпределят равномерно между съдиите, за 2024 г. констатацията беше същата. Разпределените през 2025 г. дела на съдиите със 100% натовареност за I гражданско отделение са с разлика от 23 броя дела – съдия с максимален брой разпределени дела от 125 броя и съдия с минимален брой разпределени дела от 102 броя, или разлика от 23 броя, в сравнение с 2024 г. тази разлика е била от 50 броя дела и е намалена; за II гражданско отделение съотношението е 110 към 98 броя разпределени дела – 12 броя дела, за 2024 г. разликата е била 9 броя в разпределените дела; за III гражданско отделение съотношението е 98 към 79 броя разпределени дела или 19 броя дела разлика в разпределението, за 2024 г. тази разлика е била 7 броя дела; за IV гражданско отделение съотношението е 99 към 77 броя дела – разлика от 22 броя дела за разпределение, в сравнение с 2024 г. разликата е била от 17 броя дела. Разликата от 23 броя дела в I гражданско отделение е за командирован съдия. Тя се дължи на изпреварващо разпределение на делата на командирован съдия, в случай че командироването е извършено на свободна щатна длъжност, поради невъзможността в системата за случайно разпределение на делата да се вложи изравнителна бройка дела в съответствие с получените от останалите съдии дела към момента на командироването, както и на допълнително прехвърлени дела поради заболяване на съдия в колегията. За да се изравнят относително датите на насрочване на закритите съдебни заседания по чл. 288 ГПК, се наложи съдиите с изоставачи разпределени брой дела да бъдат включени в приоритетно разпределение на делата и в разпределение по дежурство (Разпореждане № 47/30.04.2025 г., Разпореждане № 99/09.10.2025 г., с удължено действие с Разпореждане № 110/31.10.2025 г. на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия), за да се осигури попълване на графика на съдебните заседания. Извън посочения случай, извод за причините за съществуващите разлики при разпределянето на делата не може да се направи за колегията като цяло. Не се намира логично обяснение например за разликата, констатирана в III г. о. от 19 броя дела, които съставляват повече от 6 заседания, или се създава предпоставка за насрочването на делата на съответния съдия два месеца изпреварващо графика на останалите съдии в отделението средно. При това положение като цяло се създава неравномерност в насрочванията на делата съобразно номерацията им, съответно се наблюдава разлика в периода от образуването на делото до насрочването му в закрито съдебно заседание в сравнение с останалите дела, образувани на същата дата. По тази причина с посочените разпореждания на заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия се определи и приоритетно разпределение на дела и разпределение по дежурство между съдии както в Първи, така и във Втори поток, при което до края на отчетния период бе постигнато относително изравняване в датите на насрочване на закритите заседания.

През 2025 г. в Гражданската колегия на ВКС са образувани 4999 нови дела, като през 2024 г. новите дела са 4984, а през 2023 г. новите дела са 5460. В сравнение с 2024 г. увеличението е с 15 броя дела, а в сравнение с 2023 г. образуваните дела са намалели с 461 броя. За тригодишния период се

наблюдава намаление на броя на образуваните дела, както и незначително увеличение в сравнение с 2024 г.

През 2025 г. постъпилите в Гражданската колегия преписки са 5735 броя, през 2024 г. са 5844 броя, а през 2023 г. са 6280 броя – намалението е със 109 броя, а в сравнение с 2023 г. намалението е с 545 броя. Наблюдава се намаляване на броя на преписките. Очертано е намаление на броя на върнатите преписки, което сочи подобрена работа на администриращите съдилища и органи вследствие на подробните указания на председателите на отделения. От съдебните помощници са изготвени 5661 броя разпореждания за образуване на дела и връщане на преписки.

Новопостъпилите касационни граждански дела през 2025 г. са 3316 броя, през 2024 г. са 3296 броя, а през 2023 г. са 3835 броя. Очертава се леко увеличение на броя на касационните граждански дела в сравнение с 2024 г. (20 броя) и намаление на броя на образуваните касационни дела в колегията в сравнение с 2023 г. с 519 броя, като през тригодишния период през 2023 г. има най-голям брой образувани касационни дела.

Частните производства, постъпили през периода, са 1683 броя, през 2024 г. са 1688 броя, а през 2023 г. са 1635 броя, като намалението е незначително с 5 броя частни дела в сравнение с 2024 г. В сравнение с 2023 г. е налице увеличение с 48 броя частни дела. Трайна тенденция за увеличение при образуваните частни производства в Гражданската колегия на ВКС не може да се установи.

Средната натовареност на съдиите в Гражданската колегия на ВКС през 2025 г., предвид свършените дела (5188 бр.) е 94 броя, приблизително толкова са и през 2024 г. – 95 броя, колкото и през 2023 г. Численият състав на колегията се променя през цялата година: м. януари 2025 г. – 56 съдии; от началото на м. февруари 2025 г. след командироването на съдия Елизабет Петрова колегията се е състояла от 57 съдии; от 09.03.2025 г. от длъжност е освободена поради пенсиониране съдия Василка Илиева и съставът е 56 съдии; от 11.07.2025 г. съдия Таня Орешарова е избрана за член на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет и така броят на съдиите е 55; на 11.07.2025 г. встъпват в длъжност 13 съдии на щатна длъжност „съдия“ в Гражданската колегия на ВКС, в колегията са 55 съдии, от които 49 титуляри и 6 командировани; от 15.09.2025 г. е командирован в Гражданската колегия на ВКС съдия Иво Дачев и съдиите в колегията са 56, а от 26.11.2025 г. е освободена от длъжност съдия Маргарита Соколова поради пенсиониране и съдиите в колегията са 55. На 15.12.2025 г. встъпиха в длъжност „съдия“ в Гражданската колегия на ВКС двама съдии от командированите в колегията, броят на съдиите е 56, от които 5 командировани и един съдия, член на КАК към Съдийската колегия на ВСС.

През отчетния период всеки съдия от Гражданската колегия участва в разглеждането средно на 282 дела, а е докладчик средно на 94 свършени дела. На съдия от колегията през отчетния период в тричленен състав е възложено да докладва средно по 91 новообразувани през годината дела, за сравнение през 2024 г. делата са 88 броя. Заварени от предходната година са 2943 броя дела или на съдия от Гражданската колегия през 2025 г. са

разпределени средно 145 броя дела, през 2024 г. са 147 броя дела, през 2023 г. са 160 броя дела за разглеждане в тричленен състав. През 2025 г. свършените дела средно на съдия са 94 броя, през 2024 г. са 95 броя, колкото и през 2023 г. – 95 броя дела, като тенденцията е за устойчивост в броя на свършените дела на съдия в колегията през тригодишния период 2023 г. – 2025 г. В смесен петчленен състав на ВКС и ВАС по описа на ВКС са свършени 43 броя дела, а като член на смесен петчленен съдебен състав съдиите от Гражданската колегия участват средно с по 1 дело на съдия, общо тези дела са 45 броя, образувани през 2025 г. Във Върховния административен съд са образувани 50 броя дела на смесен петчленен състав на ВКС и ВАС, по които са били членове на смесения петчленен състав съдии от Върховния касационен съд.

Към 01.01.2025 г. общият брой на несвършените от предходен период дела е 2943, т. е. несвършените към 01.01.2025 г. дела са 59% спрямо новообразуваните през 2025 г., през 2024 г. са приблизително 65%, през 2023 г. са 52%, като тенденцията е за намаляване на процента на несвършените дела спрямо новообразуваните дела в колегията. Общият брой на делата за разглеждане в Гражданската колегия за периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. е 7942 броя, а през 2024 г. е 8238 броя, през 2023 г. тези дела са 8145 броя. Очертава се тенденция към увеличаване на общия брой на разглежданите дела, като само през 2025 г. има леко намаляване на броя им.

Като цяло се наблюдава леко намаление на броя на разпределените дела всичко за разглеждане през отчетния период в сравнение с предишните години, като през 2024 г. имаме увеличение на делата в сравнение с 2023 г. Натовареността на съдиите се следи стриктно съобразно съответните правила. Натовареността на съдиите в Гражданската колегия е висока, като следва да се отчетат характерът и особеностите на касационното производство и значителното повишаване на правната сложност на споровете по делата, достигащи до касационен контрол.

в) Видове образувани дела

През 2025 г. в Гражданската колегия на ВКС са образувани 4999 броя дела (през 2024 г. са 4984 броя, през 2023 г. са 5460 броя), от които 45 броя са образувани пред смесен петчленен състав на ВКС и ВАС. Образуваните през 2025 г. граждански дела (по касационни жалби и молби за отмяна) са 3316 броя, през 2024 г. са 3296 броя, през 2023 г. са 3835 броя. Образуваните през 2025 г. частни производства са 1683 броя, през 2024 г. са 1688 броя, през 2023 г. са 1635 броя. Посочените данни сочат леко увеличение на броя на касационните дела и незначително намаление на броя на частните производства в сравнение с 2024 г. и като цяло има ритмичност в постъпленията на делата. По-големият брой образувани дела през 2023 г. е в резултат на прехвърлените дела от Търговската колегия.

В I г. о. на Гражданската колегия през 2025 г. са образувани 997 броя дела, през 2024 г. са 970 броя дела, през 2023 г. са образувани 1018 дела, като има леко увеличение на броя им през 2025 г. в сравнение с 2024 г. Във II г. о. през 2025 г. са образувани 1071 броя дела, през 2024 г. са образувани 1011

броя дела, през 2023 г. – 980 дела, което сочи леко увеличение на броя на образуванията през 2025 г. дела в сравнение с 2024 г. (съдиите във II г. о. на ВКС са с един повече). В III г. о. през 2025 г. са образувани 1592 дела, през 2024 г. са образувани 1543 броя дела, през 2023 г. са образувани 1740 дела, като има увеличение на броя на делата в сравнение с 2024 г. В IV г. о. през 2025 г. са образувани 1294 броя дела, през 2024 г. са образувани 1419 дела, през 2023 г. са образувани 1691 броя дела. Намалението е свързано с намаления брой съдии в отделението.

г) Разпределени дела по текст на образуване

И през 2025 г. постъпилите дела в Гражданската колегия на ВКС са разпределяни съобразно действащата в колегията специализация на двата потока, установена с оглед вида и характера на делото. С Разпореждане № 130/05.12.2025 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия делата с правно основание на исковете за непозволено увреждане по чл. 45 – 50 от ЗЗД, считано от 08.12.2025 г., се образуват и разпределят от Първи поток във Втори поток на Гражданската колегия на Върховния касационен съд.

Увеличение в постъплението има по следните видове дела: установителен иск по чл. 124, ал. 1 от ГПК, делба по чл. 34 от ЗС, ревандикационен иск – чл. 108 от ЗС, изкупуване на част от съсобствен имот – чл. 33, ал. 2 от ЗС, частна жалба – чл. 274, ал. 2 от ГПК, определяне на друг равен по степен съд, поради отвод – чл. 23 от ГПК, спиране на изпълнението на въззивно решение – чл. 282 от ГПК, иск за обявяване на предварителен договор за окончателен – чл. 19, ал. 3 от ЗЗД, нищожност – чл. 26 от ЗЗД, непозволено увреждане – чл. 45 от ЗЗД, обективна отговорност за деликт при или по повод извършване на работа – чл. 49 от ЗЗД, иск за изпълнение или обезщетение (неизпълнение) – чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, иск за признаване уволнението за незаконно – чл. 344, ал. 1 от КТ, иск за обезщетение за трудова злополука и професионална болест – чл. 200 от КТ, родителски права след развода – чл. 59 от СК, иск за определяне мерки за лични отношения между баба, дядо и внуци – чл. 128, ал. 1 от СК, иск за съществуване на вземането – чл. 422 от ГПК, иск за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност – чл. 74 от ЗОПДНПИ, иск за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество – чл. 153 от ЗОНПИ, иск за отговорност за вреди, причинени от администрацията – чл. 1 от ЗОДОВ, иск за отговорност за вреди, причинени от правозащитните органи – чл. 2 от ЗОДОВ, иск за вреди по чл. 1, ал. 1 и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и ВАС – чл. 2в, ал. 1, т. 1 от ЗОДОВ, и други.

Намаление е налице по отношение на следните видове дела: негаторен иск по чл. 109 от ЗС, иск за непълноти и грешки в кадастралната карта и кадастралните регистри, свързани със спор за материално право – чл. 53, ал. 2 от ЗКИР, възстановяване на запазена част – чл. 30 от ЗН, нищожност на завещателно разпореждане – чл. 42 от ЗН, частни касационни жалби по чл. 274, ал. 3 от ГПК, искове на и срещу потребители – чл. 113 от ГПК, отмяна

на влязло в сила решение – чл. 303 от ГПК, неоснователно обогатяване – чл. 55 от ЗЗД, възстановяване на запазена част – чл. 30 от ЗН, частна жалба – чл. 274, ал. 2 от ГПК, нищожност и недопустимост на съдебно решение – чл. 270 от ГПК, договор за заем – чл. 240 от ЗЗД, отмяна на дарението – чл. 227 от ЗЗД, иск за обезщетение на неползващия собственик – чл. 31, ал. 2 от ЗС, иск за заплащане на трудово възнаграждение – чл. 128 от КТ, преобразуване на лично имущество – чл. 23 от СК, спор относно родителски права – чл. 127 от СК, иск за определяне местожiveенето на децата – чл. 127, ал. 2 от СК, иск за защита правото на трето лице, засегнато от изпълнение – чл. 440 от ГПК, отговорност на съдебния изпълнител за вреди – чл. 441 от ГПК, иск за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество – чл. 153 от ЗПКОНПИ, обжалване на решение на дисциплинарната комисия на КЧСИ – чл. 73 от ЗЧСИ, иск за установяване на дискриминация – чл. 71 от ЗЗДискр., иск за вреди, причинени в резултат на нарушаване на правото за разглеждане и решаване на делото в разумен срок – чл. 2б от ЗОДОВ, иск за поставяне на лице под пълно или ограничено запрещение – чл. 5 от ЗЛС, иск за допълнително възнаграждение на държавните служители от МВР – чл. 179 от ЗМВР, и други.

През 2025 г. в Гражданската колегия най-много производства са образувани по частните жалби по чл. 274, ал. 2 от ГПК – 790 броя, и частните касационни жалби по чл. 274, ал. 3 от ГПК – 717 броя. Следват производствата по установителен иск по чл. 124, ал. 1 от ГПК – 394 броя, по иск за признаване уволнението за незаконно – чл. 344, ал. 1 от КТ – 257 броя, по ревандикационен иск – чл. 108 от ЗС, по иск за причинени вреди от правозащитните органи – чл. 2 от ЗОДОВ – 253 броя, по делба – чл. 34 от ЗС – 209 броя, по обективна отговорност за деликт при или по повод извършване на работа – чл. 49 от ЗЗД – 205 броя, по отмяна на влязло в сила решение – чл. 303 от ГПК – 203 броя, и други. Най-съществени увеличения има по производствата по частни жалби – чл. 274, ал. 2 от ГПК, по иск за отговорност за вреди, причинени от правозащитните органи – чл. 2 от ЗОДОВ, по производствата за гражданската конфискация, по ревандикационен иск и други.

Съществени намаление има по производствата по частни касационни жалби по чл. 274, ал. 3 от ГПК, по негативен иск по чл. 109 от ЗС, по отмяна на влязло в сила решение – чл. 303 от ГПК, по иск за установяване на дискриминация по чл. 71 от ЗЗДискр., по договор за заем – чл. 240 от ЗЗД, и други.

**Среден брой дела, разпределени на съдия
от Гражданската колегия, за 2023 г., 2024 г. и 2025 г.**

	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Първо гражданско отделение			
Касационни пр. (общо)	703	691	687
Частни пр. (общо)	315	279	310
Ср. бр. кас. дела	70,3	69,1	68,7
Ср. бр. ч. пр.	35	31	34,4

Второ гражданско отделение			
Касационни пр. (общо)	714	702	770
Частни пр. (общо)	266	309	301
Ср. бр. кас. дела	79	63,8	77
Ср. бр. ч. пр.	34,12	30,9	30,1
Първи поток			
Ср. бр. кас. дела	74,6	66,3	69,4
Ср. бр. ч. пр.	34,1	31	32,2
Трето гражданско отделение			
Касационни пр. (общо)	1227	996	1032
Частни пр. (общо)	513	547	560
Ср. бр. кас. дела	76,7	55,3	57,3
Ср. бр. ч. пр.	34,2	32,2	33
Четвърто гражданско отделение			
Касационни пр. (общо)	1181	907	827
Частни пр. (общо)	510	512	467
Ср. бр. кас. дела	73,8	53,3	51,7
Ср. бр. ч. пр.	36,4	34,1	33,4
Втори поток			
Ср. бр. кас. дела	75,3	54,4	54,7
Ср. бр. ч. пр.	35,3	33,1	32,1
Гражданска колегия на ВКС			
Ср. бр. касационни производства	75	58,9	60,3
Ср. бр. ч. производства	35,5	33,1	33,7
Среден брой дела	107	89	91

Посочените данни са с осреднени параметри, тъй като през отчетния период численият състав на съдиите в колегията се е променял – постъпили са двама командировани съдии, през различен период през годината (м. февруари и м. септември), освободени са от длъжност поради пенсиониране двама съдии (м. март и м. ноември), един съдия е избран през м. юли 2025 г. за член на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет и е спрял от разпределение на новопостъпващи дела.

Данните дават основание за 2025 г. да се приеме, че се наблюдава незначително увеличение на броя на постъпващите дела в колегията, което води и до постепенна устойчива натовареност на съдиите. През 2025 г. леко увеличение има при касационните производства, а по постъпващите частни производства има леко намаление. Средният брой постъпващи дела на съдия в колегията е леко увеличен, както и средният брой на касационните производства на съдия в колегията и на частните производства на съдия, като увеличението е незначително. За тригодишния период от 2023 г. до 2025 г. броят на делата в I гражданско отделение – касационните дела и частните производства, имат незначително намаление – 2023 г. – 1018 броя, 2024 г. – 997 броя, 2025 г. – 997 броя. Касационните дела за тригодишния период незначително намаляват – 703 броя през 2023 г., през 2024 г. са 691 броя и

през 2025 г. – 687 броя, частните дела леко намаляват в сравнение с 2023 г. В сравнение с 2024 г. през отчетната година има незначителен спад от 4 броя дела по касационните производства, а по частните дела – 31 броя повече, като средният брой дела на съдия по касационните дела за 2024 г. е 69,1 броя, а през 2025 г. е 68,7 броя дела. По частните дела през 2024 г. средният брой е 31 дела, а през 2025 г. е 34,4 дела. Във II гражданско отделение за тригодишния период има увеличение на постъпилите дела – 980 броя през 2023 г., 1011 броя през 2024 г. и 1071 броя през 2025 г. Касационните дела през 2025 г. имат увеличение с 68 броя, като частните производства в сравнение с 2024 г. са намалели незначително с 8 броя дела. Средният брой касационни дела на съдия в отделението е 77 броя дела, през 2024 г. е 63,8 броя дела, по частните производства средният брой дела е 30,1 броя, почти толкова е и през 2024 г. – 30,9 броя. В III гражданско отделение през тригодишния период се наблюдава намаление на образуваните дела – 1740 броя през 2023 г., 1543 броя през 2024 г. и 1592 броя през 2025 г., като за касационните дела има намаление за тригодишния период, докато за частните производства има увеличение. През 2025 г. има увеличение на броя на постъпващите дела, като касационните дела са се увеличили с 36 дела, а частните производства са нараснали незначително с 13 броя. Средният брой касационни дела през 2025 г. е 57,3 дела, а средният брой частни дела е 33 броя, през 2024 г. касационните производства са среден брой – 55,3 дела, частните – 32,2 броя. Средният брой на касационните дела през 2025 г. е нараснал незначително. В IV гражданско отделение за тригодишния период се наблюдава намаление на образуваните дела – 1691 броя през 2023 г., 1419 броя през 2024 г. и 1294 броя през 2025 г. Намалението е при касационните дела и при частните производства, като това се дължи на намаления брой съдии през годината в отделението. През 2025 г. е налице намаление в сравнение с 2024 г. на касационните дела с 80 броя, като частните производства са намалели с 45 броя. Средният брой касационни дела през 2025 г. е 51,7 броя на съдия, докато през 2024 г. е 53,3 броя на съдия. Средният брой частни дела на съдия през 2025 г. е 33,4 броя, през 2024 г. е 34,1 броя.

През 2025 г. средно на съдия в Първи поток броят на касационните производства е 69,4 дела, докато средният брой касационни дела на съдия във Втори поток е 54,7 броя. Разликата се дължи на специализацията в разпределението на делата в Гражданската колегия и прехвърлените производства по чл. 45 – 50 от ЗЗД от Втори поток в Първи поток през 2021 г., които в края на 2025 г. са прехвърлени във Втори поток заради значително по-големия брой дела средно на съдия с около 15 броя (през 2024 г. са били 12 дела средно на съдия от Първи поток в повече), което води и до значителна разлика в насрочването напред във времето на делата по чл. 288 ГПК за съдиите в Първи поток. В Първи поток броят на частните производства средно на съдия е почти същият като през 2024 г. – 31 броя, 32,2 броя през 2025 г. Във Втори поток средният брой касационни производства е 54,7 броя, а през 2024 г. е бил 54,4 броя, като разликата е пренебрежимо малка. Частните производства са 32,1 броя през 2025 г. към 33,1 броя за 2024 г., което отново сочи незначителна разлика. При частните

производства се наблюдава постепенно изравняване на разпределените средно на съдия в колегията дела. Средният брой разпределени касационни производства на съдия в колегията в сравнение с 2024 г. е леко нараснал – от 58,9 броя на 60,3 броя, а при частните – от 33,1 броя на 33,7 броя през 2025 г., като тенденцията за намаляване в рамките на тригодишния период е променлива, защото през 2025 г. се наблюдава леко нарастване на броя на делата в колегията.

За сравнение – средният брой на разпределените на съдия от Гражданската колегия на ВКС частни производства през 2025 г. е 33,7 броя, през 2024 г. е 33,1 броя, през 2023 г. е 35,5 броя. Налице е леко намаление при частните производства. Броя на постъпилите частни производства от 2023 г. нараства, като само през 2025 г. са с 5 броя по-малко в сравнение с 2024 г.

Средният брой на разпределените на съдия от Гражданската колегия на ВКС касационни производства през 2025 г. е 60,3 дела, през 2024 г. е 58,9 дела, през 2023 г. е 75 броя. Наблюдава се намаление в сравнение с 2023 г., но в сравнение с 2024 г. е налице увеличение на средния брой касационни дела и възстановяване на нормалния процес на работа на съдилищата през 2025 г. Увеличението на средния брой разпределени касационни дела на съдия в колегията през 2025 г. се дължи и на увеличения брой постъпили дела въпреки увеличения брой съдии от 2023 г., когато са 51, на 56 и 55 през 2025 г.

Независимо от незначителното увеличение на броя на делата през 2025 г. съдиите от Гражданската колегия на ВКС работят отговорно, качествено и при спазване на разумните срокове за разглеждане на делата, като постъпването на 15 титуляри съдии след приключване на конкурсната процедура значително подобри организацията на работа в колегията.

Броят на неприключилите в рамките на отчетния период образувани граждански дела – касационни и частни производства, в края на 2025 г. – 2738 дела (2024 г. – 2943 дела, 2023 г. – 3254 броя), който намалява в сравнение с предишните години – 2024 г. и 2023 г., предвид стриктното спазване на правилата за насрочване на делата в открити и закрити съдебни заседания, налага извода, че въпреки увеличения брой на титулярите съдии в колегията през 2025 г. е било напълно основателно отправеното до ВСС искане за откриване на допълнителни щатове за съдии, предназначени за Гражданската колегия на ВКС. Стореното с решение на Пленума на ВСС от 23.11.2023 г. разкриване на допълнителни 6 щатни бройки съдии, предназначени за Гражданската колегия, безспорно допринесе за по-малък брой неразгледани дела в края на съответния отчетен период.

3. ПРОВЕДЕНИ ЗАСЕДАНИЯ И ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА

а) Проведени открити и закрити съдебни заседания

През 2025 г. в Гражданската колегия са проведени 921 открити съдебни заседания (през 2024 г. – 904, през 2023 г. – 885) и 3527 закрити съдебни заседания (през 2024 г. – 3447, през 2023 г. – 3300). През отчетната година

броят на закритите съдебни заседания за тригодишния период бележи максимално ниво. Увеличението в откритите съдебни заседания през 2025 г. в сравнение с 2024 г. е в резултат на увеличения брой дела в колегията и променливия брой съдии през годината. Наблюдаващата се тенденция за увеличаване на откритите и закрити съдебни заседания в тригодишния период е последица от броя на постъпилите дела и броя на съдиите в колегията.

През отчетния период съдиите от Гражданската колегия на ВКС участват като докладчици средно в 17 (16 през 2024 г.) открити съдебни заседания и като членове на състав средно в 34 заседания. В закрити съдебни заседания участват като докладчици средно в 71 (през 2024 г. – 61, през 2023 г. – 65) закрити заседания, а като членове на състав средно в 142 заседания (през 2024 г. – 122 заседания, през 2023 г. – 130 заседания).

През 2025 г. по 50 дела съдиите от Гражданската колегия на ВКС участват като членове на смесен петчленен състав по дела за спор за подсъдност, образувани във Върховния административен съд.

Не са установени случаи на неоснователно отлагане на делата от съставите на Гражданската колегия на Върховния касационен съд. От проведените заседания по обективни причини (заболяване на страна и процесуален представител или нередовно призоваване) са отложени 70 дела – около 7,60% от общия брой на проведените в колегията открити съдебни заседания (през 2024 г. са 7%).

б) Свършени дела

През отчетния период са свършени общо 5188 броя дела при 55 съдии (2024 г. – 5295 броя дела при 56 съдии, 2023 г. – 4865 дела при 51 съдии). Свършените касационни дела през отчетния периода са 3582 броя (през 2024 г. – 3610 броя, през 2023 г. – 3323 броя), а свършените частни производства са 1606 броя (през 2024 г. – 1685 броя, през 2023 г. – 1542 броя). Свършените дела със съдебен акт по същество са 1790 броя (през 2024 г. – 1829 броя, през 2023 г. – 1788 броя), от които касационните дела със съдебен акт по същество са 802 броя, а свършените частни производства със съдебен акт по същество са 988 броя. Делата, разгледани по реда на чл. 288 от ГПК, са общо 3174 броя, като от тях допуснатите до касационно разглеждане дела са приблизително 22% (през 2024 г. – 22%, през 2023 г. – 23%). Високият процент на недопуснати до касационно разглеждане дела, както и през 2024 г., е обусловен от активната тълкувателна дейност на ВКС, както и от постановени по реда на чл. 290 и сл. от ГПК съдебни решения, в които са дадени отговори на поставени правни въпроси от материално и процесуално естество, предмет на делата, по които е било допуснато касационното обжалване. В резултат на посочената дейност на ВКС във все по-голяма степен актовете на въззивните съдилища са съобразени както със задължителната, така и с установената по реда на чл. 290 от ГПК съдебна практика на касационната инстанция. Намаляването на броя на свършените дела (със 107 броя по-малко в сравнение с 2024 г.) се дължи на намаления брой съдии за отчетния период, като по този начин леко е увеличен и броят

на несвършените дела в края на периода, като се запазва натовареността на съдия по 94 броя свършени дела за 2025 г. (за 2024 г. – средна натовареност от 94 броя свършени дела, през 2023 г. – 95 броя свършени дела).

В Гражданската колегия през 2025 г. са постановени 6906 съдебни акта, през 2024 г. са постановени 7065 съдебни акта, през 2023 г. са 6716. Средно през 2025 г. са постановени по 126 броя на съдия, през 2024 г. са същия брой, а 132 броя на съдия през 2023 г. За 2025 г. има постановени 814 решения и 6092 определения от съставите на Гражданската колегия на ВКС.

От 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. в I отделение на Гражданската колегия общо свършените дела са 947 броя, във II отделение – 1027 броя, в III отделение – 1766 броя, в IV отделение – 1405 броя. Общо решени в петчленен състав са 43 дела.

Към 01.01.2025 г. несвършените дела в Гражданската колегия са 2943, което представлява приблизително 37% от общия брой – 7942 броя висящи в началото на периода и образувани през същия период в колегията. В сравнение с предходния отчетен период – 3254 броя или 39% от общия брой – 8238 дела, наблюдава се известно намаляване на несвършените дела в началото на 2025 г., които в края на периода – към 31.12.2025 г. намаляват на 2738 броя (2943 броя през 2024 г., през 2023 г. – 2856 броя в началото на м. януари, а в края на м. декември – 3254 броя). В края на отчетната година броят на несвършените дела е 2738 броя, през 2024 г. е 2943 броя, което е намаление в сравнение с 2023 г. – 3254 броя. В края на 2025 г. за тригодишния период се бележи най-ниска стойност като брой на несвършените дела. Броят на несвършените дела през отчетния период следва да се съобрази с правилата за насрочване и за разглеждане на делата в открити и закрити съдебни заседания, както и предвид постъплението на касационни дела и броя на съдиите в колегията, като въпреки намаления брой съдии и лекото увеличение на постъпващите дела в колегията за 2025 г. се наблюдава намален брой несвършени дела в края на периода, което показва добре организирана и отговорна работа на съдиите в Гражданската колегия през 2025 г.

в) Срочност на изготвяне на касационните съдебни актове

Периодично по заповед на председателя на ВКС и през 2025 г. са изисквани справки за неприключилите производства в разумния тримесечен срок, считано от датата на съответното открито или закрито заседание. Положени са всички усилия делата да приключват в посочения тримесечен срок и не се наблюдават съществени забавяния в постановяването на съдебните актове.

4. ДЕЙНОСТ ПО УЕДНАКВЯВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА. ПРОЗРАЧНОСТ НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО

а) Постановени тълкувателни решения

През 2025 г. от Общото събрание на Гражданската колегия са постановени 4 тълкувателни решения:

Тълкувателно решение № 2/2022 г. от 20.01.2025 г. е постановено по Тълкувателно дело № 2/2022 г., образувано с разпореждане от 19.10.2022 г. на председателя на Върховния касационен съд поради наличието на противоречива практика на състави на ВКС по следния въпрос: „Когато недвижим имот, придобит по време на брака при действието на Семейния кодекс от 2009 г., е заплатен със средства от влог на единия съпруг, за да се счита оборена презумпцията за съвместен принос, необходимо ли е да се доказва на какво основание са придобити паричните суми по този влог?“. По делото са проведени четири съдебни заседания – три през 2023 г. и едно през 2024 г.

По поставения за тълкуване въпрос е постановен следният диспозитив: „Когато недвижим имот, придобит по време на брака при действието на Семейния кодекс от 2009 г., е заплатен със средства от влог на единия съпруг при приложим за имуществените отношения между съпрузите режим по чл. 18, ал. 1, т. 1 СК, счита се, че имотът е съпружеска имуществена общност, освен ако бъде установено, че е лично имущество. При спор за собствеността съпругът – титуляр на влога носи тежестта на доказване относно фактите, установяващи придобиване чрез трансформация на лично имущество по чл. 22, ал. 1 СК или фактите, оборващи презумпцията по чл. 21, ал. 3 СК.“.

Тълкувателно решение № 2/2023 г. от 21.01.2025 г. е постановено по Тълкувателно дело № 2/2023 г., образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 27.07.2023 г. поради наличието на противоречива практика на състави на Върховния касационен съд по следния въпрос: „Нищожно ли е на основание чл. 42, б. „в“ ЗН завещание, което е направено както заради вече положени грижи за завещателя, така и с оглед на бъдещи грижи, които ще бъдат полагани за него до края на живота му; може ли в такъв случай, при тълкуване волята на завещателя, да се приеме, че единственият мотив за съставяне на завещанието противоречи на закона, тъй като нарушава принципа за безвъзмездност на завещателното разпореждане?“. По делото са проведени две съдебни заседания през 2024 г.

По поставения за тълкуване въпрос е постановен следният диспозитив: „Завещание, което е направено както заради вече положени грижи за завещателя, така и с оглед на бъдещи грижи, които ще бъдат полагани за него до края на живота му, не е нищожно на основание чл. 42, б. „в“ ЗН. В такъв случай при тълкуване волята на завещателя не може да се приеме, че е налице единствен мотив за съставяне на завещанието, който противоречи на закона поради нарушаване принципа за безвъзмездност на завещателното разпореждане.“.

Тълкувателно решение № 4/2023 г. от 16.06.2025 г. е постановено по Тълкувателно дело № 4/2023 г., образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 18.12.2023 г. поради констатирана противоречива съдебна практика на състави на ВКС по следния въпрос: „Допустим ли е иск по чл. 75, ал. 2 ЗН за нищожност на делба, ако тя

е допусната, но все още не е извършена?“. По делото са проведени три съдебни заседания – едно през 2024 г. и две през 2025 г.

По тълкувателния въпрос е приет следният диспозитив: „Допустим е иск по чл. 75, ал. 2 ЗН за нищожност на съдебна делба, ако делбата е допусната с влязло в сила решение, но все още не е извършена.“. Решението е подписано с едно особено мнение.

Тълкувателно решение № 2/2024 г. от 06.11.2025 г. е постановено по Тълкувателно дело № 2/2024 г., образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 14.05.2024 г. поради наличието на противоречива практика на състави на Върховния касационен съд по следния въпрос: „Настъпва ли вещноправният ефект на придобивната давност, ако наследникът се позове на изтекла в полза на наследодателя му придобивна давност, след като е загубил владението върху имота за период по-дълъг от 6 месеца?“. По делото са проведени две съдебни заседания през 2025 г.

По тълкувателния въпрос е приет следният диспозитив: „Изгубването на владението върху имот в продължение на повече от шест месеца от лице, което се позовава на изтекла в полза на негов наследодател придобивна давност, не препятства настъпването на вещноправния ефект на придобивната давност.“. Делото е подписано с две особени мнения.

През 2025 г. от Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии е постановено единствено **Тълкувателно решение № 2/2025 г.** от 11.06.2025 г. по Тълкувателно дело № 2/2025 г., образувано с разпореждане от 28.01.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд на основание чл. 128, ал. 1 ЗСВ вр. чл. 4.1 вр. чл. 3 и чл. 5 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, с което е отклонено предложението по чл. 292 от ГПК за постановяване на тълкувателно решение по въпроса: „На кое основание е нищожен договор с вещно транслативен ефект и предмет недвижим имот, сключен във връзка със съглашение, което е нищожно на основание чл. 152 ЗЗД и прилага ли се в тази хипотеза чл. 17, ал. 2 ЗЗД?“.

В мотивите, с които искането е отклонено, се сочи, че не е налице противоречие в произнасянето по поставения въпрос, отговорът на който следва от установената вече по-нова практика на ВКС за нищожност по чл. 26, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 152 от ЗЗД на договори с вещнопрехвърлителен ефект и предмет недвижим имот, сключени във връзка със съглашение, с което се нарушава забраната за удовлетворение на кредитор по начин, различен от предвидения в закона. Посочено е също, че приложението на чл. 17, ал. 2 от ЗЗД е в зависимост от наличието на предвидените в разпоредбата предпоставки, като същото е изключено при основание за нищожност по чл. 26, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 152 от ЗЗД.

През 2025 г. от Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегия на Върховния административен съд е постановено единствено **Определение №**

1/2025 г. по Тълкувателно дело № 1/2025 г., с което е отклонено искането на председателя на Висшия адвокатски съвет за приемане на съвместно тълкувателно постановление по въпроса: „Представлява ли участието в дружество с ограничена отговорност, включително в еднолично дружество с ограничена отговорност, търговска дейност по смисъла на Търговския закон съгласно чл. 41, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация?“.

В мотивите, с които искането е отклонено, се сочи, че при преглед на съдебната практика, послужила като основание за направеното от председателя на Висшия адвокатски съвет искане, се установява, че не е налице съдебна практика на ВКС, по която конкретно поставеният за тълкуване въпрос да е разглеждан по реда на чл. 290 от ГПК и чл. 274, ал. 3 от ГПК. Приложените към искането по т. 5.1 и т. 5.2 от Правилата влезли в сила съдебни актове на ВКС не са имали за предмет правен въпрос с предложената за съвместно тълкувателно постановление формулировка. Посочено е още, че Върховният административен съд при осъществяване на правораздавателната си дейност от отделни негови състави не е констатирал противоречива или неправилна практика по чл. 41, ал. 1 от ЗМСМА в съответствие с чл. 131а от ЗСВ.

б) Образуванни тълкувателни дела

През 2025 г. пред Общото събрание на Гражданската колегия са образувани 4 тълкувателни дела:

Тълкувателно дело № 1/2025 г. е образувано с разпореждане от 07.03.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд във връзка с констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по въпроса: „Вземане на оператора на съответната мрежа, основано на извършена корекция на сметките по чл. 55, ал. 1 ПИКЕЕ (ДВ, бр. 35/2019 г.), явява ли се периодично по своя характер; в какъв срок се погасява то по давност; от кога за него започва да тече давностният срок?“. През отчетния период не е провеждано заседание по посоченото тълкувателно дело.

Тълкувателно дело № 2/2025 г. е образувано с разпореждане от 14.04.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд във връзка с констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по въпроса: „Налице ли са предпоставките по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за ангажиране на отговорността на държавата за обезщетяване на причинени вреди, когато прекратеното наказателно производство е било образувано срещу неизвестен извършител и ищецът не е имал процесуалното качество на обвиняем?“. През отчетния период не е провеждано заседание по посоченото тълкувателно дело.

Тълкувателно дело № 3/2025 г. е образувано с разпореждане от 10.10.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд във връзка с

констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по въпроса: „Приравненият служебен стаж по § 57 от ПЗРЗИДЗМВР (ДВ, бр. 44/12.06.2012 г.) на държавните служители по § 64 от ПЗРЗИДЗМВР (ДВ, бр. 93/24.11.2009 г.) включва ли се в стажа по чл. 235, ал. 1, т. 1 ЗМВР за определяне на размера на обезщетението по чл. 234, ал. 1 ЗМВР?“. През отчетния период по делото е проведено едно заседание на 11.12.2025 г.

Тълкувателно дело № 4/2025 г. е образувано с разпореждане от 13.11.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд във връзка с констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по въпроса: „Когато в поземлен имот е изградена сграда, в която етажи или части от етажи принадлежат на различни собственици, чия собственост са изградените в поземления имот елементи на вертикалната планировка, сгради и съоръжения на допълващото застрояване, включително басейни, които не са самостоятелен обект на правото на собственост – на собственика на земята по принципа на приращението (чл. 92 ЗС) или на етажните собственици на основание чл. 38 ЗС, евентуално чл. 98 ЗС?“. През отчетния период не е провеждано заседание по посоченото тълкувателно дело.

Пред Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии през 2025 г. са образувани 5 тълкувателни дела:

Тълкувателно дело № 1/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 27.01.2025 г. за приемане на тълкувателно решение на основание чл. 128, ал. 1 от ЗСВ вр. чл. 4.1 вр. чл. 3 и чл. 5 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд поради констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по следните въпроси: „1. Допустимо ли е третото лице – помагач на ответника да предявява преклудирани за ответника възражения за съпричиняване извън срока за отговор на исковата молба? 2. Допустимо ли е третото лице – помагач на страната на ответника да предявява преклудирани за ответника възражения срещу предявения иск извън срока за отговор на исковата молба?“. С разпореждане от 11.02.2025 г. на основание чл. 7.3 във връзка с чл. 7.1 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд е прието поставените за тълкуване въпроси да бъдат редактирани по следния начин: „Допустимо ли е по иск за вземане, произтичащо от деликт, третото лице – помагач на страната на ответника да предявява преклудирани за ответника възражения срещу предявения иск извън срока за отговор на исковата молба?“. През отчетния период по делото са проведени две заседания – на 27.02.2025 г. и на 02.10.2025 г.

Тълкувателно дело № 2/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 28.01.2025 г. на основание чл. 128, ал. 1 от ЗСВ вр. чл. 4.1 вр. чл. 3 и чл. 5 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд поради констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по въпроса: „На кое основание е нищожен договор с вещно транслативен ефект и предмет недвижим имот, сключен във връзка със съглашение, което е нищожно на основание чл. 152 ЗЗД и прилага ли се в тази хипотеза чл. 17, ал. 2 ЗЗД?“. По делото е проведено едно съдебно заседание на 15.05.2025 г., след което е постановено Тълкувателно решение № 2/2025 г. от 11.06.2025 г., разгледано по-горе в изложението, с което предложението за постановяване на тълкувателно решение е отклонено.

Тълкувателно дело № 3/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 20.06.2025 г. на основание чл. 125 вр. чл. 124, ал. 1, т. 2 от ЗСВ до Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд по отправено от председателя на ВКС искане за приемане на тълкувателно решение по следните въпроси: „1. Има ли право съдът на преценка дали са налице обстоятелствата за предоставяне на безплатна правна помощ по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата при направено искане по чл. 38, ал. 2 от същия закон или те са предоставени единствено на договарящите се и не подлежат на проверка от съда? 2. Дължат ли се разноски по смисъла на чл. 36 от Закона за адвокатурата във връзка с чл. 78, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс за заплатено адвокатско възнаграждение за изготвен отговор на касационна жалба на насрещната страна, когато и двете страни са подали касационни жалби, по които не е допуснато касационно обжалване?“. През отчетния период не е провеждано заседание по посоченото тълкувателно дело.

Тълкувателно дело № 4/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 09.10.2025 г. на основание чл. 128, ал. 1 от ЗСВ вр. чл. 4.1 вр. чл. 3 и чл. 6 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд поради констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по въпроса: „Приложима ли е разпоредбата на чл. 40 ЗЗД за органното представителство на търговско дружество?“. През отчетния период не е провеждано заседание по посоченото тълкувателно дело.

Тълкувателно дело № 5/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 24.10.2025 г. на основание чл. 128, ал. 1 от ЗСВ вр. чл. 4.1 вр. чл. 3 и чл. 6 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия,

Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд поради констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по въпроса: „Изцяло или частично е нищожен, сключен от етажен собственик с юридическо или физическо лице, договор за поддръжка и управление на общи части в сграда в режим на етажна собственост и на незастроената част от поземления имот, в който има изградени и съоръжения, алеи, площадки, басейни и други?“. През отчетния период не е провеждано заседание по посоченото тълкувателно дело.

През 2025 г. пред Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е образувано **Тълкувателно дело № 1/2025 г.** с разпореждане от 18.02.2025 г. на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд по постъпило от председателя на Висшия адвокатски съвет на основание чл. 125 вр. чл. 124, ал. 2 от ЗСВ искане за приемане на тълкувателно постановление от Общото събрание на колегииите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд по въпроса: „Представява ли участието в дружество с ограничена отговорност, включително в еднолично дружество с ограничена отговорност, търговска дейност по смисъла на Търговския закон съгласно чл. 41, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация?“.

След проведено на 10.07.2025 г. заседание по делото е постановено Определение № 1/2025 г., разгледано по-горе в изложението, с което искането е отклонено.

През 2025 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Гражданската колегия са проведени 9 заседания:

- 20.02.2025 г. – т.д. № 1/2023 ОСГК;
- 06.11.2025 г. – т.д. № 1/2023 ОСГК;
- 13.11.2025 г. – т.д. № 1/2023 ОСГК;
- 27.11.2025 г. – т.д. № 1/2023 ОСГК;
- 29.05.2025 г. – т.д. № 4/2023 ОСГК;
- 03.04.2025 г. – т.д. № 2/2024 ОСГК;
- 06.03.2025 г. – т.д. № 4/2024 ОСГК;
- 05.06.2025 г. – т.д. № 5/2024 ОСГК;
- 11.12.2025 г. – т.д. № 3/2025 ОСГК.

Едно заседание, насрочено за 06.02.2025 г. по т.д. № 4/2023 г. на ОСГК, не е проведено и е отложено с разпореждане от 20.01.2025 г. поради заболяване на докладчика.

Проведените заседания през 2025 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии са 4:

- 27.02.2025 г. – т.д. № 1/2025 ОСГТК;
- 27.03.2025 г. – т.д. № 1/2024 ОСГТК;
- 15.05.2025 г. – т.д. № 2/2025 ОСГТК;

- 02.10.2025 г. – т.д. № 1/2025 ОСГТК.

През 2025 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е проведено едно заседание по Тълкувателно дело № 1/2025 г. на ОСГТК на ВКС и Първа и Втора колегия на ВАС на 10.07.2025 г.

През 2025 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на ВКС и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е проведено едно заседание по Тълкувателно дело № 1/2023 г. на ОСНГТК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС на 26.03.2025 г.

5. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

През изтеклата 2025 г. г. в Служба „Граждански съдопроизводства“ са заведени общо 661 преписки по писма и искания на граждани, през 2024 г. са 339, през 2023 г. са 189 преписки, като се наблюдава значително нарастване – почти двойно на постъпилите писма, молби и жалби на гражданите. Подадени до заместника на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия са материали от 117 граждани, през 2024 г. са 109 граждани. За един от заявителите са заведени 286 броя преписки, един заявител има 124 преписки, един заявител – 15 броя преписки, за един заявител – 8 броя преписки, двама заявителя имат по 7 броя преписки, за един заявител – 6 броя преписки, за шестима заявителя – по 4 броя преписки, и други.

Писмата, жалбите и исканията изразяват основно недоволството на заявителите от резултата в постановени съдебни актове на първоинстанционни и въззивни съдилища, както и на ВКС, както и от движението и администрирането на делата, обжалване на актове на въззивните съдилища, искания за образуване на тълкувателни дела, искания за разрешаване на проблеми от битово естество, и др. Значително увеличения брой преписки от двама заявителя се дължи на обжалване съдебни актове на първоинстанционни и въззивни съдилища, които се изпращат на ВКС, и които в последствие се насочват към компетентния съд за администриране. На всяко писмо, жалба и искане е отговорено мотивирано след извършване на подробна справка както във ВКС, така и в инстанционните съдилища.

През 2025 г. в Гражданската колегия са извършени 2 искания за правна помощ:

- искане от състав на Гражданската колегия на ВКС по гражданско дело за издаване на разрешение, заместващо съгласието на другия родител, за уведомяване на Социални служби Евергем, Белгия, за образуването във ВКС дело;

- искане за връчване на документи по Регламент 2020/1784 на Европейския парламент и Съвета от 25 ноември 2020 г., постъпило от Районен съд – Ремшайд, с референтен номер 24 F 75/22. Необходимият формуляр е попълнен и ведно с приложенията е изпратен по компетентност

до председателя на Районен съд – Сандански (на основание чл. 611, ал. 3 ГПК).

Участия в комисии, семинари, форуми и други събития

През 2025 г. участия в комисии за държавни изпити по гражданскоправни науки в различните университети в страната вземат съдиите Василка Илиева, Мария Иванова, Илияна Папазова, Снежанка Николова, Даниела Стоянова, Гергана Никова, Десислава Попколева, Теодора Гроздева, Драгомир Драгнев, Невин Шакирова, Светлана Калинова, Здравка Първанова, Маргарита Георгиева и Филип Владимиров.

През 2025 г. съдиите от Гражданската колегия са взели участия в национални форуми, съвещания, срещи, семинари и други събития.

В Конферентната зала на Съдебната палата се проведе среща – дискусия с доц. Станислав Костов на тема „По приложението на чл. 47 ХОПЕС“, в която участваха всички съдии от Гражданската колегия на ВКС, както и съдебните помощници в колегията.

В правно-дискусионния форум „LEX TALKS III: Родителските войни и децата“ на Националната мрежа за децата взеха участие съдия Мими Фурнаджиева и съдия Веска Райчева.

В онлайн среща, организирана от Съдебната мрежа на Европейския съюз на тема „Увеличаване на осведомеността и разпространението на информация за дейността на Съдебната мрежа на ЕС сред нейните членове съдилища“ взе участие съдия Борис Димитров Илиев.

В организирана кръгла маса на тема „Децата и родителите при раздяла“ от Фондация „Център за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“ взеха участие съдиите Веска Райчева и Светлана Калинова.

В национален семинар „Произход: проблеми и предизвикателства в национален и международен аспект“ в рамките на проект Uni PAR: Towards Universal Parenthood взеха участие съдия Мими Фурнаджиева и съдия Веска Райчева.

В кръгла маса на тема „Изпълнение на съдебни решения за предаване на деца“, организирана от Камарата на частните съдебни изпълнители, взеха участие съдебните помощници Владимир Фетфов и Зорница Мичева.

По покана на Върховния съд на Албания в конференция на върховните съдии от Централна и Източна Европа взеха участие съдиите Мими Фурнаджиева и Десислава Попколева.

По покана за заседание на Комисията по конституционни и правни въпроси в Народното събрание взеха участие съдиите Мими Фурнаджиева и Светлана Калинова.

По покана на Комисията по конституционни и правни въпроси съвместно с Комисията по труда и социалната политика в Народното събрание за провеждане на дискусия по Общ законопроект за изменение и допълнение на Семейния кодекс взеха участие съдия Мими Фурнаджиева и съдия Веска Райчева, като са проведени няколко заседания за обсъждане на законопроекта.

В организиран от Европейския правен институт онлайн Форум за

демократия и съдебна независимост се включи съдия Мими Фурнаджиева.

По покана за публична дискусия, организирана от Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Българския институт за правни инициативи на тема „Върховенството на правото в Европейския съюз и състояние на съдебната система в Република България“, взе участие съдия Мими Фурнаджиева.

Съдия Драгомир Драгнев се включи в процедурата за номиниране за член на Номинационната комисия по чл. 8, ал. 4 от Закона за противодействие на корупцията.

В работна група на Министерството на правосъдието за въвеждане в националното законодателство на мерки за прилагането на международни актове в гражданскоправната област са определени за участие съдиите Светлана Калинова и Веска Райчева.

Участие в кръгла маса под наслов „Нотариусът – довереник на държавата и гражданите. Начало, настояще и бъдеще. Предизвикателства и решения“, организирана от Нотариалната камара на Република България, взеха участие съдиите Мария Иванова и Веска Райчева.

В организирания семинар на представители на Софийската регионална нотариална колегия и Регионалната нотариална колегия към Апелативен съд – София на тема „Дисциплинарна отговорност на нотариуса – теория и практика“ взеха участие съдия Веска Райчева и съдия Геника Михайлова.

В среща относно програмната акредитация на специалност „Право“ в Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство взе участие съдия Веска Райчева.

Във връзка с използването на изградената и конфигурирана децентрализирана информационна система по Регламент (ЕС) 2020/1783 и (ЕС) 2020/1784 определените потребители за активиране съда в базата данни на Европейския съдебен атлас са съдебните помощници от Гражданската колегия Божидар Георгиев и Магдалена Мунева.

В Националния съвет за превенция и защита от домашно насилие са определени за участие съдия Веска Райчева като основен член и съдия Мими Фурнаджиева като резервен член.

Във връзка с провежданите годишни отчетни събрания на съдилищата в страната съдия Мими Фурнаджиева – заместник на председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, взе участие в общите събрания на Окръжен съд – Пловдив, Софийския апелативен съд, Окръжен съд – Сливен, Окръжен съд – Ловеч, Окръжен съд – Варна, Окръжен съд – Шумен, Окръжен съд – Благоевград.

Участия на съдии като временни преподаватели в НИП и като лектори в други обучения

През 2025 г. съдии от Гражданската колегия на ВКС вземат участие в обучителни дейности на Националния институт на правосъдието:

- съдия Бонка Дечева има участие: като временен преподавател в Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии по тема „Способи за придобиване на собственост и други вещни права върху

недвижими имоти. Реституция“, като временен преподавател в уебинар „Защита на собствеността чрез негативен иск по чл. 109 ЗС – активна, пасивна легитимация, неоснователни действия и петитум, доказване“ и като временен преподавател в уебинар „Искове за собственост при твърдения и възражения за грешка или непълнота в КК за имоти в урбанизираната територия и извън нея“;

- съдия Десислава Попколева има участие като временен преподавател в Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии, Випуск 2024 – 2025 г., по темата „Искове по чл. 134 и чл. 135 ЗЗД“;

- съдия Джулиана Петкова има участие като временен преподавател в Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии по тема „Иск за разваляне на договор за издръжка и гледане“;

- съдия Илияна Папазова има участие като временен преподавател в уебинар „Отговорност на Държавата за вреди, причинени от нарушаване на правото на ЕС – предпоставки и принципи. Практика на СЕС и обзор на съдебната практика по чл. 2в ЗОДОВ“;

- съдия Камелия Маринова има участие: като временен преподавател в Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии по темите „Владение. Владелчески искове“, „Подробни устройствени планове. Кадастрален план и кадастрална карта. Иск по чл. 53 ал. 2 ЗКИР“, „Етажна собственост. ЖСК; СТЕ по вещни дела“ и „Съдебна делба“, като временен преподавател в регионално обучение „Вещни искове – установителни искове за собственост, ревандикация, негативни искове. Приложение на § 4 от ПЗР на ЗСПЗЗ – актуална съдебна практика на ВКС“, като временен преподавател в обучение „Кадастър и регулация – административноправни и вещноправни въпроси“ и като временен преподавател в „Задължително въвеждащо обучение на новоназначени съдии в районните съдилища: Ръководство на граждански съдебен състав – Вещноправни аспекти и съдебна делба“;

- съдия Светлана Калинова има участие: като временен преподавател в Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии по темата „Съдебна делба“, като временен преподавател в регионално обучение „Предизвикателства пред съдията при разрешаване на спорове, свързани с наследяването“, като временен преподавател в регионално обучение „Спорни въпроси по искове за защита на право на собственост и искове за делба“ и като временен преподавател в „Задължително въвеждащо обучение на новоназначени съдии в районните съдилища: Ръководство на граждански съдебен състав – Вещноправни аспекти и съдебна делба“;

- съдия Хрипсима Мъгърдичян има участие като временен преподавател в Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии по темата „Въззивно производство. Въззивна жалба. Отговор на въззивната жалба и насрещна въззивна жалба“.

През 2025 г. съдии от ВКС участват в правните семинари на НКЦ „Решение“ и ИК „Труд и право“:

- в семинар на тема „Човешки ресурси, трудови отношения и социално осигуряване“ участва като лектор съдия Марио Първанов, както и в други семинари по следните теми „Безвиновните основания за прекратяване на трудовите правоотношения в актуалната практика на ВКС“, „Практически

въпроси на съсобствеността – Практиката на ВКС по вътрешните правоотношения между съсобствениците при ползването, поддържането и управлението на общата вещ“, „Човешки ресурси, трудови отношения и социално осигуряване – Дисциплинарната отговорност по Кодекса на труда в актуалната практика на ВКС“, „Актуални въпроси на гражданския и изпълнителния процес – Такси и разноски в исковия процес според актуалната практика на ВКС“;

- съдиите Светлана Калинова и Камелия Маринова са взели участие като лектори в семинар на тема „Практически въпроси на съсобствеността – Съдебна делба“.

- съдия Камелия Маринова е взела участие като лектор в семинари по следните теми „Практически въпроси при сделките с имоти и ново строителство“, „Управление на общи части в сгради в режим на ЕС и жилищни комплекси от затворен тип“, „Актуални въпроси на вещното право“, „Вещно-правни аспекти на урегулирането на недвижимите имоти. Историческо развитие на правната уредба. Отчуждително действие на улично-регулационните и дворищно-регулационните планове“;

- съдия Светлана Калинова е взела участие като лектор в семинари на тема „Актуални въпроси на вещното право“, „Искова защита по реда на чл. 109 от Закона за собствеността при неправомерно засягане на границите на собствеността“.

Аналитично звено на ВКС

Със Заповед № 853/16.11.2022 г. на председателя на ВКС е формирана вътрешноорганизационна структура – Аналитично звено на Върховния касационен съд, с участието на съдиите Веска Райчева и Светлана Калинова от Гражданската колегия на ВКС за период до 17.11.2023 г. Със Заповед № 940/15.11.2023 г. съдиите Райчева и Калинова участват в Аналитичното звено за периода 18.11.2023 г. – 18.11.2024 г., със Заповед № 897/20.11.2024 г. – за периода от 19.11.2024 г. до 19.11.2025 г., а със Заповед № 938/24.11.2025 г. – за периода 24.11.2025 г. – 24.11.2026 г.

Работата на съдиите Веска Райчева и Светлана Калинова през 2025 г. включва участие в:

- работна група към Министерството на правосъдието за медийната среда и достъпа до информация, както и за SLAPP дела (дела „шамари“) за изготвяне на предложения за изменения в ГПК с оглед въвеждането на Директива (ЕС) 2024/1069 относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни иски или съдебни производства, с които се злоупотребява;

- работна група към Министерството на правосъдието за изработване на промени в Правилника за вписванията, които да позволяват електронно подаване на молба за вписване, както и за ограничаване на случаите, когато е допустимо предоставяне на копия от нотариални актове, както и за други мерки за борба с имотните измами, с цел повишаване на правната сигурност и избягване на злоупотреби;

- кръгла маса и заседание на Комисията по конституционни и правни въпроси във връзка с изменения в Семейния кодекс в частта му относно родителските права и задължения.

Членовете на Аналитичното звено са направили следните проучвания по искания за даване на становища по конституционни дела, по които е предложено на Пленума на ВКС да не се дава становище: подготвена предварителна информация по въпросите, поставени за разглеждане по к.д. № 4/2025 г. – противоконституционност на чл. 38, ал. 1 от ЗДС; подготвена информация по к.д. № 5/2025 г. с предмет искане за обявяване за противоконституционна на разпоредбата на § 16 ПЗР ЗИДЗСВ и чл. 33, ал. 4 от ЗСВ; подготвена информация по к.д. № 6/2025 г. с предмет искане за установяване на противоконституционност на чл. 101, ал. 4, изречение второ от Закона за мерките срещу изпиране на пари.

Изготвени са становища по искания на Министерството на правосъдието за съгласуване на законопроекти, както и по искания на парламентарни комисии: становище по искане на Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание по законопроектите за изменение и допълнение на Семейния кодекс № 51-454-01-54 и по законопроект за изменение и допълнение на СК № 51-454-01-52; становище по законопроект за изменение и допълнение на Семейния кодекс № 51-454-01-50; становище по предложенията на Сдружение „Искам справедливост на пътя“ за изменения на чл. 83, ал. 1, т. 4 ГПК и чл. 104 ГПК; становище по законопроект № 51-502-01-19/28.05.2025 г. за изменение и допълнение на ГПК и Закона за медиацията; становище в производство по междуведомствено съгласуване на проект за решение на МС за одобряване на проект за изменение и допълнение на НПК в частта, предвиждаща изменение на ЗОДОВ (с ПЗР); становище по законопроект № 51-554-01-172/01.10.2025 г. за изменение и допълнение на ЗУТ, отнасящ се до статута на паркоместата; становище по законопроект за изменение и допълнение на ГПК № 51-554-01-212/05.11.2025 г.; становище по законопроект за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост № 51-554-01-205/30.10.2025 г.

Изготвени са становища по сигнали и искания за констатиране на противоречива практика на съдилищата, включително и на ВКС: становище по искане за образуване на тълкувателно дело по въпроси, свързани с прилагането на чл. 64 от ЗС при разделна собственост на земя и сграда или „прилежаща площ“ по смисъла на § 1, т. 2 от ДР ЗУЕС във вр. с чл. 4 от ЗУЕС при определяне правата на суперфициарните собственици и правата на собственика на земята върху незастроената част от терена, в частност за жилищните комплекси от затворен тип, при които правото на собственост върху имота и съоръженията е отделно от това върху сградите – етажна собственост, както и по прилагането на чл. 92 от ЗС или чл. 98 от ЗС по отношение на допълващо строителство и вертикална планировка в незастроената със сгради част от имота; становище по предложение за образуване на тълкувателно дело по въпроса дали при предявен иск по чл. 177 от ЗЗД на собственика, претърпял принудително изпълнение за плащане на необходими разноски за увеличената стойност на вещта, ипотечарният

кредитор и длъжникът по вземането, обезпечено с ипотека, са задължителни другари; становище по искане за образуване на тълкувателно дело по въпроса за действителността на договорите за цесия с предмет вземането на пострадал за застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди; становище по искане за образуване на тълкувателно дело по въпроса „Важат ли тълкувателните разяснения, дадени с ТР № 1/15.03.2023 г. по т.д. № 1/2020 г. на ОСГК на ВКС, което съгласно разпоредбата на чл. 130, ал. 2 ЗСВ е задължително за органите на съдебната власт, като след постановяването му е наложена практика, че то не се прилага“; становище по искане за образуване на тълкувателно дело по въпроса дали подлежи на отмяна по реда на чл. 303 и сл. от ГПК влязлото в сила решение по Закона за защита от домашно насилие; становище по сигнал за наличие на противоречива практика по въпроса дали определението, с което първоинстанционният съд се е произнесъл по искане за изменение на иска подлежи на инстанционен контрол; становище по искане за преразглеждане на т. 3 и т. 10 от ТР № 7/2014 г. от 31.07.2017 г. на ОСГК на ВКС; становище по предложение за включване и на други въпроси към тълкувателното дело за жилищните комплекси от затворен тип, наред с поставените с Определение № 1395/24.03.2025 г. по гр.д. № 2816/2024 г. на II г. о. на ВКС; становище по предложение за образуване на тълкувателно дело поради противоречива практика по чл. 403, ал. 1 от ГПК – налице ли е пряка вреда (претърпяна загуба) по смисъла на чл. 403, ал. 1 от ГПК, когато с обезпечение ответникът е лишен от възможност да ползва собствен имот и подлежи ли лишаването от това право на обезвреда; становище по предложение за образуване на тълкувателно дело по въпросите относно правилното определяне на размера на дължимите държавни такси в заповедното производство и свързаните с него искиви производства по чл. 415/422 от ГПК; становище по молба относно противоречива съдебна практика във върховните съдилища, АССГ и СРС относно тълкуването и прилагането на разпоредбата на чл. 34а от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения; становище по искане за изразяване на становище по противоречиво разрешавания от тричленни състави на ГК на ВКС въпрос за обжалваемостта на определението на съда, с което се спира производството по делото поради отправено до друг съд, различен от разглеждащия делото, преюдициално запитване; становище по искане за образуване на тълкувателно производство по въпроси, свързани с приложението на чл. 210, ал. 1 от ГПК; становище по жалба с искане за установяване на противоречива практика на административните съдилища и за сезиране на Конституционния съд.

Предоставена е информация: по искане на Министерството на правосъдието за становище по дело С-285/25 (Lurdos), касаещо възможността касационен съд да остави без приложение задължителна национална съдебна практика, ако съдържащите се в нея изводи по същество не гарантират в съответствие с тълкуване на СЕС ефективността на правото на Съюза, нито зачитането на правата, предоставени на правните субекти; по искане на Министерството на правосъдието за предоставяне на утвърдени вътрешни

правила за командироване на съдии с оглед възможността България да вземе участие в производството по дело С-364/25.

Сред другите дейности на членовете на Аналитичното звено са: участие в работна среща в Министерството на правосъдието относно разширяването на мерките за противодействие на имотните измами; становище относно начина, по който следва да се проведе избор на членове на ВСС от професионалната квота, изготвено по искане на ВСС; становище по изготвен от ВСС проект за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на съдилищата; становище по предложение за промяна на предвидения в чл. 79 от ЗС срок на придобивната давност; становище по проект на ВСС за наредба за изменение на Наредба № 6/03.08.2017 г. за извършване на действия и удостоверителни изявления в електронна форма; становище по проекти на ВСС за изготвяне на наредби, свързани с медиацията: Наредба № 12 за медиаторите и процедурите в съдебните центрове по медиация; Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 30.10.2023 г. за структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация; становище относно включването на магистратите в регистъра на заетостта, поддържан от НАП.

6. СЪДЕБНИ ПОМОЩНИЦИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ

През 2025 г. в Гражданската колегия работят 58 съдебни служители, включително 21 съдебни помощници, 1 секретар на колегия, 16 съдебни секретари, 12 съдебни деловодители, 1 съдебен архивар, 1 деловодител в адвокатската стая и 6 куриери. Съставът на съдебните служители се променя през годината с оглед освобождаването от длъжност на служители поради пенсиониране.

Съдебните помощници в Гражданската колегия подпомагат работата на председателите на отделения при образуването и администрирането на делата. Освен изготвените от тях 5661 броя разпореждания за образуване на дела или връщане на преписки съдебните помощници изготвят проекти за съдебни актове, които им се възлагат от съдиите, изготвят справки за съдебна практика в рамките на страната, практиката на СЕС и на ЕСПЧ. Съдебен помощник е разпределен към всеки от съдиите в колегията. Всеки съдебен помощник подпомага работата средно на трима съдии, а в определени случаи – на двама. Целта е възлаганите за изготвяне на проекти за съдебни актове дела да не надхвърлят 12 месечно на съдебен помощник. За да се улесни работата в колегията, е извършено разпределение на специфични задачи на отделни съдебни помощници: проблеми при работа с информационните системи и всички софтуерни проблеми; въпроси във връзка с работата на председателите на отделения и разпорежданията; организация при написване на делата; съдебна практика на Конституционния съд, СЕС, ЕСПЧ; обща организация на съдебните помощници и връзки със специализираната администрация; общо деловодство и организация по ненаписаните дела; поддържане на статистиката и контрол на ненаписаните дела; тълкувателни дела и подготовка на организационните вътрешни общи

събрания и решения на колегията; подготовка на годишен доклад и статистика; организация на документооборота и архивиране на вътрешните документи на колегията; дела на специален отчет; международни молби и сътрудничество. При селектирането на относима практика на СЕС и ЕСПЧ, свързана с конкретни дела, на съдебните помощници голяма помощ се оказва от експерта „Стратегии и комуникации“ към Кабинета на председателя на Върховния касационен съд. По отношение на практиката на СЕС и ЕСПЧ за 2025 г., относима към дейността на Гражданската колегия на ВКС, може да се отбележи, че: селектираните съдебни решения на СЕС са 53 на брой и засягат следните области на гражданското право: наследствено право – 2 решения; семейно право – 5 решения; трудово право – 13 решения; облигационно право – 2 решения; потребителското право – 3 решения; защита на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза – 6 решения; законност на съдебните състави и случайно разпределение на делата – 2 решения; неравноправни клаузи в потребителските договори – 6 решения; деликти – 2 решения; авторско право – 2 решения; защита от дискриминация – 1 решение; доставка и отчитане на топлинна енергия – 3 решения; компетентност по граждански и търговски дела – 1 решение; защита на личните данни – 5 решения; селектираните съдебни решения на ЕСПЧ са 5 на брой.

Специализираната администрация в Служба „Граждански съдопроизводства“ на ВКС е организирана в следните звена: междинна регистратура, съдебни секретари, деловодство, архив, куриери. Съдебните секретари са 17, деловодителите са 11, в архива работят съдебен архивар и съдебен деловодител – адвокатска стая, 6 са куриерите.

От въвеждането на Единната информационна система на съдилищата на 26.09.2022 г. обработването на гражданските дела от служителите се осъществява в тази деловодна система. В много от случаите поради несъвършени функционалности на ЕИСС няма възможност за отстраняване, поправка или анулиране на погрешно вписана информация. Последното допълнително затруднява както служителите, така и съдиите.

Секретарят на Гражданската колегия създава добра работна атмосфера и подпомага изцяло дейността на колегията. Поддържа се стремеж към добри работни взаимоотношения и екипност, работи се за отстраняване на напрежения, които неминуемо възникват при отсъствие на служител или при възникнало неравномерно натоварване в работата.

Служителите в Гражданската колегия на ВКС притежават добра квалификация, подходящо образование и професионален опит. Постъпващите в регистратурата дела се образуват, докладват и насрочват своевременно. Всички молби, невръчените призовки, съобщения и други съдебни книжа се докладват своевременно на съдията докладчик за произнасяне. Съдебните протоколи се изготвят веднага след съдебните заседания, като отразяват пълно и точно извършените съдопроизводствени действия. Съдиите в Гражданската колегия подкрепят усилията на служителите да повишават квалификацията си. Служителите активно се включват във всички инициативи по повишаване на знанията им за конкретната работа.

7. ИНСТАНЦИОНЕН КОНТРОЛ. КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ

През отчетния период свършените дела, по които има постановен акт в Гражданската колегия, са 5188 броя.

а) Върховен касационен съд

През 2025 г. предмет на разглеждане са общо 243 граждански дела, образувани по жалби срещу определения на тричленни състави на колегията и по молби за отмяна на решения на Върховния касационен съд. От тях: отменени изцяло и върнати са 15 съдебни акта или 6,12% от всички; обезсилен и прекратен е 1 съдебен акт; отменени изцяло и пререшени са 4 съдебни акта или 1,64% от всички; оставени в сила са 216 акта или 88,90% от всички; други производства са се развили по 3 дела.

В производството по допускане на касационно обжалване в Гражданската колегия на ВКС по реда на чл. 288 от ГПК са разгледани 3174 дела, от тях съставите на колегията не са допуснали до касационно обжалване актове по 2484 дела или 76% от всички подлежащи на допускане до касационен контрол касационни жалби, а допуснати са актове по 690 дела или 24% от общия брой касационни дела. Процентът недопуснати до разглеждане касационни жалби е резултат от активната тълкувателна дейност на ВКС през последните години с даване на отговори по правни въпроси, свързани с противоречива съдебна практика по тях, поради което в по-голяма степен актовете на въззивните съдилища са съобразени с тази задължителна практика на Върховния касационен съд. Същевременно броят на допуснатите до касационно обжалване дела е относително висок, предвид все по-усложняващите се правни спорове и необходимостта от допълване на тълкуването, дадено от състави на ВКС по реда на чл. 290 от ГПК. През отчетния период е започната работа (предвидена в предходния отчетен доклад) по наблюдение върху развиващата се практика на ВКС с цел да се установят причините за несъобразяването на практиката на ВКС – както на задължителната, така и на постановената по реда на чл. 290 от ГПК, както и на причините за допускането на касационното обжалване по реда на чл. 280, ал. 1, т. 3 от ГПК.

б) Апелативни съдилища

Предмет на проверка през 2025 г. пред Гражданската колегия на ВКС са общо 1637 броя съдебни акта на апелативните съдилища (за 2024 г. са 1842, за 2023 г. са 1736 броя). От постановените от апелативните съдилища актове по граждански дела по реда на касационната проверка са отменени изцяло и върнати за ново разглеждане актове по 84 дела или 5,13% от общия брой на проверените актове (през 2024 г. – 91 броя или 4,90%, през 2023 г. – 99 броя или 5,70% от общия брой на проверените актове), които са се увеличили незначително с под 1% спрямо процента на отменените изцяло и върнати на апелативните съдилища актове за 2024 г. Обезсилените решения

на апелативните съдилища и прекратени производства са общо 48 броя или 2,93% от всички актове на апелативните съдилища, намалели са с 1,07% спрямо 2024 г. (74 броя или 4%), а спрямо 2023 г. (86 броя или 4,90%) – намаление с 1,97%. През 2025 г. отменени изцяло и пререшени са 142 броя или 8,67% от всички актове на апелативните съдилища, през 2024 г. са 193 броя или 10,50%, през 2023 г. са 134 броя или 7,70%, т. е. намалението е с 1,83% спрямо отменените изцяло и пререшени дела на апелативните съдилища за 2024 г., а спрямо 2023 г. са се увеличили с под 1%. Частично отменени и пререшени са актове по 39 дела или 2,40%, през 2024 г. са 45 дела или 2,45% от всички, през 2023 г. са 14 дела или 0,80%, т. е. са се увеличили с 1,60%.

Оставени в сила през 2025 г. са 276 решения или 16,90%, през 2024 г. са 282 решения или 15,30%, през 2023 г. са 256 решения на апелативните съдилища или 14,75%, като има незначително увеличение с 1,60%, а спрямо 2023 г. има увеличение с 2,15%. Спрени са 21 дела, а е имало произнасяне за определяне на компетентния съд по 12 дела на апелативните съдилища. От актовете на апелативните съдилища, предмет на обжалване пред касационния съд, недопуснати до касационно обжалване са 954 броя или 58,28%, през 2024 г. са 1091 броя или 59,25%, през 2023 г. – 1016 броя или 58,52% от всички актове на апелативните съдилища, които са намалели с под 1% в сравнение с 2024 г. В сравнение с 2023 г. не е налице промяна.

в) Софийски градски съд и окръжни съдилища

Предмет на касационна проверка са 3113 акта, постановени от Софийския градски съд и окръжните съдилища (през 2024 г. са 2953 акта, през 2023 г. са 2712 акта), което сочи увеличаване на броя на съдебните актове на окръжните съдилища и на СГС, предмет на проверка пред Гражданската колегия на Върховния касационен съд. Отменени по реда на касационната проверка изцяло и върнати са актове по 186 дела или 6%, които незначително са се увеличили в сравнение с 2024 г. – 162 дела или 5,40%, а през от 2023 г. са 167 дела или 6,16%. Обезсилени и прекратени са актове по 130 дела на СГС и окръжните съдилища, което е 4,12% от всички дела, които незначително са се увеличили (под 1%). През 2024 г. са актове по 109 дела или 3,70%, през 2023 г. са 115 актове или 4,24%, приблизително колкото са през отчетната година. Отменени изцяло и пререшени от ВКС са актове по 263 дела или 8,40%, които са намалели незначително в сравнение с 2024 г. – 272 дела или 9,20% от всички, през 2023 г. са 285 дела или 10,51%. Отменени частично и пререшени са актове по 38 дела на СГС и другите окръжни съдилища или 1,20% от всички дела, приблизително колкото са и през 2024 г. – 26 дела или 1% от всички, през 2023 г. са 31 дела или 1%, има устойчивост по този показател. Оставените в сила решения на окръжните съдилища и СГС са 332 акта или 10,70% от всички проверени решения, през 2024 г. са 336 акта – 11,38%, т. е. има незначително намаление през 2025 г., през 2023 г. са 314 броя или 11,58%, намалението е под 1%. През 2025 г. няма върнати касационни жалби, което сочи изключително прецизно изпълнение на задълженията от страна на председателите на отделения в изпълнение на

Заповед № 2281/19.12.2012 г. относно забраната за образуване, случайно разпределяне и насрочване на дела по нередовни жалби, както и на Правилата за образуването, случайното разпределение и насрочване на делата във Върховния касационен съд. В производствата по молби за отмяна на влезли в сила съдебни решения са отменени и върнати 6 решения на СГС и другите окръжни съдилища (през 2024 г. са 14, през 2023 г. са 9 решения), а 46 молби за отмяна са оставени без уважение, през 2024 г. са 44 броя, през 2023 г. – 55 броя. От актовете на окръжните съдилища и СГС недопуснати до разглеждане от касационната инстанция са 1996 броя или 64,12% от всички актове на окръжните съдилища и СГС (през 2024 г. – 1911 броя или 64,71%, през 2023 г. – 1620 броя или 60%), което сочи устойчивост по отношение на недопуснатите до касационно обжалване актове на окръжните съдилища и СГС и добра съдебна дейност на въззивните съдилища.

г) Районни съдилища

Предмет на проверка в производство по отмяна на влезли в сила решения и обжалване по частни жалби за връщане на такива молби през 2025 г. са 226 акта (решения и определения), през 2024 г. са общо 229 акта, а през 2023 г. – 225 акта, постановени от районните съдилища. Отменени изцяло и върнати са 3 съдебни акта. Оставени в сила са решения по 16 дела на районните съдилища. В производствата по молби за отмяна на влезли в сила съдебни решения са отменени и върнати 23 решения на районните съдилища или 10,18%, през 2024 г. са 27 решение или 11,79%, а през 2023 г. са 12,40%, което сочи на намаляване на броя на отменените влезли в сила съдебни актове. През 2025 г. 137 броя молби за отмяна или 60,62% са оставени без уважение, 59,80% са от всички актове през 2024 г., а през 2023 г. са 141 броя или 62,66% от всички разгледани актове на районните съдилища – почти еднакъв процент за 2025 г. и 2024 г., като спрямо 2023 г. има намаление с 2,04%. Недопуснати до разглеждане от ВКС са 2 съдебни акта на районните съдилища.

д) Камара на частните съдебни изпълнители

През 2025 г. съставите на ВКС са се произнесли по 8 акта на дисциплинарните състави при КЧСИ, през 2024 г. са 23 броя, през 2023 г. са 16 акта. Обезсилени и прекратени са 2 акта на дисциплинарния състав, отменени изцяло и пререшени са 2 акта, оставени в сила са 4 броя или 50% от всички, приблизително толкова са и през 2024 г. – 11 решения или 48% от всички, през 2023 г. са 10 решения или 62% от всички обжалвани актове.

е) Висш адвокатски съвет

През отчетния период съставите на ВКС са се произнесли по 13 акта на Висшия адвокатски съвет, през 2024 г. са 14 броя, през 2023 г. са 6 акта. Един акт е отменен изцяло и върнат, 3 акта са обезсилени и производствата по тях са прекратени, 8 решения са оставени в сила, едно производство е

спряно.

ж) Нотариална камара на Република България

През 2025 г. са разгледани 3 акта на Нотариалната камара на Република България, през 2024 г. са 2 броя, като отменен изцяло и върнат е 1 акт, 1 акт е отменен изцяло и пререшен, а оставено в сила е 1 решение на Нотариалната камара.

8. ИЗВОДИ

Въз основа на горните данни може да се направи извод, че и през изминалата 2025 г. съдиите от Гражданската колегия на ВКС са осъществили значителна по количество правораздавателна дейност, насочена към осигуряване на точно и еднакво приложение на закона. Същественият брой образувани и приключени тълкувателни дела – образувани по инициатива на съдебни състави (чл. 292 от ГПК) или по искане на председателя на съда, респективно на други лица по чл. 125 от ЗСВ, показва, че ВКС продължава да изпълнява основното си конституционно правомощие, а именно уеднаквяване на съдебната практика като важна предпоставка за предвидимост на правосъдието и повишаване на общественото доверие в него.

Съществуващият през 2024 г. проблем с кадровата необезпеченост на Гражданската колегия получи своето разрешение през 2025 г. с постъпилите 15 съдии на щатна длъжност „съдия“ в Гражданската колегия на ВКС след приключване на конкурсната процедура по съдебен ред, както и отпуснатите 6 щатни броя длъжност „съдия“ в Гражданската колегия на Върховния касационен съд. Попълването на съдийските длъжности оказва положително влияние върху сročността при разглеждането на делата и изготвянето на съдебните актове, както и върху мотивацията за добросъвестна и адекватна на натоварването работа. Поддържането на качеството на работата от съдиите се постигна с максимални усилия и при пренебрегване на личното време и почивка. Необходимо е да се отбележи, че изключително високият брой командировани съдии в колегията, който към края на първото полугодие на 2025 г. достигна 19, наложи през отчетната година да се поддържа работа с четиричленни съдебни състави, при което затрудненията в работата на съответните състави е очевидна. Във всеки съдебен състав имаше по един командирован, а в три от четиричленните състави – двама командировани, което доведе до сложна система за произнасяне на делата в четиричленните състави – както в закрити, така и в открити съдебни заседания, и до допълнително натоварване на съдебната администрация. Високият брой командировани съдии водеше до несигурност и липса на предвидимост в планирането на конкретната работа на всеки съдебен състав, до практическа невъзможност да се сформират постоянни съдебни състави, до практическа невъзможност да се оформи ново гражданско отделение с оглед по-ефективната организация на работата и задълженията на председателите на отделения. Оспорваната и дълга процедура по обжалване

на решението на Висшия съдебен съвет за назначаване на избраните в колегията съдии поддържаше до средата на годината състоянието на напрежение, но както новоназначените съдии, така и останалите съдии – титуляри, достойно се справиха с емоционалното натоварване и тежестта на професионалните задължения. Към момента в колегията са командироваани петима съдии, с което се затруднява работата на съдилищата, в които те са титуляри, а две съдийски длъжности са незаети.

Неравномерността в броя на съдиите в отделенията в Гражданската колегия, обоснована с характера на разглежданите различни видове дела, води до различно натоварване на председателите на отделения в Първи поток и Втори поток със съответните затруднения при образуването и администрирането на делата. С приключването на конкурсната процедура за съдии във ВКС – Гражданска колегия, отново на дневен ред възниква възможността за образуване на ново отделение в рамките на Втори поток. През 2025 г. беше направено изследване върху постъпленията на образуваните в колегията дела за периода 2020 г. – м. ноември 2025 г. – за пет години и единадесет месеца, като се проследи видът на образуваните дела с цел установяване на постъпленията по материя, за да се извърши преценка за необходимостта от преразглеждане на въпроса за специализацията в двата потока на колегията. Резултатите от това изследване ще бъдат представени в следващия отчетен доклад.

За осигуряване на нормалната работа на Гражданската колегия във връзка с отпускането на нови длъжности за съдии следва да се предвиди и съответният брой служители в специализираната администрация.

Традиционно и през отчетната година следва да се отбележи, че за професионалната дейност на съдиите от Гражданската колегия на Върховния касационен съд от изключително значение е относителната стабилност и предвидимост на законодателния процес. Независимо от изготвените множество становища по законопроекти и участието в различни работни групи, законодателят предпочита да приеме разрешения, които не държат сметка за професионалното и високо специализираното мнение на съдиите от ВКС, което в много случаи води до неясни текстове, накърняване на правата на гражданите и противоречива като следствие съдебна практика, отстранявана по тежкия ред на тълкувателните процедури.

И отново традиционно се поставят проблемите при разпределението на делата – при констатирани разлики между отделните съдии и особено при командироване или назначаване на съдия на незаета до този момент длъжност се налага постоянно, ежедневно наблюдение върху разпределянето на делата и предприемане на съответните административни мерки, за да се постигне дори относителна равномерност при насрочването им.

III. ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ

Статистически данни за делата, разглеждани през 2025 г. в Търговската колегия на Върховния касационен съд, както и за свършените дела през годината

Несвършени дела към 1 януари 2025 г.	1477 бр.
От тях:	
- касационни дела	1221 бр.
- частни производства	256 бр.
Образувани дела през 2025 г.	2624 бр.
От тях:	
- касационни дела	1592 бр.
- частни производства	1032 бр.
Общ брой на делата за разглеждане през 2025 г.	4101 бр.
От тях:	
- касационни дела	2813 бр.
- частни производства	1288 бр.
Свършени дела през 2025 г.	2968 бр.
От тях:	
- свършени касационни дела	1956 бр.
- свършени частни производства	1012 бр.
Несвършени дела към 31 декември 2025 г.	1127 бр.
От тях:	
- касационни дела	861 бр.
- частни производства	266 бр.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Отдел "ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, КОМУНИКАЦИЯ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА"
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ 2025 г. СПРАВКА 1. Постъпления, завършени дела, висящи дела, допълнителни данни

1 / 3

ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ НА ВКС

ПОСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШЕНИ ДЕЛА, ВИСЯЩИ ДЕЛА, ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2025 - 31.12.2025 . Справка 1

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда.

Несвършени дела в началото на периода

1.1.1	Несвършени касационни дела в началото на периода	1221
1.1.2	Несвършени частни производства в началото на периода	256
1.1.4	Несвършени дела в началото на периода	1477

Дела постъпили през отчетния период

1.2.1	Касационни дела постъпили през отчетния период	1592
1.2.2	Частни производства постъпили през отчетния период	1032
1.2.4.1	Молби за отмяна	54
1.2.4.2	Спорове за подсъдност между общите и административните съдилища	0
1.2.4.4	Несъстоятелност	22
1.2.7	Дела постъпили през отчетния период	2624
1.5.10	Постъпили преписки в регистратурата	3014
1.5.11	Прекратени преписки	390

Всичко дела за разглеждане през отчетния период

1.2.8	Всичко за разглеждане касационни производства	2813
1.2.9	Всичко за разглеждане частни производства	1288
1.2.10	Всичко дела за разглеждане	4101

Свършени дела през отчетния период

1.3.1	Свършени касационни дела със съдебен акт по същество	379
1.3.2	Свършени частни производства със съдебен акт по същество	609
1.3.3	Свършени дела със съдебен акт по същество ОБЩО	988
1.3.4.4	Дела разгледани по чл.288 ГПК (КД)	1686
1.3.4.5	Дела разгледани по чл.288 ГПК (ЧП)	1
1.3.4	Дела разгледани по чл.288 ГПК (общо)	1687
1.3.4.6	Недопуснати до касационно обжалване по чл.288 ГПК (КД)	1380
1.3.4.7	Недопуснати до касационно обжалване по чл.288 ГПК (ЧП)	0
1.3.4.1	Недопуснати до касационно обжалване по чл.288 ГПК (общо)	1380
1.3.5.1	Недопуснати до касационно обжалване (КД)	1386
1.3.5.2	Недопуснати до касационно обжалване (ЧП)	302
1.3.5	Недопуснати до касационно обжалване общо	1688
1.3.6	Прекратени касационни дела	191
1.3.7	Прекратени частни производства	101
1.3.8	Прекратени дела ОБЩО	292
1.3.9	Свършени касационни дела	1956
1.3.10	Свършени частни производства	1012
1.3.11	Свършени дела ОБЩО	2968

Несвършени дела в края на отчетния период

1.4.1	Несвършени касационни дела в края на периода	861
1.4.2	Несвършени частни производства	266
1.4.4	Несвършени дела	1127

1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

През отчетната 2025 г., считано от 10.01.2025 г., Търговската колегия е ръководена от и. ф. заместник на председателя на ВКС съдия Тотка Калчева. С акт от 27.03.2025 г. на основание решение на Съдийската колегия на ВСС от 18.03.2025 г. съдия Калчева встъпи в длъжността „заместник на административния ръководител – заместник-председател“ и ръководител на Търговската колегия на Върховния касационен съд.

В колегията са обособени две отделения: I търговско отделение, ръководено от председателя на отделението съдия Кристияна Генковска, изпълняваща функции съгласно Заповед № 66/24.01.2025 г., считано от 27.01.2025 г., и назначена със Заповед № 540/28.04.2025 г. на председателя на ВКС, считано от 28.04.2025 г., и II търговско отделение, ръководено от председателя на отделението съдия Емилия Василева. Разпределението на делата се извършва между всички съдии в колегията, като отделенията нямат специализация по вид на разглежданите дела.

Във всяко от отделенията правораздават по 15 съдии в общо 10 съдебни състава – по 5 състава във всяко от отделенията. Съставите в Търговската колегия на ВКС са постоянни и се председателстват от най-старшите съдии в колегията съобразно старшинството по чл. 237 от ЗСВ. При разпределението на съдиите по състави се следва установената от години практика в един постоянен състав да участва само по един командирован съдия. При преразпределение на дело се прилага Разпореждане № 16/23.09.2022 г., допълнено с Разпореждане № 26/01.08.2025 г. на ръководителя на колегията, съгласно което, когато за докладчик или за член на съдебния състав е определен командирован съдия, при новото разпределение се изключват всички останали командировани съдии, без случаите на ново електронно разпределение за произнасяне по искания по чл. 282, ал. 2 от ГПК, чл. 309, ал. 1 от ГПК, чл. 48, ал. 2 от ЗМТА/ЗАрб. и чл. 282, ал. 3 – 6 от ГПК.

Към 01.01.2025 г. в Търговската колегия правораздават 30 съдии – 23 титуляри и 7 командировани.

След освобождаването от длъжността „съдия“ на основание чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ на съдия Евгений Стайков, считано от 09.01.2025 г., бе командирована съдия Диляна Господинова от Софийския градски съд със Заповед № 54/15.01.2025 г. на председателя на ВКС, считано от 20.01.2026 г. на незаета щатна длъжност до отпадане на необходимостта от командироване.

С Разпореждане № 10/20.02.2025 г. на ръководителя на колегията в двете отделения на Търговската колегия са обособени десет постоянни състава, предвид командироването на съдия Диляна Господинова и преместването на съдия Тотка Калчева от I т. о. във II т. о. с решение на Пленума на ВКС от 12.02.2025 г.

На 16.03.2025 г. след продължително боледуване почина съдия Ивайло Младенов, който бе освободен от разпределение на дела с Разпореждане № 42/14.11.2024 г. на ръководителя на колегията.

Поради предстоящото освобождаване от длъжността „съдия“ на основание чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ на съдия Елеонора Чаначева бе командирован във ВКС съдия Никола Чомпалов от Софийския градски съд

със Заповед № 837/10.10.2025 г. на председателя на ВКС, считано от 20.10.2025 г.

Съдия Елеонора Чаначева бе освободена от длъжност, считано от 18.12.2025 г., на основание чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ.

С Разпореждане № 45/13.10.2025 г. на ръководителя на Търговската колегия съдия Никола Чомпалов е разпределен във II състав на I т. о., считано от 20.10.2025 г., със съдиите Кристияна Генковска и Анжелина Христова, а съдия Боян Балевски е разпределен в III състав на I т. о., считано от 20.10.2025 г., като четвърти съдия. С Разпореждане № 56/22.12.2026 г. на ръководителя на колегията съдия Боян Балевски е разпределен за председател на III състав в I т. о., считано от 22.12.2025 г.

След направените промени към 31.12.2025 г. в Търговската колегия правораздават 30 съдии – 21 титуляри и 9 командировани, като в девет от общо десетте състава участва по един командирован съдия, разпределени, както следва:

В I търговско отделение:

- I състав – Вероника Николова, Мадлена Желева, Мирослава Кацарска (командирован съдия);

- II състав – Кристияна Генковска, Анжелина Христова, Никола Чомпалов (командирован съдия);

- III състав – Боян Балевски, Васил Христатиев, Елена Арнауčkова (командирован съдия);

- IV състав – Ирина Петрова, Десислава Добрева, Мария Бойчева (командирован съдия);

- V състав – Росица Божилова, Анна Ненова, Татяна Костадинова (командирован съдия);

Във II търговско отделение:

- I състав – Емилия Василева, Анна Баева, Зорница Хайдукова;

- II състав – Бонка Йонкова, Петя Хорозова, Иванка Ангелова (командирован съдия);

- III състав – Камелия Ефремова, Людмила Цолова, Иво Димитров (командирован съдия);

- IV състав – Костадинка Недкова, Николай Марков, Красимир Машев (командирован съдия);

- V състав – Тотка Калчева, Галина Иванова, Диляна Господинова (командирован съдия).

Заповедите на председателя на ВКС за командироване на съдиите Господинова и Чомпалов са съобразени с резултатите от проведени гласувания и приети решения за отправяне на предложения за командироване от Общото събрание на съдиите от Търговската колегия, състояли се на 19.11.2024 г. и на 06.10.2025 г.

Общото събрание на съдиите от Търговската колегия приема правила за командироване на съдии преди всяко отправяне на предложение до председателя на Върховния касационен съд. В правилата се определят редът за номиниране на съдии за командироване, начинът на гласуване за номинираните кандидати (тайно) и отчитането на резултатите. Предложенията за командироване се предоставят на председателя на ВКС по

реда на кандидатите, получили най-голям брой гласове от титулярните членове на Общото събрание на Търговската колегия.

Командирането на посочените съдии бе възможно поради съществуващата незаета 1 щатна бройка в Търговската колегия, което позволи през цялата 2025 г. колегията да работи със състав от 30 съдии независимо от наложилите се през годината няколко промени. Предприетото своевременно командироване на съдии предотврати необходимостта от заместване на съдии поради отсъствие или предстоящо освобождаване от длъжност. Съществуването на десет състава от по трима съдии и командироването на съдия на незаетата бройка създаде условия всеки съдия да участва в разглеждането на дела основно в постоянния си състав, без да се налагат множество размествания или формиране на постоянни състави от четирима докладчици. Във времето от 20.10.2025 г. до 17.12.2025 г. разпределението на четвърти докладчик в III състав на I търговско отделение не създаде затруднения в работата, предвид освобождаването на съдия Чаначева от разглеждането на дела за този период.

С решение на Съдийската колегия на ВСС, обнародвано в ДВ, бр. 38/09.05.2025 г., е обявен конкурс за заемане на 9 свободни длъжности „съдия“ в Търговската колегия на Върховния касационен съд. С решение на Съдийската колегия на ВСС от 08.07.2025 г. са определени съдиите от ВКС, които влизат в състава на конкурсната комисия по обявения конкурс за повишаване в длъжност „съдия“ във Върховния касационен съд – Търговска колегия: редовни членове – Тотка Калчева, Вероника Николова, Костадинка Недкова и Галина Иванова, и резервни членове – Мадлена Желева и Людмила Цолова. На 28.10.2025 г. Съдийската колегия на ВСС е допълнила състава на конкурсната комисия, като е определила за член и проф. д.ю.н. Ангел Калайджиев – хабилитиран учен по правни науки от Софийския университет „Св. Климент Охридски“. На 06.11.2025 г. в сградата на Висшия съдебен съвет е проведена работна среща, на която комисията е конституирала състава си и е избрала за свой председател съдия Костадинка Недкова. До края на 2025 г. членовете на конкурсната комисия не са били освободени от разглеждането на дела.

През отчетната 2025 г. Търговската колегия е добре кадрово обезпечена, като са използвани всички налични възможности за командироване на съдии, запазване на организацията на работа в съдебните състави, без да се налага извънредно натоварване на съдиите.

С цел своевременно информираност и за премахване на отпечатването на графици и разпореждания на хартиен носител бе създадена „Споделена електронна папка“ за съдиите и служителите, в която се публикуват графичите за заседания и за дежурните съдии, разпорежданията на ръководителя на колегията, отсъстващите съдии и съдебни помощници и други материали за подпомагане работата на колегията.

2. ПОСТЪПЛЕНИЯ

Данните, които се представят и се анализират, са предоставени от Отдел „Информационни системи, комуникация и съдебна статистика“ на

ВКС в справки 1, 2, 3, 6.1 и 6.2, списъци на свършени и несвършени дела и съставена за нуждите на настоящия доклад справка за насрочените дела в Търговската колегия.

а) Организация по образуването и насрочването на делата

През 2025 г. в Търговската колегия на ВКС се работи по единните за трите колегии Правила за образуване, случайно разпределение и насрочване на делата във Върховния касационен съд, утвърдени със Заповед № 645/19.07.2022 г. на председателя на Върховния касационен съд.

Постъпилите в регистратурата дела са обработвани незабавно, още в същия ден или най-късно на следващия ден, след въвеждане на необходимата входяща информация от деловодителите в електронната деловодна система. Председателите на отделения постановяват разпореждания за образуване на делото, в които посочват правното основание (конкретен текст от закона), въз основа на което се определя шифърът на делото по статистическите номенклатури. През периода на съдебната ваканция от 15 юли до 1 септември образуването и насрочването на делата продължава без прекъсване. При осъществяване на тази дейност председателите на отделения се подпомагат от съдебните помощници, които извършват предварителна проверка за допустимост на касационните и частни жалби, исковите молби и молбите за спиране на изпълнението.

С Разпореждане № 20/03.07.2025 г. ръководителят на колегията, след решение на ОСТК от 05.07.2023 г., утвърди списък на съдиите и на декларираните от тях лица, приложим на основание чл. 23, р. II от Правилата за образуване, случайно разпределение и насрочване на делата във ВКС, за преценка наличието на обстоятелства по чл. 22, ал. 1, т. 2 и т. 3 от ГПК, като с разпореждането за образуване на дело изключването на съдия от участие по дело да се прилага само ако посоченото в списъка лице е страна, пълномощник или представител на страна по конкретното дело, включително в първоинстанционното или въззивното производство. Прилагането на правилата и на посоченото разпореждане целят намаляване на отводите на съдии след образуване на делата.

Делата за открити и закрити заседания се насрочват от председателите на отделения при изпълнение на Заповед № 974/24.06.2015 г. на председателя на ВКС, с която са утвърдени Правила за насрочване на делата в Гражданска колегия и Търговска колегия на ВКС, насочени към осигуряване на еднаква месечна натовареност на съдиите от Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд. През 2025 г. съгласно правилата месечно на всеки съдия са насрочвани по три закрити заседания и не по-малко от едно открито заседание, като в едно закрито заседание се насрочват по три дела на доклад, а в открито заседание – по три дела на съдия, за да се осигури приложението на Заповед № 839/18.05.2016 г. на председателя на ВКС, която действа и през отчетния период. Ръководителят на колегията, председателите на отделения и членът на Аналитичното звено, които имат по-ниска натовареност съгласно Правилата за натовареност на съдиите от ВКС, приети от Пленума на ВКС на 14.07.2022 г., допълнени на 12.10.2022 г. и на

28.06.2023 г., участват в същия брой съдебни заседания месечно, но разглеждат по-малък брой дела в закритите заседания за произнасяне по реда на чл. 288 от ГПК.

Делата за несъстоятелност се насрочват в закрити заседания като допълнителни дела, ако е попълнен графикът на конкретния съдия докладчик, на когото след това се изравнява броят на разглежданите дела в следващо закрито заседание.

Делата по Закона за политическите партии се насрочват в графиците за открити заседания, без да се съобразява броят на насрочените до този момент дела (повече от три) или се насрочват в извънредни открити заседания с оглед спазване на сроковете за разглеждане на делата по този специален закон.

Образуваните частни производства по чл. 282 от ГПК се разпределят по графици, изготвяни от ръководителя на колегията, като произнасянето по молбите за спиране на изпълнението на невлезли в сила въззивни решения и по молби за отмяна се извършва незабавно – в деня на образуването на делото или на следващия работен ден с оглед времето на постъпване на делото и възможността за проверка за внесена парична сума за обезпечение на искането.

С Разпореждане № 48/06.12.2024 г. на ръководителя на колегията поради съществуващите здравословни проблеми на съдия Ивайло Младенов 67 броя дела за произнасяне по реда на чл. 288 от ГПК на негов доклад са преразпределени на останалите съдии. Тези дела са насрочени и разгледани в закрити заседания през 2025 г. извън предварителните графици на съдиите. Няколко дела, по които не са постановени съдебни актове от открити съдебни заседания към момента на смъртта на съдия Младенов, са преразпределени на съдия Татяна Костадинова, която заседава в V състав на I т. о., като са ѝ преразпределени и останалите неприключени дела на съдия Ивайло Младенов.

С цел осигуряване на еднаква натовареност на съдиите по отношение разглеждането на касационни търговски дела в закрито заседание за произнасяне по реда на чл. 288 от ГПК, както и за преодоляване на съществуващата значителна разлика при насрочването на този вид дела и за поддържане на равномерното разпределение на делата в Търговската колегия, са постановени Разпореждане № 13/28.03.2025 г. и Разпореждане № 14/08.04.2025 г. на ръководителя на колегията. С тези разпореждания е приложена функционалността в ЕИСС „Разпределение по дежурство“ по отношение на делата в група „Търговски касационни дела“ (без делата по ЗПП и по чл. 386 от ГПК) с последователно включване и изключване на съдии в разпределението. При тази функционалност делата се разпределят само между посочен брой съдии докладчици и разпределените им дела не се отчитат при автоматичното разпределение, като след преустановяване на неравномерността в насрочването на делата, тези съдии участват с останалите в разпределението, без да им се добавят разпределените по дежурство дела. Използването на посочената функционалност не се отразява статистически на общия брой разпределени и приключени дела от всеки докладчик.

С цел приключване на обявения конкурс за длъжността „съдия“ в Търговската колегия в разумен срок с Разпореждане № 53/10.11.2025 г. и Разпореждане № 54/ 24.11.2025 г. на ръководителя на колегията, по силата на чл. 13, ал. 16, изр. 2 от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт на ВСС, т. 5 от Правилата за натовареността на съдиите от Върховния касационен съд, приети от Пленума на ВКС на основание чл. 111, ал. 2, т. 5 от Закона за съдебната власт, и решение на Общото събрание на Търговската колегия на ВКС от 06.10.2025 г., редовните членове на конкурсната комисия са изключени от разпределение на дела в групи: „Търговски касационни дела“ и „Търговски дела – несъстоятелност“. Изключването от разпределение има за резултат освобождаване от разглеждане на дела в закрито заседание за произнасяне по реда на чл. 288 от ГПК, считано от м. февруари 2026 г.

През 2025 г. Търговската колегия разполага с една заседателна зала, поради което понякога се налага насрочването на открити заседания на два състава в различни часове.

В продължение на няколко години в Търговската колегия съществува проблем в организацията на работата предвид значителната продължителност на сроковете за насрочване на закрити заседания за разглеждане на касационните дела за произнасяне по реда на чл. 288 от ГПК.

След командироването на трима съдии на незаети щатни бройки от 25.09.2023 г. и създаването на нов десети състав през 2024 г., както и предприетите мерки от председателя на ВКС през 2022 г. и 2023 г. за разглеждане на определени видове дела, свързани със застрахователни правоотношения, от Гражданската колегия (преустановени от 01.03.2024 г.), се констатира скъсяване на сроковете за насрочване на делата в закрито заседание за произнасяне по реда на чл. 288 от ГПК. В отчетния доклад за 2024 г. бе констатирано, че периодът на насрочване на делата е средно около 4 – 5 месеца. В приложената справка, изготвена от Отдел „Информационни системи, комуникация и съдебна статистика“, са показани сроковете за насрочване на този вид дела:

Справка за насрочването на касационните търговски дела по чл. 288 от ГПК, постъпили през 2025 г. в Търговската колегия

Отделение	До 1 месец	До 2 месеца	До 3 месеца	До 4 месеца	До 6 месеца	Над 6 месеца	Общо дела
I търговско	115	211	275	150	17	1	769
	15%	27,40%	35,80%	19,50%	2,20%	0,10%	
II търговско	58	100	245	181	65	6	655
	8,90%	15,30%	37,40%	27,60%	9,90%	0,90%	
Общо ТК	173	311	520	331	82	7	1424
	12,10%	21,80%	36,50%	23,20%	5,80%	0,50%	

В справката не са включени 47 дела, които не са имали дата на насрочване, отбелязана в деловодната система, като това могат да бъдат дела, които са докладвани за преценка на допустимостта на касационните жалби и последвало произнасяне от съдебния състав.

Проверката на конкретните дела установи, че насрочването на тези, включени в групата между 4 и 6 месеца и над 6 месеца, се дължи на това, че делото е образувано преди съдебната ваканция, а е насрочено след изтичането ѝ, което е резултат от неравномерното във времето разпределение на делата между отделните докладчици и невъзможността графици за делата да се попълват едновременно за всички докладчици. С тази цел бяха предприетите мерки за изключване на определени съдии от разпределение с цитираните разпореждания на ръководителя на колегията.

Преобладаващият брой дела (81,50%) са насрочени между 2 и 4 месеца, като основната група са насрочени до 3 месеца от образуването им, което представлява значителна положителна промяна в сравнение с предходни години. Разглеждането на делата в разумни срокове е цел на ръководството на колегията и следва да се отчете благоприятната тенденция в това отношение през 2025 г.

б) Брой на постъпилите и образуваните дела в Търговската колегия

През 2025 г. в регистратурата са постъпили 3014 бр. преписки, което представлява намаление с 5,16% спрямо 2024 г. (3178 бр.), но е увеличен с 19,27% броят на върнатите за администриране преписки за 2025 г., които са 390 бр. (през 2024 – 327 бр., 2023 г. – 234 бр.). Основните причини за връщане на преписките на въззивните съдилища са за изпълнение на правомощията по чл. 286 от ГПК и за изпълнение на задължението за връщане с разпореждане по чл. 286, ал. 2 от ГПК на касационните жалби на посочените в процесуалните норми основания. Като основания за връщане най-често продължават да се срещат: невнесена държавна такса или внесена в по-нисък размер; непредставено или нередовно адвокатско пълномощно за процесуално представителство пред ВКС в съответното производство или удостоверение за юридическа правоспособност.

През 2025 г. година в Търговската колегия са поставени за разглеждане общо 4101 дела, което представлява намаление с 9,31% спрямо предходната година (през 2024 г. – 4522 бр., 2023 г. – 4266 бр.). От тях 1477 броя са несвършени дела към 01.01.2025 г. и 2624 броя постъпили през цялата 2025 г.

Статистически данни за делата, разглеждани през 2025 г. в Търговската колегия на Върховния касационен съд, както и за свършените дела се визуализират в следната таблица:

Разгледани и свършени дела за 2025 г. от Търговската колегия

Несвършени дела към 1 януари 2025 г.	1477 бр.
От тях:	
- касационни дела	1221 бр.
- частни производства	256 бр.

Образуванни дела през 2025 г.	2624 бр.
От тях:	
- касационни дела	1592 бр.
- частни производства	1032 бр.
Общ брой на делата за разглеждане през 2025 г.	4101 бр.
От тях:	
- касационни дела	2813 бр.
- частни производства	1288 бр.
Свършени дела през 2025 г.	2968 бр.
От тях:	
- свършени касационни дела	1956 бр.
- свършени частни производства	1012 бр.
Несвършени дела към 31 декември 2025 г.	1127 бр.
От тях:	
- касационни дела	861 бр.
- частни производства	266 бр.

Следва да се отбележи, че разликата между общия брой на разглежданите дела (сборът на несвършените дела към 01.01.2025 г. и броят на образуваните през 2025 г.) и броят на несвършените към 31.12.2025 г. не е аритметично точен. По сведения на Отдел „Информационни системи, комуникации и съдебна статистика“ разликата (в случая от 6 бр. по-малко несвършени дела, посочени в таблицата, в сравнение с математическия резултат) може да се дължи на брой дела, по които постановеният съдебен акт подлежи на обжалване пред същата инстанция – ВКС, и към момента на статистическия отчет в началото на периода този акт да не е влязъл в сила, а в края на периода – да е влязъл в сила, или резултатът да се получава от по-стари спрени дела, които са възобновени.

Трябва да се има предвид, че данните обхващат общо всички дела, които са образувани като касационни, за да се отделят от частните производства.

В статистическите данни е направено разграничение между образуваните дела в I т. о. и II т. о., но на тази база не могат да се формират изводи, тъй като разпределението на делата е общо на всички съдии от колегията. Разликите произтичат от това кои докладчици в кой конкретен период от време са били в Първо и съответно във Второ отделение, като се има предвид, че при наличието на пречки от участие по чл. 22 от ГПК, отвод и други причини за ново преразпределение, делото се отчита като образувано в отделението, в което е постоянният състав на съдията докладчик. От значение също е, че в състава на I т. о. има само един съдия с намалена натовареност – председателят на отделението, а във II т. о. – трима съдии: председателят на отделението, ръководителят на колегията и членът на Аналитичното звено.

в) Видове образуванни дела според техния предмет и по текст на образуване

От образуваните през 2025 г. 2624 бр. търговски дела по-голям е броят на касационните търговски дела спрямо частните производства, което е тенденция от години.

Образувани дела през 2025 г. и сравнения с 2024 г. и 2023 г.

Видове образувани дела	2025 г.	2024 г.	2023 г.
Касационни търговски дела	1592 бр.	1757 бр.	1385 бр.
- Молби по чл. 47 ЗМТА/ЗАрб.	41	45	53
- Молби за отмяна по чл. 303 ГПК	54	61	54
- Несъстоятелност	22	35	28
Частни производства	1032 бр.	1094 бр.	789 бр.
- чл. 274, ал. 2 ГПК	509	572	391
- чл. 274, ал. 3 ГПК	420	361	320
- чл. 282 ГПК	91	144	68
Общо	2624 бр.	2851 бр.	2174 бр.

В общия брой на касационните дела са включени всички образувани търговски дела: делата, образувани по касационни жалби срещу въззивни решения по граждански и търговски дела, и дела, които не са касационни – делата, образувани по молби за отмяна по чл. 303 от ГПК и по молби за отмяна на арбитражни решения по чл. 47 от Закона за арбитража (до 01.08.2025 г. – чл. 47 от ЗМТА). Статистически самостоятелно в този брой дела се отчитат делата, образувани по молби за отмяна по чл. 303 от ГПК, и касационни дела – „Несъстоятелност“, в които се посочват само делата, образувани по касационни жалби, свързани с основното производство по несъстоятелност. Делата, свързани с производството по несъстоятелност, образувани по касационни жалби срещу въззивни решения по отменителни, установителни и други иски производства, са включени общо в групата на касационните дела.

Посоченият метод при изготвяне на статистическите данни и създадените общо 361 номенклатури за образуване на касационните дела според статистическата Справка 3.1 не позволява да се направи анализ на вида на образуваните дела по законови текстове и да се формират изводи за причините за намаляване или увеличение на постъпилите дела с цел преценка на необходимостта от предприемане на мерки за равномерно натоварване на съдиите с оглед на фактическа и правна сложност на делата.

По отношение на видовете касационни дела от предходни години равномерната натовареност се постига чрез обособяването на 3 групи за образуване и разпределение на делата: „Търговски касационни дела“,

„Търговски дела – несъстоятелност“ и „Търговски дела – молби за отмяна“. Обособяването на групата „Търговски дела – несъстоятелност“ е наложено от спецификите на производството по несъстоятелност и по-кратките срокове за разглеждане на този вид дела. Делата в групата „Търговски дела – молби за отмяна“ се разглеждат в открити заседания. В групата „Търговски касационни дела“ са включени всички други дела, при които се провежда производство по чл. 288 от ГПК в закрито заседание и при допускане на касационно обжалване – открито заседание, с изключение на делата, образувани по Закона за политическите партии и по колективните искове, които са касационни дела, но се разглеждат в открито заседание, без преценка за допускане на касационно обжалване в закрито заседание.

С оглед особеностите при разпределение на делата и за постигане на поставените цели, както и след констатацията, че голяма част от въведените номенклатури не се използват или са неправилно зададени, в края на 2025 г. ръководителят на колегията и председателите на отделения решиха да преразгледат прилаганите правила за поставяне на шифрите на делата. Посочени бяха основните номенклатури, които е препоръчително да се въвеждат с цел по-точно обобщаване на данните за вида на образуваните касационни дела. Решението се прилага от 01.01.2026 г., като в настоящия доклад данните се посочват по начин, който да позволи последващото сравняване на видовете образувани дела през 2025 г. и тези, които ще се образуват в бъдещите отчетни периоди.

В групите „Търговски дела – несъстоятелност“ и „Търговски дела – молби за отмяна“ разликите в броя на образуваните дела в сравнение с предходните периоди са: делата за несъстоятелност (основно производство) са намалели с 37,14% в сравнение с 2024 г., през която година е имало увеличение спрямо предходната; делата, образувани по молби за отмяна, са намалели с 13,11% в сравнение с 2024 г. и с малко по-висок процент спрямо 2023 г., както и е налице незначително намаление на делата по искови молби по чл. 47 от ЗМТА (сега Закон за арбитража).

Малкият брой на този вид дела и незначителният им дял в общо образуваните дела не налагат промяна в групите за разпределение: броят на образуваните дела по несъстоятелност – 22 бр., е по-малък от броя на съдиите в колегията, а дялът на делата по молби за обмяна – общо 95 бр., показва, че всеки съдия е получил средно по 3,16 бр. дела през 2025 г.

В групата „Търговски касационни дела“ образуваните дела през 2025 г. са посочени като 1592 бр., но от същите следва да се приспадат делата от група „Търговски дела – молби за отмяна“, които включват делата, образувани по молби по чл. 303 от ГПК, както и делата по чл. 47 от ЗМТА /чл. 47 от ЗАрб., или общият брой на образувани дела по касационни жалби е 1497 броя. Следва да се отбележи, че по-малкият брой на образуваните през 2023 г. касационни дела е резултат от действието на заповеди на председателя на ВКС за разпределение на делата, свързани със застрахователни правоотношения, последователно в Гражданската колегия и след това в двете колегии, чието действие е преустановено със Заповед № 131/01.03.2024 г. Независимо че през 2025 г. всички дела, свързани със застрахователни правоотношения, се образуват само в Търговската колегия,

общият брой на образуваните касационни дела е намалял спрямо 2024 г.

Съпоставката между образуваните дела, свързани със застрахователни правоотношения, през 2025 г. и 2024 г. сочи, че общият брой на този вид дела през 2025 г. е 524 бр., а през 2024 г. – 504 бр., и следователно няма значителна промяна в натовареността от този вид дела. Основен дял имат делата, образувани по чл. 432, ал. 1 от КЗ и чл. 226, ал. 1 от КЗ (отм.), които за 2025 г. са 394 бр., а за 2024 г. – 361 бр., или увеличението е с 9,14%, но както бе посочено, делата се образуват изцяло в Търговската колегия от 01.03.2024 г. Общият брой на този вид дела (524 бр.) за 2025 г. представлява 35% спрямо постъпилите касационни дела.

Образуваните дела, свързани с изпълнителното производство, през 2025 г. са 163 бр. и показват увеличение с 10 бр. спрямо 2024 г. (153 бр.) и с 63 бр. спрямо 2023 г. (100 бр.). В тази група са включени и делата по шифри с текст на образуване по чл. 422 от ГПК и чл. 415 от ГПК, които за 2025 г. са 87 бр. (92 бр. за 2024 г. и 85 бр. за 2023 г.), като тези дела се образуват след проведено заповедно производство. Делата с текст на образуване по чл. 439 от ГПК за 2025 г. са 57 бр. (49 бр. за 2024 г. и 14 бр. за 2023 г.), откъдето се формира основно изменението в постъпленията и същите са се увеличили с 16,33%. Общият брой на делата, свързани с изпълнителното производство, включително делата по чл. 422 и чл. 415 от ГПК, представлява 10,89% спрямо постъпилите касационни дела.

По-голям е броят на образуваните дела по спорове, свързани с дружествени права и такива по ЗТРРЮЛНЦ, ЗЮЛНЦ и Закона за кооперациите – 86 бр. за 2025 г., спрямо 73 бр. за 2024 г. и 77 бр. за 2023 г. Увеличението е със 17,80%, като основната тежест е на исковите производства по чл. 74 от ТЗ – 31 бр. за 2025 г., 22 бр. за 2024 г. и 22 бр. за 2023 г. Общият брой на този вид дела (86 бр.) представлява 5,74% спрямо постъпилите касационни дела.

Намалял е с 11,33% броят на образуваните дела по Закона за задълженията и договорите – 360 бр. за 2025 г., спрямо 406 бр. за 2024 г. и 392 бр. за 2023 г., а делата, образувани по спорове, свързани с търговски сделки, са 43 бр. (40 бр. за 2024 г. и 34 бр. за 2023 г.). Към тази група дела следва да се включат и делата, образувани по чл. 113 от ГПК (от и срещу потребители), от които Търговската колегия разглежда дела за правоотношения, произтичащи от банкови и валутни сделки. Броят на този вид дела за 2025 г. е 114 бр. и също показва намаление с 37,36% в сравнение с 2024 г. – 182 бр., и с 2023 г. – 204 броя. Общият брой на този вид дела (517 бр.) за 2025 г. представлява 34,54% спрямо постъпилите касационни дела.

Делата не могат да бъдат анализирани точно по вид на правоотношението, тъй като една част от тях са образувани по текст по чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, а не по основанията, от което произтича спорното вземане (например чл. 266, ал. 1 от ЗЗД), а друга част са образувани по текста на чл. 113 от ГПК и тук се включват дела по спорове, свързани с търговски сделки, по които едната от страните е потребител. Делата, образувани по текст чл. 422 от ГПК и чл. 415 от ГПК, са свързани също с искиви производства, при които вземането произтича от сделка, като например вземане, основано на лизингов договор, се е образувало по чл. 422 от ГПК или по чл. 113 от ГПК.

Използвани са по няколко самостоятелни шифри за солидарни задължения и за цесии, за вземания по договор за изработка, които не отразяват точно предмета на образуваните дела. По тези причини, както бе посочено, ръководителят на колегията и председателите на отделения взеха решение за по-прецизно използване на основните номенклатури с цел по-точно обобщаване на статистическите данни за предмета на образуваните дела.

Намалял е броят на образуваните дела, свързани с производството по несъстоятелност (по текстове: чл. 645 от ТЗ, чл. 646 от ТЗ, чл. 647 от ТЗ, чл. 649 от ТЗ, чл. 694 от ТЗ, чл. 638 от ТЗ и по Закона за банковата несъстоятелност), които за 2025 г. са 44 бр. (62 бр. за 2024 г. и 78 бр. за 2023 г.) или намалението е 29,03%. Общият брой на този вид дела (44 бр.) представлява 2,94% спрямо постъпилите касационни дела (за 2024 г. те са представлявали 3,50%, а за 2023 г. – 5,63% от постъпилите дела).

По-големият брой дела през 2024 г. и 2023 г. и съответно намалението за 2025 г. е тенденция и от предходни години и се дължи основно на намаляване на броя на делата, свързани с производството по банкова несъстоятелност на КТБ АД (н.). Делата за несъстоятелност (основно производство) представляват 1,47% от постъпилите касационни дела.

Останалите постъпили касационни дела до 100% са други видове, като във всеки вид броят на делата е минимален. В тази група най-голяма тежест имат делата, образувани по чл. 124, ал. 1 от ГПК – 41 бр., по чл. 270 от ГПК – 21 бр., и по чл. 216 от ДОПК – 12 броя.

Делът на касационните дела спрямо общия брой на образуваните касационни дела е показан в таблицата:

Касационни дела по текст на образуване през 2025 г.

Вид на касационното дело	Процент спрямо общия брой образувани дела
Застрахователни правоотношения	35%
Търговски сделки – ЗЗД и ТЗ	34,54%
Дружествени правоотношения	5,74%
Изпълнително производство (вкл. чл. 422 от ГПК)	10,89%
Несъстоятелност – основно производство	1,47%
Несъстоятелност – искиви производства	2,94%
Други	9,42%
Общо 1497 бр.	100%

Анализът на данните налага извода, че общото намаление на постъпилите в Търговската колегия касационни дела се дължи на намаляването на броя на делата, образувани по спорове, произтичащи от търговски сделки, и приблизителното запазване на броя на образувани дела, свързани със застрахователни правоотношения, които общо представляват повече от 2/3 от касационните дела. Минималните увеличения в другите

видове дела не могат да компенсират посоченото намаление и съответно приблизителното запазване на общия брой на образуваните касационни дела. Липсата на точни и конкретни данни за вида на делата по текст на образуване в групата на делата по спорове, произтичащи от търговски сделки, както и намаляването и незначителният дял на делата, свързани с производството по несъстоятелност – искиви производства, не обосновават на този етап въвеждане на коефициенти за натовареност по фактическа и правна сложност на делата.

В групата „Търговски частни дела“ общият брой на делата през 2025 г. е намалял в сравнение с предходните сравнявани периоди. Общото намаление се формира от намаляването с 36,81% на броя на частните дела, образувани по чл. 282 от ГПК за спиране на изпълнението на въззивно решение през 2025 г. спрямо 2024 г. (в случая 2023 г. не следва да се сравнява поради разглеждане от Гражданската колегия на част от делата, свързани със застрахователни правоотношения). Значително е намалял броят на частните производства по чл. 274, ал. 2 от ГПК, но е увеличен броят на частните касационни производства по чл. 274, ал. 3 от ГПК. Анализът на видовете образувани частни производства налага извода, че независимо от общото намаление на делата е налице повишаване на сложността на делата, предвид увеличението на тези по чл. 274, ал. 3 от ГПК, докато образуваните частни дела по искания по чл. 282 от ГПК по принцип не се отличават с фактическа или правна сложност.

Липсват статистически данни за броя на делата, свързани с произнасяне по искания по чл. 248 от ГПК, които представляват значителна част от натовареността на колегията.

3. ПРОВЕДЕНИ ЗАСЕДАНИЯ И ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА

а) Проведени заседания

По статистически данни са проведени общо 2373 заседания по дела, от които 447 открити и 1926 закрити заседания.

Съдиите от Търговската колегия са участвали като докладчици средно в по 15 открити съдебни заседания и в 64 закрити заседания, общо 79 заседания. Посочените данни не съответстват на Правилата за насрочване на делата, тъй като в общия брой на проведените заседания се включват заседанията за произнасяне по искания по чл. 282 от ГПК, чл. 248 от ГПК, извънредни заседания за проверка на допустимостта на касационни жалби, по молби по чл. 303 от ГПК, по молби по чл. 47 от ЗАрб. и по касационни жалби по Закона за политическите партии и по колективни искиве.

В сравнение с предходните периоди броят на проведените заседания не показва значителни промени: откритите заседания през 2024 г. са 13 бр., през 2023 г. – 12 бр., а закритите през 2024 г. – 58 бр. и през 2023 г. – 66 броя.

Не са установени случаи на неоснователно отлагане на делата от съставите на Търговската колегия на Върховния касационен съд. От проведените заседания по обективни причини (заболяване на страна и

процесуален представител или нередовно призоваване) през 2025 г. са отложени 37 дела.

През отчетния период са спрени 42 производства: 40 от тях до постановяване на решения по висящи тълкувателни дела (през 2024 г. – 55 бр., 2023 г. – 27 бр.) и до произнасяне на Съда на Европейския съюз – 2 бр. (през 2024 г. – 4 бр.).

Общият брой на прекратените дела от 292 броя се различава незначително в сравнение с предходните отчетни периоди.

б) Свършени дела и обявени актове

През 2025 г. в Търговската колегия са свършени 2968 дела (през 2024 г. – 3025 бр., 2023 г. – 2588 бр.), което независимо от намалението в броя на свършените дела спрямо предходната година, показва увеличение на свършените дела в сравнение с общия брой на делата за разглеждане: свършените за 2025 г. дела са 72,37% от делата за разглеждане (за 2024 г. – 66,89% , а за 2023 г. – 60,67%).

Делата, допуснати до касационно обжалване, представляват 18,20% от делата, разгледани по чл. 288 от ГПК, което представлява увеличение спрямо предходните години: 2024 г. – 16%, 2023 г. – 16,28%.

Увеличението на делата, по които въззивните решения са допуснати до касационно обжалване, има за резултат увеличаването на броя на проведените открити съдебни заседания.

Постановените от съдиите в колегията съдебни актове – решения и определения, общо са 4018 бр., като за сравнение през 2024 г. те са били 4008 броя, а през 2023 г. – 3419 броя.

Следва да се отбележи, че по едно дело е възможно постановяване на повече от един съдебен акт, предвид производството по допускане на касационно обжалване, както и произнасяния по искания по чл. 248 от ГПК, което определя по-големия среден брой на актове в сравнение с броя на приключените дела.

Председателите на отделения и ръководителят на колегията са постановили общо 388 бр. разпореждания по преписки според Справка 6.1, която отчита „прекратени преписки“, докато разпореждания се постановяват и при образуване на делата, или това са разпореждания по всички постъпили преписки – 3014 броя. Този вид актове не са включени в броя на обявените актове, но това показва, че всеки председател на отделение е постановил средно по 1507 броя разпореждания за образуване на дела и по администрирането на постъпилите преписки.

в) Натовареност на съдиите от Търговската колегия

В статистическите данни показателите за натовареност на съдиите са посочени по брой разпределени/образувани дела, проведени заседания, свършени дела, обявени съдебни актове и индивидуалната средномесечна натовареност по брой разпределени дела.

ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ НА ВКС

ИНДИВИДУАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА МАГИСТРАТИТЕ - ПОСТЪПЛЕНИЯ И НАТОВАРВАНЕ

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА 2025 г. СПРАВКА 6.2

Справката е изготвена от отдел ИСККС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда.

№г.	Магистрат	Разпределени дела общо - като докладчик (6.4 + 6.5)							Брой месеци с получено разпределение	Средномесечна натовареност (брой дела)	
		Разпределени касационни дела	Разпределени частни производства	Разпределени дела със сложност 1	Разпределени дела със сложност 2	Разпределени дела със сложност 3	Разпределени дела със сложност 4	Разпределени дела със сложност 5			
		6.4	6.5	6.6.1	6.6.2	6.6.3	6.6.4	6.6.5	6.6	6.28	6.29
1	Емилия Василева	37							37	11	3,4
2	Тотка Калчева	22							22	11	2
3	Камелия Ефремова	55	37						92	11	8,4
4	Бонка Йонкова	51	39						90	11	8,2
5	Боян БалеВСки	60	39						99	11	9
6	Ирина Петрова	64	39						103	11	9,4
7	Росица Божилова	57	39						96	11	8,7
8	Костадинка Недкова	24	21						45	11	4,1
9	Петя Хорозова	53	37						90	11	8,2
10	Анна Баева	50	39						89	11	8,1
11	Вероника Николова	57	39						96	11	8,7
12	Николай Марков	54	43						97	11	8,8
13	Кристияна Генковска	44	4						48	11	4,4
14	Людмила Цолова	53	38						91	11	8,3
15	Мадлена Желева	66	42						108	11	9,8
16	Анжелина Христова	57	41						98	11	8,9
17	Васил ХристатиЕв	54	39						93	11	8,5
18	Галина Иванова	47	39						86	11	7,8
19	Десислава Добрева	58	38						96	11	8,7
20	Ивайло Младенов								0		0
21	Анна Ненова	57	39						96	11	8,7
22	Зорница Хайдукова	54	41						95	11	8,6
23	Иванка Ангелова	57	38						95	11	8,6
24	Иво Димитров	64	40						104	11	9,5
25	Елена АрнауЧкова	53	39						92	11	8,4
26	Мирослава Кацарска	66	40						106	11	9,7
27	Красимир Машев	61	37						98	11	8,9
28	Мария Бойчева	63	39						102	11	9,3
29	Татяна Костадинова	44	30						74	11	6,7
30	Дияна Господинова	59	38						97	11	8,8
31	Никола Чомпалов	19	10						29	6	4,8
32	Елеонора Чаначева	32	28						60	11	5,5
ОБЩО ЗА КОЛЕГИЯТА		1592	1032						2624		

Средната натовареност за съдиите в колегията е изследвана в отчетните доклади в предходни години според общия брой на съдиите в колегията: за търговските дела от всички заети щатни длъжности, а за частните производства – според броя на съдиите, които разглеждат такива дела.

В Търговската колегия с намалена натовареност по Правилата за натовареността на съдиите във ВКС по отношение на търговските дела са ръководителят на колегията и председателите на отделения, които не разглеждат частни производства, и членът на Аналитичното звено, който разглежда търговски и частни производства също с намалена натовареност.

За определяне на действителната натовареност на съдиите, които са със 100% натовареност, показателите са изчислени според броя на тези съдии за отделните видове производства.

През 2025 г., както бе посочено, са правораздавали 30 съдии, на които са разпределяни дела, независимо от направените промени в членския състав и периодите, през които са били назначени 31 съдии. При статистическите данни за индивидуална средномесечна натовареност за база са показани 11 месеца за разпределение на дела. Следва да се отчете, че на доклад на съдия Чаначева са разпределяни дела до 17.10.2025 г. (Разпореждане № 41/29.09.2025 г.), а на доклад на съдия Чомпалов са разпределяни частни дела от 20.10.2025 г. (Разпореждане № 45/20.10.2025 г.) и са преразпределени образуваните търговски дела на доклад на съдия Чаначева, докато в справката съдия Чаначева е посочена с 11 месеца за разпределение, а съдия Чомпалов – с 6 месеца. За тези двама съдии действителната натовареност следва да се определи като за 1 съдия с 11 месеца за разпределение на дела.

При така посочения метод на изчисление действителната натовареност е определена според общия брой на разпределените и свършените дела и обявените актове на доклад на съдиите със 100% натовареност (26 съдии) на база 11 месеца, която се сравнява с натовареността по статистически данни.

Средномесечна натовареност по брой разпределени дела през 2025 г.

Дела	Натовареност по броя на съдиите по статистически данни – средномесечно на съдия и общ брой дела	Натовареност по броя на съдиите със 100% натовареност – средномесечно на съдия и общ брой дела
Търговски дела	4,82 дела 1592 бр.	5,12 дела 1465 бр.
Частни производства	3,47 дела 1032 бр.	3,52 дела 1007 бр.
Общо	8,29 бр. 2624 бр.	8,64 дела 2472 бр.

Следва да се посочи, че разликите между отделните съдии произтичат от разпределените частни дела по чл. 282 от ГПК според графициите за дежурства, при което разпределението е обусловено изцяло от броя на постъпилите дела в периода на дежурството на всеки съдия.

Сравнение на натовареността на съдиите по броя на разпределените дела спрямо 2024 г. и 2023 г. и средномесечната натовареност на съдиите е

представено в следната таблица:

Средномесечна натовареност по брой разпределени дела през 2025 г. в сравнение с 2024 г. и 2023 г.

Видове образувани дела	2025 г. 30/27 съдии	2024 г. 30/27 съдии	2023 г. 27/24 съдии
Касационни дела	1592 бр.	1757 бр.	1385 бр.
Средномесечна натовареност	4,82	5,32	4,66
Частни производства	1032 бр.	1094 бр.	789 бр.
Средномесечна натовареност	3,47	3,68	2,99
Общо	2624 бр.	2851 бр.	2174 бр.
Средномесечна натовареност	8,29	9	7,65

Показателят за натовареност по брой разпределени дела на съдия предполага разпределените дела да са поставени на разглеждане през отчетния период, но следва да се отчетат несвършените към началото на периода и останалите несвършени в края на периода.

Натовареността по брой поставени на разглеждане дела по Правилата за насрочване на делата в Гражданска и Търговска колегии във ВКС, определена при насрочени и проведени 10 открити и 22 закрити заседания с по три дела на доклад (96 дела) и ползване на показателя от 11 месеца, е за търговските дела от 8,73 дела средномесечно. Този резултат, събран със средномесечната натовареност по брой разпределени частни производства от 3,52 дела, показва, че средната действителна натовареност на съдия от Търговската колегия е от 12,25 дела средномесечно. Следва да се посочи, че всеки съдия участва и като член на съдебен състав с двама други съдии, което повишава индивидуалната натовареност.

Натовареност по брой свършени дела през 2025 г.

Дела	Натовареност по броя на съдиите по статистически данни – средномесечно и по брой на съдия	Натовареност по броя на съдиите със 100% натовареност – средномесечно и по брой на съдия
Търговски дела 1956 бр.	5,90 дела 65 бр. общо	6,27 дела 69 бр. на съдия от общо 1782 бр.
Частни производства 1012 бр.	3,36 дела 37 бр. общо	3,45 дела 38 бр. на съдия общо от 989 бр.
Общо 2968 броя	9,26 бр. 102 бр. общо	9,72 дела 107 бр. на съдия от общо 2771 бр.

Разликата в броя на поставените за разглеждане дела, проведените съдебни заседания и броя на свършените дела се дължи на това, че показателят за свършени дела отразява делата, по които има обявени съдебни актове в края на периода, като в останалите несвършените дела се включват и разгледаните през отчетния период дела, по които актовете не са били обявени.

В броя на свършените дела и на обявените актове не се включват съдебни актове с резултат „спира“, „възобновява“ и „допуска“.

Натовареността по брой обявени актове – 4018 бр., определена при 30 съдии в колегията, показва, че средно един съдия в Търговската колегия е постановил по 134 броя съдебни акта през 2025 г. В този случай и определенията са изчислени при 30 съдии, като се има предвид, че и при произнасяне по търговски дела се постановяват определения по чл. 288 от ГПК. При изключване на съдиите с намалена натовареност и постановените от тях актове при 26 съдии с пълна натовареност през цялата 2025 г. средно един съдия е постановил по 143 броя акта. Съдебните решения са 375 бр. или средно по 13 броя на съдия, а при изключване на съдиите с намалена натовареност при 26 съдии с пълна натовареност – 13 броя.

Натовареност по брой обявени актове през 2025 г.

Актове	Натовареност по броя на съдиите по статистически данни	Натовареност по броя на съдиите със 100% натовареност
Решения 375 бр.	13 бр.	13 бр. на съдия от общо 330 бр.
Определения 3643 бр.	121 бр. за 30 съдии	130 бр. на съдия от общо от 3395 бр.
Общо 4018 бр.	134 бр. общо за 30 съдии	143 бр. на съдия от общо 3725 бр.

Сравнение на показателите за средномесечна натовареност по брой разпределени дела, свършени дела и обявени съдебни актове е направено в таблицата:

Средномесечна натовареност за 2025 г. на съдиите от Търговската колегия

Брой съдии	Разпределени дела	Свършени дела	Обявени актове
За търговски дела – 30 съдии За частни дела – 27 съдии	8,29	9,26	12,18 – 30 съдии
За 26 съдии с пълна натовареност	8,64	9,72	13 – 26 съдии

По-високият показател за средномесечната натовареност по броя на свършените дела от 9,26 спрямо 8,29 за 2024 г. намира отражение в статистическите данни при сравнение на по-големия брой на останалите несвършени дела към 31.12.2024 г. – 1477 броя, и по-малкия брой на несвършените дела към 31.12.2025 г. – 1127 броя.

Натовареността на съдиите от Търговската колегия по брой свършени дела и обявени актове може да се проследи за периода 2025 – 2023 г. в приложената таблица, като се има предвид, че в колегията през 2023 г. правораздават 27 съдии, а през 2024 г. и 2025 г. – по 30 съдии, а за 2025 г. са показани данните по брой дела и актове за съдиите с пълна натовареност.

Натовареност по брой свършени дела и постановени актове

Година	Свършени дела	Допуснати до касационно обжалване (КД)	Открити заседания	Брой дела	Брой актове
2025	Общо – 2968 Касационни – 1956 Частни – 1012	307	447	102	134
2024	Общо – 3025 Касационни – 1999 Частни – 1026	274	391	101	134
2023	Общо – 2588 Касационни – 1775 Частни – 813	289	362	96	127

През цялата 2025 г. от съдиите докладчици са поставяни индекси на въззивните актове (решения и определения), подлежащи на индексирание съобразно Правилата за определяне и поставяне на индекси на съдебните актове за резултатите от инстанционната проверка. След изменението на т. 8.1 от Правилата (прието с решение по Протокол № 31/03.10.2023 г. на СК на ВСС) индекси се поставят след касационния контрол и на първоинстанционния акт, в случай че въззивният акт е изцяло или частично отменен, изменен, обезсилен или обявен за нищожен, освен ако делото е върнато за ново разглеждане на въззивната инстанция. Формулярът следва да се оптимизира с оглед на посоченото изменение.

г) Срочност на изготвяне на съдебните актове

От списъка на свършените дела са установяват срокове, в които всеки съдия е обявил съдебния си акт (за частните производства срокът е изчислен от датата на образуване, а за касационните дела – от датата на проведеното закрито или открито съдебно заседание, като не са включени делата, по които актовете са с резултат „спира“, „възобновява“ или „допуска“). Показани са данни за 31 съдии, като актовете, които са постановени в разумния 3-месечен срок представляват 85,28% от общия брой на постановените актове, голяма част от които и в инструктивните срокове по процесуалния закон. В

справката не са показани данни за обявените за решаване към 31.12.2025 г. дела, съответно проведените заседания по дела, по които към тази датата актовете не са обявени.

4. ДЕЙНОСТ ПО УЕДНАКВЯВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА. ПРОЗРАЧНОСТ НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО

а) Постановени тълкувателни решения

През 2025 г. няма постановени от Общото събрание на Търговската колегия тълкувателни решения.

От Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии през 2025 г. е постановено едно тълкувателно решение.

Тълкувателно решение № 2/2025 г. от 11.06.2025 г. е постановено по Тълкувателно дело № 2/2025 г., образувано с разпореждане от 28.01.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд по въпроса: „На кое основание е нищожен договор с вещнотранслативен ефект и предмет недвижим имот, сключен във връзка със съглашение, което е нищожно на основание чл. 152 ЗЗД и прилага ли се в тази хипотеза чл. 17, ал. 2 ЗЗД?“. След провеждане на едно закрито заседание по делото предложението за произнасяне по поставения въпрос е отклонено. Докладчици по делото са съдиите Ирина Петрова (ТК) и Снежанка Николова (ГК).

От Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е постановено едно **определение от 21.11.2025 г.** по Тълкувателно дело № 1/2025 г. на ОСГТК на ВКС и I и II колегии на ВАС, с което е отклонено искането на председателя на Висшия адвокатски съвет за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд по въпроса: „Представлява ли участието в дружество с ограничена отговорност, включително в еднолично дружество с ограничена отговорност, търговска дейност по смисъла на Търговския закон съгласно чл. 41, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация?“. Докладчици по делото са съдиите Марио Димитров (ВАС), Веска Райчева (ВКС – ГК) и Кристияна Генковска (ВКС – ТК).

б) Образувани тълкувателни дела

През 2025 г. няма образувани тълкувателни дела пред Общото събрание на Търговската колегия.

През 2025 г. пред Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии са образувани пет тълкувателни дела.

Тълкувателно дело № 1/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 27.01.2025 г. за приемане на тълкувателно решение по въпроси, поставени в предложение на състав на Гражданската колегия и поради констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по следните въпроси: „1. Допустимо ли е третото лице – помагач на ответника да предявява преклудирани за ответника възражения за съпричиняване извън срока за отговор на исковата молба? 2. Допустимо ли е третото лице – помагач на страната на ответника да предявява преклудирани за ответника възражения срещу предявения иск извън срока за отговор на исковата молба?“. Докладчици по делото са съдиите Камелия Маринова (ГК) и Анна Баева (ТК).

Тълкувателно дело № 2/2025 г. е образувано с разпореждане от 28.01.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд по въпроса: „На кое основание е нищожен договор с вещнотранслативен ефект и предмет недвижим имот, сключен във връзка със съглашение, което е нищожно на основание чл. 152 ЗЗД и прилага ли се в тази хипотеза чл. 17, ал. 2 ЗЗД?“. След провеждане на едно закрито заседание по делото предложението за произнасяне по поставения въпрос е отклонено с Тълкувателно решение № 2/2025 г. от 11.06.2025 г. Докладчици по делото са съдиите Ирина Петрова (ТК) и Снежанка Николова (ГК).

Тълкувателно дело № 3/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 20.06.2025 г. във връзка с констатирана по реда на чл. 292 от ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по следните въпроси: „1. Има ли право съдът на преценка дали са налице обстоятелствата за предоставяне на безплатна правна помощ по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата при направено искане по чл. 38, ал. 2 от същия закон или те са предоставени единствено на договарящите се и не подлежат на проверка от съда? 2. Дължат ли се разноски по смисъла на чл. 36 от Закона за адвокатурата във връзка с чл. 78, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс за заплатено адвокатско възнаграждение за изготвен отговор на касационна жалба на насрещната страна, когато и двете страни са подали касационни жалби, по които не е допуснато касационно обжалване?“. Докладчици по делото са съдиите Десислава Добрева (ТК) и Геновева Николаева (ГК).

Тълкувателно дело № 4/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 09.10.2025 г. във връзка с констатирана по реда на чл. от 292 ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по следния правен въпрос: „Приложима ли е разпоредбата на чл. 40 ЗЗД за органното представителство на търговско дружество?“. Докладчици по делото са съдиите Васил Христатиев (ТК) и Десислава Попколева (ГК).

Тълкувателно дело № 5/2025 г. е образувано с разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 24.11.2025 г. във връзка с констатирана по реда на чл. от 292 ГПК противоречива съдебна практика на състави на ВКС по следния правен въпрос: „Изцяло или частично е нищожен, сключен от етажен собственик с юридическо или физическо лице, договор за поддръжка и управление на общи части в сграда в режим на етажна собственост и на незастроената част от поземления имот, в който има изградени и съоръжения, алеи, площадки, басейни и други?“. Докладчик по делото е съдия Николай Иванов (ГК), а член на комисията – съдия Галина Иванова (ТК).

През 2025 г. пред Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е образувано **Тълкувателно дело № 1/2025 г.** с разпореждане от 18.02.2025 г. на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд по искане на председателя на Висшия адвокатски съвет за приемане на тълкувателно постановление по въпроса: „Представява ли участието в дружество с ограничена отговорност, включително в еднолично дружество с ограничена отговорност, търговска дейност по смисъла на Търговския закон съгласно чл. 41, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация?“. След проведено на 10.07.2025 г. заседание по делото е постановено определение от 21.11.2025 г., с което искането е отклонено. Докладчици по делото са съдиите Марио Димитров (ВАС), Веска Райчева (ВКС – ГК) и Кристияна Генковска (ВКС – ТК).

5. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

През 2025 г. година съдиите от Търговската колегия са взели участие в изпитни комисии за полагане на държавни изпити по гражданскоправни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, в Университета за национално и световно стопанство и в Бургаския свободен университет, както и в изпит за юридическа правоспособност в Министерството на правосъдието.

Участия на съдии като временни преподаватели в НИП и като лектори в други обучения

През 2025 г. съдии от Търговската колегия са включени в обучения на съдии от районните, окръжните и апелативните съдилища.

Като временни преподаватели в Националния институт на правосъдието:

Съдия Емилия Василева е била временен преподавател в „Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии“ по тема „Търговски сделки – видове, сключване, изпълнение, неизпълнение. Търговска продажба – особени правила. Лизинг“.

Съдия Красимир Машев е бил временен преподавател в „Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии“ по темите „Искове по ЗОДОВ“ и „Банкови кредити и защита на потребителите“, „Задължително въвеждащо обучение на новоназначени съдии на районно ниво „Ръководство на граждански съдебен състав – Граждански процес“, 10.02. – 28.02.2025 г., „Защита от неравноправни клаузи и нелоялни търговски практики в договорите за потребителски кредити в заповедното и исковото производството“, 16.10. – 17.10.2025 г., „Задължително въвеждащо обучение на новоназначени съдии в районните съдилища: Ръководство на граждански съдебен състав – облигационноправни аспекти“.

В „Експерт Ивентс“ съдия Красимир Машев е участвал в обученията: „Разваляне на двустранни договори – чл. 87 ЗЗД. Прекратяване на търговски договори поради непреодолима сила и стопанска непоносимост“, 20.01.2025 г.; „Електронният документ в гражданското процесуално право. Доказателствена тежест на електронния документ по ГПК. Електронно правосъдие“, 12.02.2025 г.; „Косвен иск по чл. 134 ЗЗД и Павлов иск по чл. 135 ЗЗД. Анализ на съдебната практика“, 28.03.2025 г.; „Практически проблеми относно отговорността на държавата за дейността на правозащитните органи по ЗОДОВ“, 09.05.2025 г.; „Актуални проблеми на застрахователното право. Застраховки „Гражданска отговорност“. Имуществени застраховки. Застраховки на финансов риск“, 12.05.2025 г.; „Разваляне на двустранни договори – чл. 87 ЗЗД. Прекратяване на търговски договори поради непреодолима сила и стопанска непоносимост“, 02 – 03.06.2025 г.; „Електронният документ в гражданското процесуално право. Доказателствена тежест на електронния документ по ГПК. Електронно правосъдие“, 02.07.2025 г.; „Доказването в гражданския процес. Писмени и гласни доказателства“, 02 – 03.10.2025 г.; „Практически проблеми относно отговорността на държавата за дейността на правозащитните органи по ЗОДОВ“, 03.12.2025 г.

В „Международен банков институт“ към Асоциацията на банките съдия Красимир Машев е участвал в обученията: „Практически проблеми при договорите за потребителски кредит. Неравноправни клаузи. Тълкувателна и казуална практика на Върховен касационен съд и практика на Съда на ЕС“, 13.10.2025 г.; „Ипотечно кредитиране; Обезпечения на кредитни правоотношения; Практически проблеми относно предсрочна изискуемост на вземания по кредитни правоотношения; Защита на страните“, 17.11.2025 г.

В „Труд и право“ (НКЦ „Решение“) съдия Красимир Машев е участвал в обученията: „Доклад по делото от първоинстанционния съд и доклад на въззивната жалба“, 14.03.2025 г.; „Електронният документ в гражданското процесуално право. Доказателствена тежест на електронния документ по ГПК. Електронно правосъдие“, 25.06.2025 г.; „Обективно съединяване на искове по Гражданския процесуален кодекс“, 07.11.2025 г.

В „Център за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“ съдия Красимир Машев е участвал в обученията: „Договори за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Имуществени застраховки“, 05 – 06.02.2025 г.; „Електронният документ в гражданското процесуално право.

Доказателствена тежест на електронния документ по ГПК. Електронно правосъдие“, 11.04.2025 г., изнесено в АК – Ямбол; „Доказване и доказателствени средства. Допускане на доказателствени искания пред първоинстанционния и въззивния съд. Писмени и гласни доказателствени средства. Процесуални преклузии. Особенности на първоинстанционното и въззивното производство“, 17.05.2025 г., изнесено в АК – Видин; „Обективно съединяване на искове по Гражданския процесуален кодекс. Изменение на искове по ГПК“, 21 – 22.05.2025 г.; „Неоснователно обогатяване. Видове кондикционни искове“, 26 – 27.06.2025 г.; „Електронният документ в гражданското процесуално право. Доказателствена тежест на електронния документ по ГПК. Електронно правосъдие“, 11.07.2025 г., изнесено в АК – Русе.

Съдия Костадинка Недкова е била временен преподавател в Националния институт на правосъдието по следните теми: уебинари „Несъстоятелност на физическите лица, Модул 1: Откриване на производство по несъстоятелност на физическите лица по реда на ЗНФЛ“, проведени на 03.10.2025 г., 09.10.2025 г., 16.10.2025 г. и 22.10.2025 г.; „Зонално съвещание на съдиите от района на Апелативен съд – Пловдив“, 30 – 31.10.2025 г.; „Несъстоятелност на физическите лица, Модул 2: Установяване на кредиторите на несъстоятелността. Органи на производството по несъстоятелност“, проведени на 05.11.2025 г., 13.11.2025 г., 20.11.2025 г. и 28.11.2025 г.; уебинар „Специализирано обучение за държавни съдебни изпълнители по Закона за несъстоятелност на физическите лица, обн. в ДВ, бр. 54 от 4.07.2025 г., Модул 1 „Органи и кредитори на производството по несъстоятелност“, 26.11.2025 г.

Участия в междуинституционални формати

Съдия Десислава Добрева и съдия Мария Бойчева са участвали в междуведомствена работна група към Агенцията по вписванията за изготвяне на проект на разпоредби и технически решения съобразно изискванията на Директива (ЕС) 2025/25 на Европейския парламент и на Съвета от 19.12.2024 г. за изменение на директиви 2009/102/ЕО и (ЕС) 2017/1132 по отношение на по-нататъшното разширяване и актуализиране на използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право.

Съдия Емилия Василева е член на Програмния съвет на Националния институт на правосъдието и участва при изработване на програми, подбор на преподаватели и оценка на преподавателите.

Съдия Тотка Калчева и съдия Костадинка Недкова са участвали в междуведомствена работна група към Министерството на правосъдието за обсъждане на промени в Закона за международния търговски арбитраж (ЗМТА). Законопроектът бе приет от Народното събрание и Законът за арбитража е обнародван в ДВ, бр. 63/01.08.2025 г.

Аналитично звено на ВКС

Със Заповед № 938/24.11.2025 г. на председателя на ВКС съдия

Костадинка Недкова е включена в персоналния състав на Аналитичното звено на ВКС. В това свое качество съдия Недкова е изразявала писмени становища по различни правни въпроси, касаещи търговскоправната материя, които са били отправени до ВКС от граждани, държавни органи или организации.

6. СЪДЕБНИ ПОМОЩНИЦИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ

От началото на 2025 г. в Търговската колегия работят 11 съдебни помощници. Двама от тях са били назначени до провеждане на конкурс, какъвто бе обявен на 03.02.2025 г. и в резултат на конкурса са назначени двама съдебни помощници. В периода от м. юли до м. септември 2025 г. трима съдебни помощници започнаха ползването на отпуск за отглеждане на дете и от 01.09.2025 г. бяха назначени по заместване двама помощници от класираните резервни кандидати от конкурса. В края на 2025 г. в колегията работят 10 съдебни помощници. Един от съдебните помощници осъществява процесуално представителство по дела от и срещу ВКС по пълномощие от председателя на съда.

С Разпореждане № 42/30.09.2025 г. на ръководителя на Търговската колегия съдебните помощници са разпределени, като един подпомага административната дейност на ръководителя на колегията, четирима – дейността на председателя на I т. о., и петима – дейността на председателя на II т. о., а всеки от съдебните помощници подпомага трима или четирима от съдиите в колегията. С Разпореждане № 57/23.12.2025 г. на ръководителя на колегията на съдебните помощници са възложени допълнителни задачи, свързани с: обобщаване и актуализиране на практиката на СЕС по преюдициални запитвания (изработване и поддържане на специална папка); съдебно сътрудничество и работа с e-Codex; обобщаване и актуализиране на практиката на Търговската колегия (изработване и поддържане на специална папка); актуализиране на информация за законопроекти и законодателни изменения; актуализиране на информация за решения на КС и ЕСПЧ; подпомагане на ръководителя на колегията по тълкувателни дела и информация за дела, подлежащи на възобновяване; статистика, доклади и други административни въпроси.

На 05.12.2025 г. беше проведено обучение – дискусия на съдебните помощници по различни правни въпроси, с които помощниците се сблъскват в ежедневната си работа. Бяха разгледани практически процесуални проблеми, които касаят: доклада на делото по чл. 146 от ГПК и по чл. 268 от ГПК; доказването и доказателствената тежест; основания за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1 от ГПК; производството по несъстоятелност, видове искове и надлежни страни; електронни известия и електронни документи; изявления, направени през ЕПЕП и ССЕВ; практически проблеми при проверка редовността на касационните жалби и молбите за отмяна; новите положения в Закона за арбитража. Лектори на обучението бяха съдиите Тотка Калчева, Емилия Василева, Кристияна Генковска, Костадинка Недкова и Красимир Машев.

През отчетната година съдебните помощници са извършили доклад по общо 3014 преписки (през 2024 г. – 3178 бр., 2023 г. – 2408 бр.), като по всички преписка са подготвили проекти на разпореждания. Изготвените от съдебните помощници проекти на съдебни актове (определения и решения) по търговски дела според представените отчети от помощниците са общо 750 бр. (през 2024 г. – 705 бр., 2023 г. – 711 бр.). На съдебните помощници през 2025 г. са възложени и допълнителни задачи, свързани с проучването на съдебна практика, включително на СЕС, и аотиране на постановените през годината по същество определения по чл. 274, ал. 3 от ГПК и всички решения по чл. 290 от ГПК, чл. 303 от ГПК и чл. 47 от ЗАрб.

През 2025 г. броят на съдебните служители от специализираната администрация (извън съдебните помощници) е 16, от които 1 секретар на колегията, 9 съдебни секретари и 6 деловодители (1 в адвокатска стая). Дейността на колегията се подпомага от трима вътрешни куриери.

Един деловодител в Търговската колегия през 2025 г. е обработвал средно по 502 дела (през 2024 г. – 634 бр., 2023 г. – 602 бр.), а всеки от деветте съдебни секретари е обработвал делата на по трима съдии и по график на още трима съдии в V състав на II т. о., който няма постоянен секретар. За нуждите на този десети състав в колегията е необходимо разкриването на още една щатна бройка „съдебен секретар“.

Деловодителите и съдебните секретари в Търговската колегия съвестно и професионално изпълняват задълженията си, за което принос има и опитният секретар на колегията Красимира Ковачка. През годината от служителите в специализираната администрация към Търговската колегия са положени извънредни усилия във връзка с пълноценното използване на Единната информационна система на съдилищата.

7. ИНСТАНЦИОНЕН КОНТРОЛ. КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ

а) Апелативни съдилища

През отчетния период са проверени общо 2191 бр. дела на апелативните съдилища, свършени със съдебен акт по същество. През предходните години броят на проверяваните актове на апелативни съдилища е: през 2024 г. – 2248 бр., 2023 г. – 2012 бр., резултат на намаленото общо постъпление на дела в Търговската колегия.

През 2025 г. от постановените от апелативните съдилища решения/определения по търговски дела в резултат на проверка от ВКС не са допуснати до касационно обжалване 1361 броя (през 2024 г. – 1393 бр.) от общо разгледаните 2086 бр. дела по касационни жалби (2191 бр. общ брой дела без молбите за отмяна, върнатите жалби, изпратените по компетентност и други – Справка 2), което представлява 65,24% от свършените дела.

От допуснатите до касационно обжалване въззивни актове на апелативните съдилища статистиката сочи, че най-голям продължава да е броят на оставените в сила въззивни решения – 318 бр. (през 2024 г. – 342 бр., 2023 г. – 362 бр.), което представлява 43,86% от разгледаните и допуснати до касационно обжалване или 80,49% от касационните дела, които не са

допуснати до касационно обжалване или след допускане на касационно обжалване решенията са оставени в сила (на база съпоставка между общо разгледаните 2086 бр. и сбора на недопуснатите до касационно обжалване 1361 бр. и оставените в сила 318 бр. – 1679 бр.), спрямо свършените.

В резултат на касационна проверка:

- отменените изцяло и върнати на апелативен съд съдебни актове са общо 98 бр. от общо 2086 бр. свършени касационни дела или 4,70% (през 2024 г. – 4,98% , 2023 г. – 6,01%);

- отменените изцяло и пререшени от ВКС дела са 193 бр. от общо 2086 бр. или 9,25% (през 2024 г. – 6,54% , 2023 г. – 8,70%);

- отменените частично и пререшени дела са 28 бр. от общо 2086 бр. или 1,34% (през 2024 г. – 0,85% , 2023 г. – 1,14%);

- обезсилените и прекратени производства по делата са 72 бр., които съставляват 3,45% (през 2024 г. – 3,69%, 2023 г. – 3,58%) от общо 2086 броя.

По апелативни съдилища броят на проверените актове по касационни дела е показан в следната таблица:

	Свършени касационни дела – брой	Недопуснати до касационно обжалване – процент спрямо свършените	Допуснати до касационно обжалване и оставени в сила – процент	Недопуснати до касационно обжалване и допуснати, оставени в сила, спрямо свършените дела – процент
Апелативен съд – Бургас	178	70,22%	45,28%	83,70%
Апелативен съд – Варна	276	71,01%	56,25%	87,32%
Апелативен съд – Велико Търново	189	71,43%	48,15%	85,18%
Апелативен съд – Пловдив	362	62,98%	43,28%	79%
Апелативен съд – София	1081	62,63%	40,84%	77,89%
Общо	2086 бр. – без върнатите касационни жалби	1361 бр. 65,24%	318 бр. 43,86%	1679 бр. 80,49%

Разликите в процентно съотношение между отделните апелативни съдилища не са големи, поради което от тях не може да се направят изводи за качеството на правораздавателната дейност чрез съпоставка по райони.

б) Софийски градски съд и окръжни съдилища

Предмет на касационна проверка през 2025 г. са общо 606 броя дела, по които са постановени съдебни актове от Софийския градски съд и окръжните съдилища. За сравнение с предходните години се забелязва увеличение (през 2024 г. – 591 бр., 2023 г. – 433 бр.), като увеличението е с 2,54% в сравнение с 2024 г.

През 2025 г. от постановените от СГС и окръжните съдилища решения/определения по търговски дела в резултат на проверка от ВКС не са допуснати до касационно обжалване 325 броя (през 2024 г. – 318 бр.). От допуснатите до касационно обжалване най-голям продължава да е броят на оставените в сила (потвърдени) въззивни актове – 130 бр. (през 2024 г. – 130 бр., 2023 г. – 97 бр.) или 23,47% (през 2024 г. – 22% , 2023 г. – 22,40%) от общия брой от 552 бр. на проверените актове по касационни жалби на въззивните съдилища, съответно 56,77% от допуснатите до касационно обжалване. Най-голям е броят на разгледаните дела по касационни жалби срещу решения на СГС – 191 бр., от които не са допуснати до касационно обжалване 122 бр. (63,89%) и от допуснатите до касационно обжалване са оставени в сила 41 бр. (59,42%), а недопуснатите до касационно обжалване и допуснатите, оставени в сила, са 85,34% спрямо общия брой на свършените дела.

Отменените изцяло и върнати за ново разглеждане са 30 бр. (през 2024 г. – 25 бр., 2023 г. – 30 бр.) или 5,43% (през 2024 г. – 4,23% , 2023 г. – 6,93%) от общия брой на проверените актове на тези въззивни съдилища. Отменените изцяло и пререшени са 29 бр. (през 2024 г. – 24 бр., 2023 г. – 17 бр.) или 5,25% (през 2023 г. – 3,93%) от общия брой на проверените актове на СГС и окръжните съдилища. Обезсилените съдебни актове и прекратени производства са 35 бр. (през 2024 г. – 31 бр., 2023 г. – 21 бр.) или 6,34% (през 2024 – 5,25%, 2023 г. – 4,85%) от общия брой на проверените актове на тези въззивни съдилища.

Проверените съдебни актове на СГС и окръжните съдилища по реда на отмяната на влезли в сила съдебни решения са 26 бр. (през 2024 г. – 36 бр., 2023 г. – 36 бр.), от които са уважени 5 молби за отмяна или 19,23% (през 2024 г. – 16,67%, 2023 г. – 13,89%).

в) Районни съдилища

Разгледаните по реда на отмяната съдебни решения на районните съдилища са общо 24 бр. (през 2024 г. – 13 бр., 2023 г. – 12 бр.), от които са уважени 5 молби – 20,83%.

г) Арбитражни съдилища

През 2025 г. ВКС се е произнесъл по 46 дела (през 2024 г. – 55 бр., 2023 г. – 49 бр.), образувани по искиви молби по чл. 47 от ЗМТА и чл. 47 от ЗАрб., като най-висок е броят на делата, образувани по искиви молби срещу решения на арбитражни съдилища със седалища в гр. София – 40 бр. (през 2024 г. – 45 бр., 2023 г. – 44 бр.).

Статистическото посочване на арбитражни съдилища в гр. София, както и арбитражни съдилища в гр. Пловдив, не дава информация за вида на арбитража – институция или арбитър ad hoc. Със създаването на ефективното функциониране на „Регистъра на арбитражите“ към Министерството на правосъдието съгласно измененията в Закона за арбитража ще може да се направи анализ на решенията на арбитражните съдилища, по които във ВКС са постъпили молба за отмяна на арбитражни решения.

д) Върховен касационен съд

Проверените актове по реда на обжалването от друг състав на ВКС през 2025 г. са 114 броя, от които отменените са 6 броя.

8. ИЗВОДИ

През отчетната 2025 г. Търговската колегия работи при изцяло заети 30 щатни бройки за съдии и при използване в определени периоди от време на едната незаета щатна бройка. През годината не бе необходимо освобождаване на съдии от разглеждане на дела с оглед участието им в конкурсни комисии, а когато се налагаше изключването на съдия поради предстоящо пенсиониране или по други причини, бе командирован съдия, който бе включван в разпределението на делата и в съдебните състави. В резултат на тези предприети мерки не се налагаше повишаване на натовареността на останалите съдии. Добрата кадрова обезпеченост на колегията доведе до увеличаване на относителния дял на свършените спрямо поставените на разглеждане дела в сравнение с 2024 г. и 2023 г.

Обявеният конкурс за заемане на длъжността „съдия“ в Търговската колегия на ВКС и поставяне на началото на работата на конкурсната комисия дават основание да се счита, че конкурсната процедура ще приключи в разумни срокове и по този начин ще отпадне необходимостта от командироване на голям брой съдии в колегията.

Благоприятна е тенденцията за намаляване на сроковете (средно до 3 месеца) за насрочване на делата за разглеждане в закрито съдебно заседание за произнасяне по реда на чл. 288 от ГПК. Ръководителят на колегията регулираше равномерното разпределение на делата между докладчиците с цел поддържането на разумни срокове за разглеждане на този вид дела и за преодоляване на съществуващия в предходните години голям дисбаланс във времето на насрочване на дела, които са образувани едновременно, но са разпределени на различни докладчици.

Намаляването на общото постъпление от дела през 2025 г. няма за

резултат намаляване на натовареността на съдиите според броя на разгледаните и свършените дела и на постановените съдебни актове, предвид създадената организация за насрочване и разглеждане на делата по Правилата за насрочване на делата в Гражданската и Търговската колегии.

Общата натовареност на тридесетте съдии от Търговската колегия според броя на свършени дела от 9,33 бр. средномесечно и по броя на обявените актове от 12,18 бр. средномесечно е по-висок от средномесечната натовареност по броя на разпределените дела – 8,29 бр., като броят на обявените актове е близък до средномесечната натовареност по броя на поставените за разглеждане дела, определен при отчитане на правилата за насрочване на делата от 12,25 бр. дела. Разликата между броя на поставените на разглеждане, свършените дела и обявените актове произтича и от особеностите на касационния контрол, при който провеждането на закрито заседание и постановяването на определение по реда на чл. 288 от ГПК за допускането на касационно обжалване, статистически не отчита делото като свършено, което следва да се съобразява при анализа за натовареността на съдиите.

Добрата кадрова обезпеченост на колегията имаше за резултат увеличаване на броя на свършените дела спрямо поставените за разглеждане в сравнение с предходни отчетни периоди, при много добри показатели за сръчност на обявяване на актовете. Показателите за броя на свършените дела и за намаляването на сроковете за разглеждане на делата са постигнати при осигурената възможност за пълна натовареност на всички съдии в колегията, без да се налага освобождаване от участие в дела поради конкурсни процедури или други причини.

Постигнатите резултати отразяват ефективното изпълнение на професионалните задължения на съдиите с цел осигуряване на сръчно и качествено правораздаване. Анализът на данните за вида на образуваните дела на този етап не налага въвеждане на коефициенти за натовареност на съдиите според текста на образуване на делата. Намаляването на броя на исковите производства, свързани с производството по несъстоятелност и основно с банковата несъстоятелност, както и формирането на основната част от касационните дела от две групи спорове: свързаните със застрахователни правоотношения и произтичащите от търговски сделки, без между тях или в тези групи да съществуват специфични дела, обуславят запазването на групите за разпределение и на натовареността при насрочване на делата.

Независимо от общото намаляване на броя на касационните дела през 2025 г. следва да се подчертае, че делата в Търговската колегия се отличават с фактическа и правна сложност, която се повишава с оглед значителния брой дела, по които следва да се проучва и прилага практиката на Съда на Европейския съюз, както и тенденцията на нарастване на обема на изложенията към касационните жалби и усложняването на въведените от страните касационни основания.

Предприетите през 2025 г. мерки по възлагане на допълнителни задачи и за обучение на съдебните помощници целят повишаване на квалификацията им и мотивирането им за професионално изпълнение на

функциите им при подпомагане на работата на съдиите.

Съдебните служители от специализираната администрация са работили дисциплинирано и ефективно при администрирането на делата, изготвянето на съдебни протоколи и при използването на ЕИСС и деловодната система на Върховния касационен съд.

С изменението на Закона за арбитража през 2025 г. се отговори на дългогодишните очаквания на съдиите от Търговската колегия за създаване на регистър на арбитражните съдилища, чрез който да се извършва проверка на легитимацията на арбитрите и на постановените арбитражни решения; осигуряване на достъп до арбитражното дело с цел произнасяне по молбите за отмяна; подобряване на правилата за призоваване и защита на страните в арбитражното производство; въвеждане на нови основания за отмяна и за нищожност на арбитражните решения с цел избягване на установени през годините злоупотреби, както и намаляване на държавната такса, предишният размер на която препятстваше упражняването на правата на страните по чл. 47 от ЗАрб. При изработването на законопроекта участваха активно и бе взето становището на съдиите от Търговската колегия. Посочените изменения и предвидената възможност ВКС да може да допусне спиране на изпълнението на арбитражно решение без представяне на обезпечение предполага евентуално увеличаване на този вид дела в бъдеще.

Констатацията за значителен дял на делата, по които касационната инстанция разглежда жалби и искания за разпределение на отговорността на разноските, и усложняването на произнасянето по този вид искания налагат законодателна промяна. В годишния доклад за 2024 г. бе посочено, че промяната следва да е насочена към свързване на произнасянето по разноските с разрешаването на правния спор по същество, което ще намали постановяването на множество актове относно разноските, или предвиждане отговорността за разноските да се извършва след влизане в сила на решението, съответно определението за прекратяване на производството по делото. От ВКС е изработено становище от Аналитичното звено на Гражданската и Търговската колегии, в което са изложени посочените насоки за промяна.

В няколко последователни отчетни доклада е констатирано, че за постигане на още по-добри показатели при търговското правораздаване следва да се обмисли законодателно изменение на разпоредбата на чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК, като да се увеличи прагът за достъп до касационно обжалване по търговски дела над размера от 20 000 лева.

В заключение: през отчетната 2025 г. съдиите от Търговската колегия на Върховния касационен съд, подпомогнати от служителите от специализираната администрация, успешно се справиха със своите професионални задължения, осъществявайки значителна по количество и с високо качество правораздавателна дейност, при намаляване на сроковете за разглеждане на касационните дела.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1

**Статистически таблици за дейността
на Върховния касационен съд през 2025 г.**